

Organisationen

D 1 Landskapslag (1971:42) om Ålands landskapsregering (2008/11)

1 kap. Allmänt

1 §. För att handha landskapets allmänna styrelse och förvaltning tillsätter lagtinget, på sätt därom är stadgat i lagtingsordningen, en landskapsregering bestående av lantrådet och högst sju ledamöter. En av ledamöterna skall utses till vice lantråd, som fullgör lantrådets åligganden då lantrådet har förfall. (2003/53)

En ledamot i landskapsregeringen benämns minister och ansvarar för de avdelningar och enheter inom landskapsregeringens allmänna förvaltning såsom de anges i det av lagtinget senast antagna handlingsprogrammet. (2010/9)

3 mom. upphävt (1998/69).

2 §. På landskapsregeringen ankommer att bevaka landskapets rätt och bästa samt att till verkställighet befordra lagtingets beslut och övriga förfoganden. Angående landskapsregeringens uppgifter i övrigt stadgas särskilt.

Landskapsregeringen kan för fullgörandet av förvaltningsuppgifterna tillsätta särskilda organ för ärendenas beredning. (1995/76)

2a §. (1998/69)

Landskapsregeringen biträds i sitt arbete av olika förvaltningsorgan. Om de förvaltningsorgan som skall finnas stadgas genom landskapslag.

Varje del av landskapsregeringens förvaltning skall vara underställd lantrådets eller viss ledamots ansvar.

3 §. Upphävd (1998/69).

2 kap. Lantråd och ledamöter

4 §. Upphävd (1988/4).

5 §. (1988/4) Medlemmarna i landskapsregeringen kvarstår i sina uppdrag så länge de åtnjuter lagtingets förtroende. Sedan nyval till lagtinget ägt rum skall ny landskapsregering tillsättas.

Har lagtinget förklarat att landskapsregeringens medlemmar eller någon av dem inte åtnjuter lagtingets förtroende, skall ny landskapsregering utses. Det samma gäller om lantrådet avlidit, på egen begäran befriats från uppdraget eller blivit varaktigt förhindrad att handha uppdraget.

Ledamot av landskapsregeringen befrias från uppdraget på egen begäran eller på förslag av lantrådet. Har ledamot befriats från uppdraget skall fyllnadsval förrättas. Fyllnadsval förrättas även när ledamot har avlidit.

Landskapsregeringens medlemmar skall handha sina uppdrag till dess nya medlemmar utsetts.

6 §. (2003/53) Meddelar lantrådet skriftligen, antingen i samband med att ett ärende anhängiggörs eller under dess behandling i lagtinget, att ärendets avgörande på visst sätt innebär att lantrådet anser sig sakna lagtingets förtroende, skall, om sådant avgörande faller, landskapsregeringen avgå.

7 §. Valbar till lantråd och ledamot i landskapsregeringen är envar, som enligt lagtingsordningen är röstberättigad i lagtingsval.

Väljs landshövdingen till lantråd eller till ledamot av landskapsregeringen får han eller hon inte tillträda uppdraget förrän han eller hon beviljats avsked från tjänsten. Genom landskapslag kan inskränkningar göras i rätten för den som står i offentligrättsligt anställningsförhållande till landskapet eller en kommun att inneha uppdrag som medlem av landskapsregeringen. (2003/53)

Av kandidat för val av lantråd, vicelantråd eller ledamot i landskapsregeringen erfordras att han givit sitt skriftliga samtycke till att emottaga uppdraget.

Se 7 § LO (2011:97).

8 §. Lantrådet och ledamöterna i landskapsregeringen ansvarar för sina tjänsteåtgärder enligt allmän lag.

9 §. (2015/40) Innan lantrådet och ministrarna tillträder sina uppdrag, ska de i landskapsregeringen, i närvaro av lagtingets talman och landshövdingen eller företrädare för dem, avge denna försäkran: "Jag N.N. försäkrar att jag i utövningen av mitt uppdrag i Ålands landskapsregering efter all min förmåga ska upprätthålla den rätt, som enligt självstyrelselagen och grundlagen tillkommer Åland och dess befolkning."

10 §. (1988/4) Angående arvode och övriga ersättningsar, som lantrådet och ledamot av landskapsregeringen åtnjuter för sitt uppdrag, stadgas särskilt.

Se LL (1985:17) om arvode för medlem av Ålands landskapsregering.

D 1 LL (1971:42) om Ålands landskapsregering

3 kap. Ärendenas handläggning

10a §. (1995/76) De ärenden som ankommer på landskapsregeringen avgörs av medlemmarna vid sammanträde, av enskild medlem eller av tjänsteman.

Ärende som avgörs av medlemmarna vid sammanträde avgörs efter föredragning av ledamot och i närvaro av en tjänsteman. Den föredragande ledamoten har rätt att låta sig biträdas av tjänstemän.

Ärende som avgörs av enskild medlem avgörs efter föredragning av tjänsteman (enskild föredragning). Ärende som avgörs av tjänsteman avgörs efter föredragning av annan tjänsteman (tjänstemannaföredragning) eller självständigt utan föredragning.

10b §. (1995/76) Medlemmarna avgör vid sammanträde

1) ärende som skall tillställas lagtinget samt ärende som Republikens president, lagtinget eller lagtingets organ eller talmannen tillställt landskapsregeringen,

2) ärende som rör antagande av landskapsförordning eller överenskommelseförordning,

3) ärende som rör landskapets förhållande till staten, annan stat eller mellanstatlig eller internationell organisation,

4) upphävd (2008/11),

5) ärende av allmän eller principiell natur enligt de grunder landskapsregeringen beslutar samt

6) ärende som enskild medlem av landskapsregeringen har befogenhet att avgöra och som han eller hon beslutat att skall avgöras av medlemmarna vid sammanträde.

Ärende av annat än i 1 mom. nämnt slag avgörs av enskild medlem, såvida inte beslut fattats om att ifrågavarande slag av ärenden skall avgöras av tjänsteman. Om den beslutande tjänstemannen vid tjänstemannaföredragning inte godkänner föredragandens förslag till beslut i visst ärende, skall ärendet föredras inför vederbörande medlem av landskapsregeringen.

3 mom. upphävt (2008/11).

4 mom. upphävt (2003/53).

11 §. Upphävd (2003/53).

12 §. Önskar lantrådet i viss angelägenhet inhämta landskapsregeringens yttrande, må landskapsregeringen icke undandra sig att avge sådant.

13 §. Lantrådet eller den ledamot han förordnar i sitt ställe har rätt att närvara vid landskapsregeringen underordnade förvaltningsorgans sammanträden.

14 §. Landskapsregeringen sammanträder så ofta ärendenas behandling det påkallar, dock minst en gång i veckan, såfram icke landskapsregeringen annorlunda besluter.

2-3 mom. upphävda (1975/59).

15 §. Ordförande vid landskapsregeringens sammanträden är lantrådet och vid förfall för honom eller henne vice lantrådet. Vid förfall för båda dessa förs ordet av den till åren äldsta ledamoten. (2003/53)

Landskapsregeringen är beslutför när minst hälften av medlemmarna är närvarande. (2003/53)

3 mom. upphävt (2003/53).

Vid meningsskiljaktighet verkställs omröstning såsom därom är särskilt stadgat. (1975/59)

16 §. Upphävd (2008/11).

17 §. (1995/76)

Önskar medlem av landskapsregeringen väcka initiativ i viss fråga vid landskapsregeringens sammanträde, kan han eller hon meddela därom vid sammanträdet. Godkänner landskapsregeringen initiativet, skall detta antecknas som ärende i protokollet. Initiativ som medlem av landskapsregeringen väcker vid enskild föredragning skall antecknas som ärende i protokollet.

Initiativ vilket antecknats som ärende i protokollet skall beredas på det sätt som gäller för ärenden vilka anhängiggjorts vid landskapsregeringen.

18 §. (1975/59) Landskapsregeringens sammanträden är icke offentliga.

19 §. Upphävd (1993/114).

20 §. Närmare bestämmelser angående ärendenas handläggning i landskapsregeringen meddelas i landskapslag.

Se LL (1975:58) om ärendenas handläggning i landskapsregeringen.

4 kap. Upphävt (1998/69).

21-23 §§. Upphävda (1998/69).

5 kap. Ändringssökande

24 §. Angående besvär över landskapsregeringens beslut gäller vad därom är särskilt stadgat.

Se 25 § självstyrelselag (1991:71) för Åland.

6 kap. Särskilda bestämmelser

25 §. (2012/68) Landskapsregeringen ska årligen överlämna en årsredovisning till lagtinget. Årsredovisningen ska ge en rättvisande bild av landskapets verksamhet och ekonomiska ställning. Av den ska även framgå åtgärder som under året vidtagits med anledning av lagtingets beslut.

26 §. (1973/26) Denna lag träder i kraft den 1 januari 1973, dock så, att stadgandena i 4 kap. angående det centrala ämbetsverket träder i kraft den 1 juni 1973. Har i annan landskapslag eller författning använts i denna lag upptagen benämning på avdelning skall motsvarande benämning enligt tidigare gällande lag jämväl i dessa fall användas fram till den 1 juni 1973. Genom denna lag upphäves de stadganden i landskapslagen (1952:22) den 16 april 1952 angående landskapsförvaltningen i landskapet Åland som står i strid med stadgandena i denna lag.

Denna lag kan inte ändras eller upphävas, inte heller får avvikelser från den göras på annat sätt än [i 55 § lagtingsordningen för landskapet Åland] stadgas. (2003/53)

Se 35 § LO (2011:97).

D 2 Landskapslag (1975:58) om ärendenas handläggning i landskapsregeringen (2008/12)

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Landskapsregeringens sammanträden hålles i landskapsregeringens sessionsrum i Mariehamn, såframt icke landskapsregeringen för särskilt fall annorlunda bestämmer.

Efter nyval sammanträder landskapsregeringen första gången på kallelse av lantrådet. Kallelse till övriga ordinarie sammanträden meddelas i den ordning landskapsregeringen beslutar.

Lantrådet har rätt att sammankalla landskapsregeringen till extra sammanträde. Har tre ledamöter för behandling av visst ärende därom anhållit skall lantrådet snarast möjligt sammankalla sådant sammanträde.

2 §. Är ledamot förhindrad att delta i sammanträde skall han eller hon snarast underrätta lantrådet därom. (2003/54)

Är lantrådet förhindrad att delta i sammanträde skall han eller hon underrätta den som vid förhindret skall föra ordet vid landskapsregeringens sammanträde. (2003/54)

Ledamot som för längre tid önskar avlägsna sig från pågående sammanträde skall uppge orsaken därtill, varefter ordföranden avgör huruvida förfallet kan godkännas.

3 §. Upphävd (2008/12).

4 §. Föredragningsordningen vid landskapsregeringens sammanträden fastställs av lantrådet.

Föredragningslista med förslag till beslut skall om möjligt tillställas landskapsregeringens medlemmar senast dagen före det sammanträde då på listan upptagna ärenden föredrages. Under sammanträdet kan ärende med landskapsregeringens godkännande införas på föredragningslistan eller avlägsnas därifrån. Ärende, som landskapsregeringen anser brådskande, kan upptagas till behandling utan att föredragningslista föreligger.

Vid landskapsregeringens sammanträden förs beslutsprotokoll av en tjänsteman som är närvarande vid sammanträdet. Ur protokollet skall framgå hur varje röst fallit vid omröstning och val. (1995/77)

5 §. Vid landskapsregeringens sammanträde skall den föredragande ledamoten först redogöra för ärendet och framlägga sitt förslag till beslut. Därefter har ledamöterna och närvarande tjänstemän rätt att erhålla ordet i den ordning de anmäler sig. Om en fråga riktas direkt till den föredragande ledamoten eller till en tjänsteman som biträder vid föredragningen, skall dock denne omedelbart erhålla ordet för att besvara frågan, varefter den frågande har rätt att fortsätta sitt anförande. (1995/77)

Uttalande skall beröra det ärende som behandlas samt utmynna i förslag till beslut eller innehålla fråga, upplysning eller motivering till förslag.

6 §. Sedan överläggningen avslutats vid landskapsregeringens sammanträde fattar landskapsregeringen beslut i ärendet. Har annat förslag förutom föredragande ledamotens förslag framförts, skall öppen omröstning verkställas. Härvid röstar först den ledamot som sitter till vänster om lantrådet. Därefter avges rösterna i tur och ordning efter ledamöternas placering så att lantrådet röstar sist. (1995/77)

Faller vid omröstning rösterna lika avgör lantrådets röst, förutom vid val enligt 13 och 14 §§, då lotten avgör. I övrigt skall vid omröstning i tillämpliga delar iakttagas vad som är stadgat beträffande omröstning i lagtinget.

Medlem i landskapsregeringen äger rätt att till protokollet anteckna avvikande mening samt att senast fem dagar efter det ärendet slutbehandlats till registratorkontoret inlämna reservationsskrift, som skall fogas till protokollet.

Medlem som nedlagt sin röst och icke antecknat skiljaktig mening till protokollet anses ha biträtt beslutet.

Avgör medlem av landskapsregeringen vid enskild föredragning, i enlighet med 10b § landskapslagen (1971:42) om Ålands landskapsregering, ärende annorlunda än föredraganden föreslagit, har föredraganden rätt att till protokollet anteckna skiljaktig mening jämte kortfattad motivering härtill. Har sådan anteckning inte gjorts anses föredraganden ha biträtt beslutet. (1995/77)

7 §. Första gången ett ärende föredrages för avgörande behandling skall det, om en av landskapsregeringens medlemmar så yrkar, bordläggas till sammanträde tidigast påföljande dag.

Föreslås i annat fall bordläggning eller framställes förslag vars godkännande skulle avbryta den sakliga behandlingen av ärendet och vinner sådant förslag understöd, skall beslut därom fattas innan vidare överläggning i ärendet tillåtes. Har ej beslut fattats om tiden för bordläggningen skall ärendet snarast möjligt upptagas till fortsatt behandling.

Sedan det framgått att bordläggning skall ske, beslutar landskapsregeringen om de vidare utredningar som anses erforderliga i ärendet och avbryter därpå behandlingen.

Önskar medlem av landskapsregeringen bordlägga ärende vid enskild föredragning, skall ärendet bordläggas. Samtidigt skall beslut fattas om de vidare utredningar som behövs i ärendet. (1995/77)

8 §. Protokoll som förts vid landskapsregeringens sammanträde skall genom beslut justeras genast eller i annat fall vid senare sammanträde. Protokollet skall justeras av de närvarande medlemmar som deltagit i behandlingen av de ärenden justeringen omfattar.

Det justerade protokollet skall påtecknas av den tjänsteman som är närvarande vid sammanträdet och för protokollet samt av ordföranden vid det sammanträde då protokollet justerades. (1995/77)

Protokoll vid enskild föredragning förs av föredraganden. Protokollet påtecknas av föredraganden och den beslutande medlemmen av landskapsregeringen. (1995/77)

D 2 LL (1975:58) om ärendenas handläggning i landskapsregeringen

Vid tjänstemannaföredragning förs beslutsförteckning. Förteckningen förs av föredraganden och den skall godkännas av den beslutande tjänstemannen. (1995/77)

9 §. Expedition med anledning av beslut som fattats vid landskapsregeringens sammanträde undertecknas av den som förde ordet då beslutet fattades och kontrasigneras av den föredragande ledamoten. Vid förfall för tjänstgörande ordföranden undertecknas expeditionen av vicelantrådet, om han eller hon deltagit i beslutet, och i annat fall av den till åren äldsta ordinarie ledamoten som deltog i beslutet. Vid förfall för den föredragande ledamoten kontrasigneras expeditionen av annan ledamot som lantrådet därtill utser. (1995/77)

Då beslut har fattats vid enskild föredragning, undertecknas expeditionen av den beslutande medlemmen i landskapsregeringen och kontrasigneras av föredraganden.

Expeditioner i anledning av lantrådets beslut och andra åtgöranden undertecknas av lantrådet och kontrasigneras av vederbörande föredragande.

Expedition i anledning av tjänstemans beslut undertecknas av den som fattat beslutet och skall, då ärendet föredragits av annan tjänsteman, kontrasigneras av denne.

Expedition med anledning av förberedande åtgärd undertecknas av vederbörande föredragande på tjänstens vägnar.

9a §. (1995/77) Expedition, om sådan skall utfärdas, skall uppgöras utan dröjsmål. I ärende som avgjorts vid landskapsregeringens sammanträde skall expedition uppgöras senast en vecka efter det landskapsregeringens justerade beslut föreligger. Expedition i ärende som avgjorts i annan ordning skall uppgöras senast en vecka efter det beslutet fattades.

I ärende som avgjorts efter föredragning ansvarar föredraganden för att expeditionen uppgörs i tid.

9b §. (2017/87) *Elektronisk anslagstavla*

Ålands landskapsregering och dess allmänna förvaltning ska ha en elektronisk anslagstavla på sin webbplats. Vid tillkännagivandet på anslagstavlan ska bestämmelserna om offentlig delgivning i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland iakttas i tillämpliga delar.

Den elektroniska anslagstavlan ska vara lättillgänglig och kunna särskiljas från övrigt innehåll på webbplatsen. Landskapsregeringen ska i sina lokaler eller på någon annan plats ge allmänheten möjlighet att ta del av innehållet på den elektroniska anslagstavlan.

2 kap. Val i landskapsregeringen

10 §. Då tjänst eller befattning skall besättas eller annat val förrättas ankommer det på föredraganden att föreslå, vem eller vilka som skall väljas.

Kan enighet inom landskapsregeringen icke uppnås, sker valet såsom i 11-14 §§ stadgas.

Valet förrättas under ledning av lantrådet, som vid valet biträds av en närvarande tjänsteman. (1995/77)

11 §. Gäller valet två eller flera personer, för vilka olika villkor är föreskrivna, eller enas landskapsregeringen om sådana villkor för dem som skall utses, uppdelas valet i skilda förrättningar sålunda, att som kandidater vid varje förrättning godkännes endast personer som uppfyller samma villkor.

Skall två eller flera personer utses samtidigt och har enighet uppnåtts om en del av dem, kan landskapsregeringen enhälligt besluta att endast de övriga väljes enligt 12-14 §§.

12 §. Val av en enda person sker genom öppen omröstning enligt 6 §.

13 §. Då två eller flera personer skall väljas samtidigt kan landskapsregeringen enhälligt besluta att valet förrättas som majoritetsval. Härvid skall de under diskussionen framförda kandidaterna först förtecknas, varpå envar landskapsregeringsmedlem på en valsedel, som ej upptar annat än den röstandes namn, antecknar högst så många av dessa kandidater, som det skall väljas personer. Valda blir de som sålunda erhållit de flesta rösterna. Vid lika röstetal avgör lotten. Kandidat som icke förtecknats före valet skall strykas vid rösträkningen.

Skall allmänna ersättare för de valda utses, sker detta vid särskilt val med iakttagande av bestämmelserna ovan i detta kapitel.

Är personliga ersättare föreskrivna skall förslag till sådana framföras innan val enligt 1 mom. verkställs. Vid behov fastställs enligt 12 §, vilken ersättare kandidat skall erhålla i händelse han blir vald.

14 §. Kan landskapsregeringen inte enas om val enligt 13 §, förrättas proportionella val. Härvid skall bestämmelserna om val i lagtinget iakttas i tillämpliga delar med följande avvikelser: (1995/77)

1) (1995/77) Lantrådet utsätter tidpunkt för valet samt för inlämnandet och ändring av kandidatlistorna, varom anteckning skall göras i protokollet.

2) Kandidatlista undertecknas av endast en medlem av landskapsregeringen som samtidigt är listans ombudsman.

3) Kandidatlistorna inlämnas till registratorskontoret och skall där under tjänstetid vara tillgängliga för landskapsregeringens medlemmar.

4) Valsedel skall förses med den röstandes namn på därför avsedd plats.

5) Finner lantrådet valsedel bristfällig, skall han före röstsammanräkningen bereda den röstande tillfälle att rätta valsedeln.

15 §. Därest vald person icke mottager uppdraget, träder utsedd ersättare i hans ställe.

Saknas ersättare skall fyllnadsval förrättas.

16 §. Av landskapsregeringen vald person kvarstår i sitt uppdrag under den mandattid för vilken han blivit vald och även därefter till dess annan blivit vald i hans ställe, såfram ej annorlunda är stadgat eller föreskrivet.

17 §. Skall personer utses för en mandattid, som begynner tillika med landskapsregeringsledamöternas

ordinarie mandattid, förrättas valet i januari månad, såfram ej annorlunda är särskilt stadgat.

18 §. Vid val i delegation eller annat organ som tillsatts av landskapsregeringen skall i tillämpliga delar iakttagas vad ovan är stadgat om val i landskapsregeringen.

3 kap. Särskilda bestämmelser

19-21 §§. Upphävda (2008/12).

22 §. Närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

D 3 Landskapslag (1985:17) om arvode för medlem av Ålands landskapsregering (2010/8)

1 §. Upphävd (2023/94).

2 §. (1988/5) Till medlem av landskapsregeringen betalas ett arvode och ersättningar i enlighet med landskapslagen om lagtingsledamöternas arvoden och kostnadsersättningar. (2023/94)

2 mom. upphävt (2023/94).

Medlem äger rätt till semester under 24 vardagar under tiden 1 juni till 30 september och sex vardagar under annan tid.

3 §. (1988/5) Medlem som på grund av sjukdom eller havandeskap och förlossning är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag äger under tiden för avbrottet rätt till arvode och övriga förmåner enligt de grunder som gäller för landskapets tjänstemän i motsvarande fall.

Är medlem på grund av annan än i 1 mom. nämnd enskild angelägenhet förhindrad att fullgöra sitt uppdrag skall av arvodet innehållas 1/365 för varje dag avbrottet varar.

4 §. Upphävd (2023/94).

5 §. (2023/94) Arvode och ersättningar till medlem av landskapsregeringen erläggs månatligen i efterskott.

6 §. Denna lag träder omedelbart i kraft och tillämpas från den 1 januari 1985.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1974:37) den 2 maj 1974 om arvode för ledamot av Ålands [landskapsstyrelse].

D 4 Landskapslag (1998:70) om Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning (2006/91)

1 §. Uppgift

Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning har till uppgift att biträda landskapsregeringen och dess medlemmar i de ärenden och andra uppgifter som ankommer på landskapsregeringen samt att ge service till allmänheten.

Arbetet inom den allmänna förvaltningen leds av en förvaltningschef. (2006/91)

2 §. Upphävd (2008/13).

2a §. (2006/91) Förvaltningschefens uppgift

Det ankommer på förvaltningschefen att leda, utveckla och övervaka verksamheten inom landskapsregeringens allmänna förvaltning samt att se till att de olika avdelningarna samverkar och att verksamheten bedrivs på ett även i övrigt ändamålsenligt sätt. (2019/115)

Förvaltningschefen ska hålla sig underrättad om förhållandena inom den allmänna förvaltningen. Han eller hon ska handlägga ärenden som gäller anställande av avdelningschefer, ärenden som gäller uppsägning, förflyttning och omplacering av avdelningschefer eller disciplinära åtgärder mot avdelningschefer samt ärenden som gäller organisatoriska frågor. Förvaltningschefen ansvarar för att utvecklingsprojekt, som berör hela förvaltningen eller flera avdelningar gemensamt, genomförs. Förvaltningschefen tar initiativ till och utarbetar planer för administrativa reformer och förbättringar samt fullgör andra uppgifter i enlighet med vad landskapsregeringen beslutar. Förvaltningschefen kan sammankalla en ledningsgrupp för samordningen av verksamheten inom den allmänna förvaltningen. (2019/115)

Förvaltningschefen har rätt att närvara och att yttra sig när en annan tjänsteman föredrar ett ärende för avgörande.

Förvaltningschefen ska också hålla sig underrättad om förhållandena inom andra delar av landskapsregeringens förvaltning och underlydande myndigheter. (2019/115)

Förvaltningschefen har rätt att på landskapsregeringens vägnar ta emot delgivningar.

När förvaltningschefen är förhindrad att fullgöra sina uppgifter kan landskapsregeringen utse en annan tjänsteman vid den allmänna förvaltningen att fullgöra de uppgifter som ankommer på förvaltningschefen. Beslutet kan avse samtliga uppgifter eller endast en del av uppgifterna.

Närmare bestämmelser om hur ledningen av den allmänna förvaltningen handhas kan utfärdas genom landskapsförordning.

3 §. (2019/115) Den allmänna förvaltningens organisation

Landskapsregeringens allmänna förvaltning består av ett regeringskansli och fem avdelningar. Avdelningarna är finansavdelningen, social- och miljöavdelningen, utbildnings- och kulturavdelningen, näringsavdelningen samt infrastrukturavdelningen. Dessutom finns det en lagberedning, om vilken det finns särskilda bestämmelser.

Om regeringskansliets och avdelningarnas organisation bestäms genom landskapsförordning.

Regeringskansliet leds av förvaltningschefen. Landskapsregeringen kan genom ett beslut överföra ansvaret för arbetsuppgifter som ingår i ledningen av regeringskansliet till en annan tjänsteman vid regeringskansliet. Av beslutet ska framgå vilka arbetsuppgifter som beslutet gäller. Vid regeringskansliet ska det finnas en rättschef med uppgift att övervaka

D4 LL (1998:70) om Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning

lagligheten inom landskapsregeringens allmänna förvaltning. Rättschefen är även skyldig att avge utlåtande över lagligheten av en åtgärd som landskapsregeringen planerar att vidta.

Varje avdelning leds av en avdelningschef. Om verksamheten förutsätter det kan landskapsregeringen besluta att ansvaret för vissa av de arbetsuppgifter som ingår i ledningen av avdelningen överförs till en annan tjänsteman på avdelningen. Av beslutet ska framgå vilka arbetsuppgifter beslutet gäller.

Avdelningarna består av en eller flera byråer som kan indelas i enheter. Vid varje byrå finns det en byråchef. En biträdande avdelningschef, om en sådan tjänst har inrättats, eller en av byråcheferna eller en annan tjänsteman vid avdelningen kan vid behov utses till ställföreträdande avdelningschef, som vid förfall för avdelningschefen fullgör dennes åligganden. Avdelningschefen kan vara chef för en av avdelningens byråer.

Om de övriga tjänster som finns vid regeringskansliet och de olika avdelningarna och om behörighetskraven för dem beslutar landskapsregeringen. Dessutom kan det finnas tillfälliga tjänstemän samt personal i privaträttsligt anställningsförhållande.

Se LL (1972:13) om lagberedningen och LF (1998:121) om lagberedningen. Angående regeringskansliets och avdelningarnas organisation, se LF (2023:131) om landskapsregeringens allmänna förvaltning.

3a §. (2019/115) Regeringskansliets verksamhetsområde

Till regeringskansliets huvudsakliga verksamhetsområden hör författningsenliga frågor, externa relationer, offentlig förvaltning samt allmän ordning och säkerhet. Regeringskansliet ska dessutom inom sitt verksamhetsområde tillhandahålla sakkunnigtjänster till den övriga förvaltningen.

4 §. Avdelningarnas verksamhetsområde

Det huvudsakliga verksamhetsområdet för de olika avdelningarna är

- 1) upphävd (2019/115)
- 2) för finansavdelningen landskapets ekonomi och den ekonomiska utvecklingen i landskapet,
- 3) för social- och miljöavdelningen välbefinnandet hos människor, djur och miljö,
- 4) för utbildnings- och kulturavdelningen utbildning och kultur jämte kulturminnesvård samt idrott,
- 5) för näringsavdelningen främjandet av näringarna, sysselsättningen och regional balans samt
- 6) (2014/57) för infrastrukturavdelningen infrastrukturfrågor.

5 §. Avdelningschefernas uppgifter

Avdelningschefen leder verksamheten vid avdelningen.

Utöver de uppgifter som enligt andra bestämmelser ankommer på avdelningschef skall denna

- 1) bistå och informera landskapsregeringen och den medlem av landskapsregeringen som är ansvarig för avdelningen i ärenden som handläggs vid avdelningen och i de övriga uppgifter som faller inom avdelningens verksamhetsområde,

- 2) fördela och prioritera avdelningens ärenden och andra uppgifter mellan byråerna och se till att arbetsfördelningen mellan byråerna är rättvis och ändamålsenlig samt att arbetet bedrivs i samverkan med andra byråer och i överensstämmelse med 2 §,

- 3) handlägga ärenden som gäller anställande av personal vid avdelningen samt personalens rättigheter och skyldigheter, om uppgiften inte skall handhas av annan,

- 4) handleda avdelningens personal samt

- 5) (2006/91) bistå förvaltningschefen i dennes uppgift att leda arbetet inom förvaltningen till den del det gäller ledningen av arbetet inom avdelningen och de myndigheter som inom avdelningens verksamhetsområde är underställda landskapsregeringen.

Avdelningschefen har rätt att närvara och yttra sig när annan tjänsteman vid avdelningen föredrar ett ärende för avgörande.

6 §. Upphävd (2006/91).

7 §. Byråchefernas uppgifter

På byråcheferna ankommer

- 1) att bistå och informera den medlem av landskapsregeringen som är ansvarig för byrån i de ärenden som ankommer på byrån och i de övriga uppgifter som skall fullgöras vid byrån,

- 2) att bistå avdelningschefen i dennes uppgift att leda arbetet vid avdelningen och hålla avdelningschefen informerad om de ärenden som handläggs vid byrån,

- 3) att bereda och vid enskild föredragning och tjänstemannaföredragning föredra de ärenden som påförts byrån, om inte uppgiften uppdragits åt annan tjänsteman vid byrån,

- 4) att fördela byråns ärenden mellan de tjänstemän som finns på byrån och se till att arbetsfördelningen på byrån är rättvis och ändamålsenlig samt att arbetet vid byrån bedrivs i överensstämmelse med 2 § samt

- 5) att avgöra de ärenden som landskapsregeringen beslutar att byråchefen skall avgöra.

8 §. Ärendeberedning

Ärenden som handläggs inom den allmänna förvaltningen bereds självständigt och på eget ansvar av den tjänsteman som handlägger ärendet, med beaktande av att beredningen av ärenden som skall avgöras vid landskapsregeringens sammanträde skall ske i samråd med den medlem av landskapsregeringen som är ansvarig för byrån.

Avdelningschefen skall hållas informerad om hur beredningen av olika ärenden på avdelningen fortskrider.

9 §. Ärendefördelning mellan avdelningarna

Ett ärende handläggs vid den avdelning till vars verksamhetsområde ärendet hör. Om ärendet hänförs till flera avdelningars verksamhetsområde, handläggs ärendet vid den avdelning till vilken ärendet huvudsakligen hör.

Om oenighet råder om var ett ärende skall handläggas avgörs ärendet av förvaltningschefen. (2006/91)

9a §. (2019/115) *Behörighetskrav för förvaltningschefen*

Behörig för tjänsten som förvaltningschef är den som vid universitet eller därmed jämförbar högskola, som är erkänd av en nationell utbildningsmyndighet, avlagt en examen som motsvarar minst fyra års heltidsstudier inom juridik eller med en ämbetskombination som är lämplig för tjänsten samt har erfarenhet av ledarskap och förvaltningsuppgifter.

10 §. *Behörighetskrav för avdelningschef*

1 mom. upphävt (2006/91).

Behörig för tjänst som avdelningschef för annan avdelning är den som vid universitet eller därmed jämförbar högskola, som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet, avlagt en examen som motsvarar minst fyra års heltidsstudier och innehåller en lämplig ämneskombination samt har erfarenhet av ledarskap och förvaltningsuppgifter.

11 §. (2006/91) *Undantag från behörighetskraven*

Från de i 9a och 10 §§ föreskrivna behörighetskraven kan landskapsregeringen om särskilda skäl föreligger bevilja undantag.

11a §. (2006/91) *Särregler för tjänsterna som förvaltningschef och avdelningschef*

En tjänst som förvaltningschef ska besättas för en tid om fem år. En tjänst som avdelningschef kan besättas för en viss tid. (2019/115)

Förutom av de skäl som allmänt gäller uppsägning av landskapets tjänstemän får förvaltningschefen sägas upp då han eller hon förlorar landskapsregeringens förtroende och en avdelningschef då det med hänsyn till tjänstens natur finns ett godtagbart och motiverat skäl till uppsägningen.

Förvaltningschefen och en avdelningschef får sägas upp så att tjänsteförhållandet upphör med omedelbar verkan. I sådant fall har den uppsagde rätt till ersättning som motsvarar lön för uppsägningstiden.

12 §. *Fullmaktsbestämmelse*

För varje avdelning kan vid behov antas en arbetsordning med närmare bestämmelser om hur arbetet skall bedrivas vid avdelningen, om placeringen av de tjänster som inrättats vid avdelningen vid viss byrå eller enhet samt om övriga organisatoriska frågor som inte reglerats i denna lag eller den med stöd av 3 § 2 mom. utfärdade förordningen. (2006/91)

För de olika tjänsterna kan vid behov antas tjänstebeskrivningar.

13 §. *Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999 och genom lagen upphävs landskapslagen (1973:25) om landskapet Ålands centrala ämbetsverk.

De tjänster som vid denna lags ikraftträdande finns vid landskapets centrala ämbetsverk överförs vid ikraftträdandet till [landskapsstyrelsens] allmänna förvaltning. Vid ikraftträdandet indras dock tjänsterna som kanslichef, finanschef, socialchef, utbildningschef, chef för näringsavdelningen och överingenjör i vilkas uppgift ingår att förestå avdelningen samt inrättas sex tjänster som avdelningschefer varvid ordinarie innehavare av tjänst som indras förflyttas till tjänsten

som avdelningschef för den avdelning som han eller hon tidigare förestått.

Av verkställigheten av denna lag förutsatta åtgärder får vidtas före ikraftträdandet.

Ikraftträdandebestämmelse (2006/91):

Denna lag träder i kraft den 1 november 2006.

Landskapsregeringen skall indra tjänsten som avdelningschef för kansliavdelningen (kanslichef) räknat från den tidpunkt då lagen träder i kraft.

Den enligt 4 § 2 mom. tjänstemannalagen (1987:61) för landskapet Åland avsedda behandlingen i landskapets tjänstedelegation, som skall äga rum innan tjänsten som avdelningschef för kansliavdelningen indras, får genomföras innan lagen träder i kraft. Före lagens ikraftträdande får landskapsregeringen vidta också de övriga åtgärder som skall vidtas innan tjänsten som avdelningschef för kansliavdelningen indras.

På de avdelningschefer för finansavdelningen, social- och miljöavdelningen, utbildnings- och kulturavdelningen, näringsavdelningen samt trafikavdelningen vilka utsetts före denna lags ikraftträdande tillämpas de uppsägningsskäl som var gällande före lagens ikraftträdande.

D 5 Landskapsförordning (2023:131) om landskapsregeringens allmänna förvaltning

1 §. I denna förordning finns det bestämmelser om regeringkansliet, om indelningen av avdelningarna vid landskapsregeringens allmänna förvaltning i byråer och enheter och om de uppgifter som ankommer på byråerna och enheterna.

Regeringskansliet

2 §. Vid regeringkansliet finns *allmänna byrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller författningssenkliga frågor, offentlig förvaltning, externa relationer, allmän ordning och säkerhet, polisväsendet, allmänna val, kommunalförvaltning, kommunikation, digitalisering och informationsteknologi inom förvaltningen, spel, lotterier och penninginsamlingar, jämställdhet, integration, radio- och television, postväsendet, personalpolitik och personaladministrativt arbete samt interna servicefrågor.

Utöver de uppgifter som anges i 1 mom. ankommer det på byrån att fullgöra de övriga uppgifter som förvaltningschefen påför byrån.

3 §. Regeringskansliets allmänna byrå indelas på följande sätt:

1) *stabsenheten*, fungerar som stöd till landskapsregeringen samt ger rådgivning och handlägger ärenden som gäller självstyrelseutveckling, språkrådet, strategisk samhällsutveckling, jämställdhet och integration, samordning av kommunala frågor, samordning av nordiska frågor samt representation i Finland och övriga Norden,

2) *enheten för rättsliga och internationella frågor*, vid vilken handläggs ärenden som gäller åländsk

D 5 LF (2023:131) om landskapsregeringens allmänna förvaltning

hembygdsrätt, jordförvärv, näringsrätt och reglementerade näringar, landskapets rätt till arv, allmänna val, kommunerna, registerövervakning, spel, lotterier och penninginsamlingar, radio- och television, postväsendet, allmänjuridisk rådgivning inom förvaltningen, brand- och räddningsväsendet, explosionsfarliga ämnen, befolkningsskydd och beredskapsfrågor samt strategisk planering och övriga enligt lag på landskapsregeringen ankommande uppgifter inom polisens, brand och räddningsväsendets verksamhetsområden samt ärenden som gäller Europeiska unionen och rådgivning i EU relaterade ärenden, demilitariseringen och neutraliseringen, internationella fördrag, som inte påförts någon annan byrå eller enhet och annat institutionaliserat internationellt samarbete samt till enheten hör även landskapsregeringens registratur,

3) *personal- och kommunikationseenheten*, utgör ett stöd för ledningen av den allmänna förvaltningen i personalfrågor, kommunikations- och pressfrågor samt utvecklar, samordnar och följer upp den interna och externa kommunikationen och informationen för olika målgrupper i olika kanaler, stöder chefer i rollen som arbetsgivare, ansvarar för kompetensutveckling, arbetsmiljö, jämställdhetsplanering, företagshälsövård och friskvård samt till enheten hör även landskapsregeringens reception,

4) *digitaliseringsenheten*, vid vilken handläggs ärenden som gäller förvaltningsövergripande digitalisering, informationsteknologi och informationsteknologiutveckling samt

5) *servicefunktionen*, till vilken vaktmästeri och lokalvård hör.

4 §. Allmänna byrån förestås av en byråchef.

Finansavdelningen

5 §. Vid finansavdelningen finns följande byråer:

1) *allmänna byrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller skatter och avgifter, uppföljning av strategisk samhällsutveckling, bostadsstöd i form av räntestöd och landskapsborgen för bostadslån till privatpersoner, räntestöd för lån som beviljas på grundval av bostadssparavtal för en första ägarbostad, samordning och stöd i upphandlingsfrågor samt ägarstyrning med undantag strategisk styrning av landskapets fastighetsförmögenhet,

2) *budget- och finansieringsbyrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller landskapets finanser och övervakningen av dessa samt kommunernas ekonomi,

3) *redovisningsbyrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller landskapets ekonomiförvaltning samt

4) *avtals- och pensionsbyrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller kollektiva avtal och tolkningen av dessa, de landskapsanställdas rättsliga ställning, tjänsteregleringar och pensioner.

Utöver de uppgifter som anges i 1 mom. ankommer det på byråerna att fullgöra de övriga uppgifter som avdelningschefen påför byrån.

6 §. Vid finansavdelningens redovisningsbyrå finns *löneenheten* som sköter utbetalningen av löner och därtill hörande registerföring.

7 §. Byråerna vid finansavdelningen förestås av byråchefer.

Social- och miljöavdelningen

8 §. Vid social- och miljöavdelningen finns följande byråer:

1) *allmänna byrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller den övergripande förvaltningen och utvecklingen inom avdelningens verksamhetsområden,

2) *socialvårdsbyrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller främjande av social välfärd och förebyggande av sociala problem,

3) *hälso- och sjukvårdsbyrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller främjande av hälsa, förebyggande av sjukdomar och utvecklingen av hälso- och sjukvården samt

4) *miljöbyrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller miljömedvetenhet, miljöskydd, biologisk mångfald, minimerad klimatpåverkan, cirkulär ekonomi, hälsosam livsmiljö för människor, djurhälsa, djurvälstånd, livsmedelssäkerhet och vattenvård.

Utöver de uppgifter som anges i 1 mom. ankommer det på byråerna att fullgöra de övriga uppgifter som avdelningschefen påför byrån.

9 §. Byråerna vid social- och miljöavdelningen förestås av byråchefer.

Utbildnings- och kulturavdelningen

10 §. Vid utbildnings- och kulturavdelningen finns följande byråer:

1) *allmänna byrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller den övergripande förvaltningen, arkivverksamhet och utvecklingen inom avdelningens verksamhetsområden,

2) *utbildningsbyrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller barnomsorg, samarbetet mellan förundervisningen och grundskolan, grundskoleutbildningen, utbildningen på gymnasienivå, högskoleutbildningen, erkännande av yrkeskvalifikationer, jämställande av högskoleexamen och fri bildning som förmedlas i skolform,

3) *kulturbyrån*, vid vilken handläggs ärenden och finansiering gällande kulturell och museal verksamhet exklusivt den verksamhet som bedrivs vid Ålands museum, det allmänna fria bildningsarbetet, ungdoms- och idrottsverksamhet, biblioteks-, film- och medieverksamhet samt nordiskt och övrigt internationellt samarbete inom kultur- och medieområdet liksom kreativa näringar och internationella konventioner tillhörande museer och kulturarv. Byrån handlägger även ärenden inom kulturminnesvården det vill säga fornminnesvården, kulturmiljövården, folkminnesvården, byggnadsminnesvården samt arkitektur och kyrkligt kulturarv samt

4) *Ålands museum*, vid vilken handläggs ärenden gällande museiverksamhet. Verksamheten innefattar utställningar och förmedling, ansvar och förvaltning av samlingar, kundservice samt museipedagogiskt arbete vid landskapsägda museer och sevårdheter.

Ålands museum utför även uppdragsverksamhet inom sitt verksamhetsområde.

Utöver de uppgifter som anges i 1 mom. ankommer det på byråerna att fullgöra de övriga uppgifter som avdelningschefen påför byrån.

11 §. Vid utbildnings- och kulturavdelningens allmänna byrå finns *Ålands landskapsarkiv* som är en enhet vid vilken handläggs ärenden som gäller arkiveringen av handlingar och som även sköter mottagningen, förvaret och ordnandet av arkivalier samt tillhandahållandet av dessa.

12 §. Vid utbildnings- och kulturavdelningens byrå Ålands museum, finns följande enheter:

1) *Ålands kulturhistoriska museum*, som bedriver utställningsverksamhet och sköter de kulturhistoriska samlingarna,

2) *Ålands konstmuseum*, som bedriver utställningsverksamhet och sköter konst-, konsthantverks- och designsamlingarna samt

3) *kulturarvsenheten*, som bedriver kulturmiljö- och byggnadsvård, uppdragsverksamhet samt forskningssamordning. Enheten sköter även de arkeologiska och byggnadsantikvariska samlingarna samt annan museal verksamhet med samlingar.

13 §. Byråerna vid utbildnings- och kulturavdelningen förestås av byråchefer.

Näringsavdelningen

14 §. Vid näringsavdelningen finns följande byråer:

1) *allmänna byrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller utveckling av näringarna förutom primärnärings- och regional utveckling och arbetsmarknadsfrågor,

2) *jordbruksbyrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller jordbruk och dess binärings,

3) *fiskeribyran*, vid vilken handläggs ärenden som gäller fiske, fiskevård och vattenbruk samt

4) *skogsbruksbyrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller skogsbruk, jakt och viltvård.

Utöver de uppgifter som anges i 1 mom. ankommer det på byråerna att fullgöra de övriga uppgifter som avdelningschefen påför byrån.

15 §. Vid näringsavdelningens fiskeribyrå finns enheten *Ålands fiskevårdscentrum, Gutterp* som är en enhet som ska främja fiskevården på Åland i syfte att stöda yrkes- och fritidsfisket. Inom ramen för sin verksamhet kan enheten även stöda vattenbruket på Åland.

16 §. Vid näringsavdelningens skogsbruksbyrå finns enhet för jakt- och viltvårdsfrågor, vid vilken handläggs ärenden som gäller jakt och viltvård.

17 §. Byråerna vid näringsavdelningen förestås av byråchefer.

Infrastrukturavdelningen

18 §. Vid infrastrukturavdelningen finns följande byråer:

1) *allmänna byrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller den övergripande förvaltningen och utvecklingen inom avdelningens verksamhetsområde, till fordon och enskilda vägar relaterade ärenden, ärenden som gäller yrkesmässig trafik, byggnads- och planläggningsväsendet, expropriation, bostadsproduktion och -förbättringar med undantag av bostadsstöd i form av räntestöd och landskapsborgen för bostadslån till privatpersoner och räntestöd för lån som beviljas på grundval av bostadssparavtal för en första ägarbostad samt hyresförhållanden, strategisk styrning av landskapets fastighetsförmögenhet samt elsäkerhet, brandalarmanläggningar, automatiska släckningsanläggningar, hissäkerhet och energi,

2) *transportbyrån*, vid vilken handläggs ärenden gällande transportlogistik, färjor, färjetrafik, kollektivtrafik, flygtrafik och oljeskydd samt utförs tjänster inom färjedrift och verkstads- och lagerverksamhet samt

3) *vägnätsbyrån*, vid vilken handläggs ärenden gällande byggande och underhåll av vägar, broar, hamnar, bryggor, kanaler, färjfasten och fastigheter, trafiksäkerhet, kommunalvägar och farleder samt utförs tjänster inom väg-, bro- och hamnunderhåll.

Utöver de uppgifter som anges i 1 mom. ankommer det på byråerna att fullgöra de övriga uppgifter som avdelningschefen påför byrån.

19 §. Vid infrastrukturavdelningens transportbyrå finns följande enheter:

1) *Ålandstrafiken*, som sköter bokning av bilplatser på färjor samt administration av tidtabeller och kollektivtrafik, samt

2) *verkstads- och lagerenheten*, som utför underhålls- och reparationsåtgärder och trafik med färjor.

20 §. Vid infrastrukturavdelningens vägnätsbyrå finns *vägunderhållsenheten* som utför drifts- och underhållsåtgärder inom vägar, broar, hamnar, flygfält och helikopterplattor.

21 §. Byråerna vid infrastrukturavdelningen förestås av byråchefer.

22 §. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2024.

Genom denna förordning upphävs landskapsförordningen (2022:65) om landskapsregeringens allmänna förvaltning, nedan den gamla förordningen.

Bestämmelserna i 5 och 18 §§ om handläggning av ärenden som gäller bostadsstöd i form av räntestöd och landskapsborgen för bostadslån till privatpersoner och räntestöd för lån som beviljas på grundval av bostadssparavtal för en första ägarbostad ska tillämpas första gången från och med den 1 april 2024. Under perioden från och med den 1 januari 2024 till och med den 31 mars 2024 ska bestämmelserna om bostadsstöd och bostadsförbättringar i 18 § i den gamla förordningen iakttas.

D 6 LL (1972:13) om lagberedningen

D 6 Landskapslag (1972:13) om lagberedningen

1 §. På lagberedningen ankommer att bereda lag- och andra författningsförslag samt avgiva utlåtanden i juridiska frågor.

För beredning av lag- och andra författningsförslag inom visst lagstiftningsområde kan landskapsregeringen tillsätta lagberedningskommittéer.

2 §. (1995/79) Landskapsregeringen kan ge annan enhet än lagberedningen i uppdrag att bereda författningsförslag.

När lag- och andra författningsförslag bereds skall samtidigt de ekonomiska och administrativa konsekvenserna av dem utredas.

3 §. Arbetet vid lagberedningen leds av en lagberedningschef. Författningsförslag som skall föredras av en medlem av landskapsregeringen skall beredas i samråd med medlemmen. (1995/79)

Vad om föredragande vid landskapsregeringen är särskilt stadgat skall jämväl äga tillämpning på lagberedningschefen och [lagberedningssekreteraren].

Genom landskapsförordning stadgas om de tjänster som, utöver tjänsten som lagberedningschef, skall finnas vid lagberedningen. (1998/71)

Se LF (1998:121) om lagberedningen.

4 §. (1998/71) Behörig för tjänsten som lagberedningschef är den som inom juridisk fakultet vid universitet eller därmed jämförbar högskola, som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet, avlagt en examen som motsvarar minst fyra års heltidsstudier och har erfarenhet av ledarskap och förvaltningsuppgifter.

Genom landskapsförordning stadgas om behörighetskrav för annan tjänst vid lagberedningen.

Se LF (1998:121) om lagberedningen.

5 §. (2006/95) Tjänsten som lagberedningschef kan besättas för viss tid.

Lagberedningschefen får sägas upp, förutom på de grunder som allmänt gäller uppsägning av landskapets tjänstemän, när det med hänsyn till tjänstens natur finns ett godtagbart och motiverat skäl till uppsägningen. Uppsägningen får ske så att anställningen upphör med omedelbar verkan. I sådant fall har lagberedningschefen rätt till en ersättning som motsvarar lön för uppsägningstiden.

6 §. Upphävd (2006/95).

7 §. För den lagtekniska och språkliga granskningen av lag- och andra författningsförslag tillsättes vid landskapsregeringen en laggranskningsnämnd, som är anknuten till lagberedningen.

Laggranskningsnämnden består av lagberedningschefen och två fasta medlemmar som förordnas av landskapsregeringen. Till fasta medlemmar kan utses personer som genom sin tidigare verksamhet anses ha förvärvat för lagberedningsarbetet erforderlig förmåga och skicklighet och en av dem skall ha avlagt en sådan examen som anges i 4 § 1 mom. Landskapsregeringen utser en av medlemmarna till ordförande.

De fasta medlemmarna förordnas för två år i sänder. (1998/71)

Landskapsregeringen kan dessutom förordna annan än i 2 mom. nämnd person till adjungerad ledamot av laggranskningsnämnden då arten av viss granskningsuppgift påkallar detta. (1992/31)

Landskapsregeringen utser en tjänsteman vid lagberedningen till sekreterare i laggranskningsnämnden. (1998/71)

8 §. De fasta medlemmarna i laggranskningsnämnden deltagar i handläggningen av alla förekommande ärenden. Adjungerad medlem deltagar endast i handläggningen av den granskningsuppgift, för vilken han blivit förordnad.

Har handläggningen av något ärende i laggranskningsnämnden icke avslutats då tjänstgöringstiden utlöper, kan landskapsregeringen förordna, att avgående medlem skall handha uppdraget beträffande denna uppgift till dess ärendet slutbehandlats.

9 §. Lämnar medlem av laggranskningsnämnden sitt uppdrag före tjänstgöringsperiodens utgång eller får han förhinder, skall annan förordnas i hans ställe för den tid hindret varar, dock högst till tjänstgöringsperiodens utgång. Har handläggningen av något ärende icke avslutats då hindret upphörde, skall gälla vad i 8 § 2 mom. är stadgat.

10 §. Upphävd (1992/31).

11 §. Lag- eller annat författningsförslag som lagberedningschefen finner vara av särskild betydelse skall innan det föredras för landskapsregeringen undergå granskning i laggranskningsnämnden. (1992/31)

Lag- eller författningsförslag, vilket inte tidigare granskats av laggranskningsnämnden, kan av landskapsregeringen hänskjutas till nämnden för granskning. (1992/31)

Laggranskningsnämnden äger särskilt undersöka, huruvida i framställning ingående lagförslag i något avseende skulle komma att överskrida lagtingets lagstiftningsbehörighet och huruvida förslag till landskapsförordning eller landskapsregeringens beslut kunde komma att överskrida landskapsregeringens förvaltningskompetens.

12 §. Landskapsregeringens föredragande och övriga tjänstemän är skyldiga att infinna sig vid lagberedningen och lämna uppgifter från sitt förvaltningsområde.

Lagberedningen är berättigad att i de ärenden, som där beredes, höra sakkunniga.

13 §. (1992/31) I fråga om arvoden för deltagande i laggranskningsnämndens sammanträden tillämpas bestämmelserna beträffande landskapskommittéer.

14 §. Landskapsregeringen kan i arbetsordning utfärda närmare bestämmelser angående lagberedningens verksamhet.

D 7 Landskapsförordning (1998:121) om lagberedningen

1 §. I denna förordning finns det bestämmelser om de tjänster som finns vid lagberedningen och om behörighetskrav för tjänsterna.

2 §. Vid lagberedningen finns det förutom en tjänst som lagberedningschef fem tjänster som lagberedare och en tjänst som byråsekreterare. (2001/13)

En av lagberedarna är ställföreträdare för lagberedningschefen. Om inte någon lagberedare utsetts till uppgiften, tillkommer ställföreträdarskapet den lagberedare som arbetat längst vid lagberedningen.

3 §. Behörighetskrav för tjänst som lagberedare är inom juridisk fakultet vid universitet eller därmed jämförbar högskola, som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet, avlagd examen som motsvarar minst fyra års heltidsstudier.

Behörighetskrav för tjänsten som byråsekreterare är utbildning på gymnasialstadienivå med lämplig inriktning.

4 §. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1999.

D 8 Landskapslag (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Myndighetens uppgifter (2019/110)

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM) är en tillstånds- och tillsynsmyndighet underställd landskapsregeringen med uppgift att sköta myndighetsutövning enligt vad som bestäms i annan landskapslagstiftning. ÅMHM svarar även för att veterinärvård tillhandahålls och ska sköta de uppgifter som enligt rikslagsstiftningen om bekämpande av smittsamma sjukdomar hos husdjur ska skötas av en kommunalveterinär. (2019/110)

2 mom. upphävt (2019/110).

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning ålägga myndigheten att sköta sådana tillstånds- och tillsynsuppgifter som landskapet är skyldigt att sköta med stöd av EU-förordningar inom miljö- och hälsoskyddsområdet inklusive bekämpande av smittsamma sjukdomar hos husdjur. (2011/83)

Se LF (2010:80) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets skötsel av tvärvillkorskontrollen.

2 §. (2019/110) *Styrning av myndigheten*

ÅMHM leds av en styrelse. Styrelsen ansvarar inför landskapsregeringen för verksamheten och ska se till att den bedrivs lagligt och effektivt och att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt.

Vid ÅMHM ska det finnas en myndighetschef. Myndighetschefen tillsätts och sägs upp av styrelsen och kan tillsättas för en viss tid.

Landskapsregeringen sköter den allmänna styrningen och övervakningen av ÅMHM och utfärdar närmare bestämmelser om myndighetens ekonomi-

förvaltning och om vissa ärenden som hänför sig till tjänstekollektivavtalen samt till vilken del landskapsregeringen sköter dessa uppgifter.

2 kap. Styrelsen

3 §. Tillsättande av styrelse

Ledamöterna i styrelsen tillsätts av landskapsregeringen. Styrelsen består av en ordförande och en vice ordförande samt tre och högst fem andra ledamöter. För varje ledamot utses även en personlig ersättare. Styrelsens mandattid är fyra år. (2019/110)

Landskapsregeringen kan skilja styrelsen eller en medlem eller ersättare i styrelsen från uppdraget. Landskapsregeringen beslutar om det arvode som skall tillkomma den som innehar ett styrelseuppdrag.

4 §. Styrelsens sammanträden

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden eller vice ordföranden.

Styrelsen är beslutför när fler än hälften av antalet medlemmar är närvarande, bland dem ordföranden eller vice ordföranden.

Styrelsen avgör ärenden på föredragning av myndighetschefen. Myndighetschefens ställföreträdare är föredragande när myndighetschefen är jävig. (2019/110)

5 §. (2019/110) *Styrelsens ansvar*

Styrelsen ska

1) anta en arbetsordning och i den besluta de närmare föreskrifter som behövs om ÅMHM:s organisation, arbetsfördelningen mellan styrelse och myndighetschefen, delegeringen av beslutanderätt inom myndigheten, handläggningen av ärenden och formerna i övrigt för verksamheten,

2) årligen anta en verksamhetsplan, en resultatplan och en tillsynsplan,

3) årligen till landskapsregeringen lämna in en verksamhetsberättelse och budgetförslag med motiveringar och förslag på de avgifter och andra ersättningar som ska tas ut för ÅMHM:s tjänster samt

4) kontinuerligt följa upp hur budgeten, resultatplanen, verksamhetsplanen och tillsynsplanen förverkligas.

Styrelsen kan även inrätta nya tjänster och dra in tjänster samt fatta beslut om ändring av tjänster på myndigheten, dock inte tjänsten som myndighetschef, samt anställa, säga upp, avskeda och fatta beslut om förflyttning eller omplacering inom myndigheten av ordinarie personal.

3 kap. Personal

6 §. (2019/110) *Myndighetschefen*

Myndighetschefen ansvarar inför styrelsen och ska sköta den löpande verksamheten enligt de direktiv och riktlinjer som styrelsen beslutar.

Myndighetschefen ska hålla styrelsen informerad om verksamheten, förse styrelsen med underlag för beslut och verkställa styrelsens beslut.

Myndighetschefen ska därutöver

1) besluta om visstidsanställd personal,

2) ansvara för frågor i anknytning till arbetsplatsdemokrati och jämställdhet,

D 8 LL (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

3) ansvara för kvalitetslednings- och miljöledningsarbete.

4) ansvara för kompetensutveckling och kompetensförsörjning samt

5) på myndighetens vägnar ta emot delgivningar.

Myndighetschefen avgör de ärenden som inte ska avgöras av styrelsen eller prövningsnämnden och som inte i arbetsordningen delegerats till en annan tjänsteman.

7 §. Upphävd (2019/110).

8 §. Övrig personal och skötseln av vissa personalfrågor

Vid myndigheten kan det finnas personal i offentligt- eller privaträttsligt anställningsförhållande.

Om inte annat bestäms i denna lag handhar myndigheten de uppgifter som rör myndighetens personal och som enligt tjänstemannalagen (1987:61) för landskapet Åland ankommer på landskapsregeringen. Tjänster inrättas och indras efter att landskapsregeringens utlåtande inhämtats. För de tjänster som styrelsen har för avsikt att inrätta eller indra ska behovsutredningar som sammanställts enligt tjänstemannalagen överlämnas till landskapsregeringen i samband med myndighetens budgetförslag. Landskapsregeringen ska avge utlåtande efter att förslaget till budget överlämnats till lagtinget och senast en månad efter att lagtinget fastställt budgeten. Om styrelsen har för avsikt att fatta beslut om inrättande eller indragning inom gällande budget kan behovsutredningen överlämnas vid en annan tidpunkt och landskapsregeringen ska avge utlåtande inom tre månader. (2013/46)

3 mom. upphävt (2019/110).

Beslut om förflyttning eller omplacering av en tjänsteman eller arbetstagare inom ÅMHH fattas av myndigheten, medan beslut om förflyttning eller omplacering av en tjänsteman eller arbetstagare till och från en annan landskapsmyndighet eller -inrättning samt om permittering fattas av landskapsregeringen. En förflyttning eller omplacering av en tjänsteman eller arbetstagare till och från en annan landskapsmyndighet eller -inrättning kräver samtycke av ÅMHH. (2019/110)

4 kap. Handläggning och beslutsfattande i miljötillståndsärenden

9 §. (2008/129) *Avgörande av ärenden i prövningsnämnden*

Ärenden om tillstånd i enlighet med landskapslagen (2008:124) om miljöskydd samt ändring och återkallande av sådant tillstånd avgörs i Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets namn av en prövningsnämnd.

10 §. (2019/110) *Ledamöter i prövningsnämnden*

Prövningsnämnden består av fem ledamöter och tre ersättare som inte är personliga. Ledamöterna och ersättarna utses av landskapsregeringen för en mandatperiod på fyra år. Bland ledamöterna utser landskapsregeringen en ordförande och en vice ordförande.

När prövningsnämnden utses ska det beaktas att det inom nämnden finns kompetens inom områdena hälsoskydd, teknik, biologi, ekonomi och juridik samt kännedom om näringslivet och hållbarhetsfrågor.

Om en ledamot eller ersättare avlider eller avsäger sig sitt uppdrag ska en ny ledamot eller ersättare utses för den återstående mandattiden. Det samma gäller om en ledamot eller ersättare skiljs från sitt uppdrag. (2021/133)

Landskapsregeringen får skilja en ledamot eller ersättare från sitt uppdrag endast om

1) ledamoten eller ersättaren inte längre förmår fullgöra sitt uppdrag på behörigt sätt, eller

2) ledamoten eller ersättaren fortgående eller på ett väsentligt sätt bryter mot sin tjänsteplikt eller försummar den fortgående eller på ett väsentligt sätt. (2021/133)

11 §. Arvode

Landskapsregeringen beslutar om det arvode som skall tillkomma ledamot.

12 §. Beslutförhet

Prövningsnämnden är beslutför när ordföranden eller vice ordföranden och minst två andra ledamöter är närvarande.

13 §. Upphävd (2008/129).

14-15 §§. Upphävda (2017/88).

16 §. Beslutsfattande

Beslut fattas med enkel majoritet. Vid lika röstetal avgör ordförandens röst.

16a §. (2019/110) *Förande av ÅMHH:s talan*

Vid överklagande av ÅMHH:s beslut är det beslutsgorgan inom myndigheten vilket fattat beslutet som även företräder landskapet i den fortsatta processen.

17 §. Upphävd (2017/88).

5 kap. Övriga bestämmelser

18 §. Avgörande av ärenden av allmän eller principiell natur

Förutom de ärenden som avses i 9 § avgör prövningsnämnden ärenden av allmän eller principiell natur. Vid handläggningen av dessa ärenden tillämpas de bestämmelser om handläggning av ärenden som gäller i landskapsregeringen.

Se avsnitt C Allmänna förvaltningsbestämmelser.

19 §. Besvär

Beslut som myndigheten fattat får överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol.

20 §. (2008/129) *Tillämpning av bestämmelser om beslutsfattande och handläggning*

Om beslutsfattandet i styrelsen, vid sammanträde och inom myndigheten i övrigt samt om handläggningen av ärenden gäller i tillämpliga delar de bestämmelser som gäller beslutsfattandet och handläggningen av ärenden i landskapsregeringen, om inte annat stadgas i denna lag.

Se avsnitt C Allmänna förvaltningsbestämmelser.

21 §. Avgifter

Landskapsregeringen beslutar om de avgifter och andra ersättningar som skall uppbäras för myndighetens prestationer. När avgifterna bestäms skall land-

skapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet iakttas.

21a §. (2017/88) *Elektronisk anslagstavla*

Myndigheten ska ha en elektronisk anslagstavla på sin webbplats. Vid tillkännagivandet på anslagstavlan ska bestämmelserna om offentlig delgivning i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland iakttas i tillämpliga delar.

Den elektroniska anslagstavlan ska vara lättillgänglig och kunna särskiljas från övrigt innehåll på webbplatsen. Myndigheten ska i sina lokaler eller på någon annan plats ge allmänheten möjlighet att ta del av innehållet på den elektroniska anslagstavlan.

22 §. *Ikraftträdelse*

Om ikraftträdandet av denna lag stadgas särskilt i landskapslagen (2007:129) om införande av lagstiftningen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

D 9 Landskapslag (2007:129) om införande av lagstiftningen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

1 §. *Ikraftträdande av lagstiftningen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet*

Följande lagar träder i kraft den 1 januari 2008:

- 1) landskapslagen (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet,
- 2) landskapslagen (2007/116) om ändring av landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd,
- 3) landskapslagen (2007/117) om ändring av vattenlagen för landskapet Åland,
- 4) landskapslagen (2007/118) om ändring av landskapslagen om renhållning,
- 5) landskapslagen (2007/119) om ändring av landskapslagen om mottagning i hamn av fartygsgenererat avfall och lastrester,
- 6) landskapslagen (2007/120) om ändring av landskapslagen om hälso- och sjukvården,
- 7) landskapslagen (2007/121) om ändring av landskapslagen om hälsovården,
- 8) landskapslagen (2007/122) om ändring av 3 och 5 §§ landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av livsmedelslagen,
- 9) landskapslagen (2007/123) om ändring av 3 och 6 §§ landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om produktsäkerhet,
- 10) landskapslagen (2007/124) om ändring av 3a och 3b §§ landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier,
- 11) landskapslagen (2007/125) om ändring av tobakslagen för landskapet Åland,
- 12) landskapslagen (2007/126) om ändring av djurskyddslagen för landskapet Åland,
- 13) landskapslagen (2007/127) om ändring 3 och 4 §§ landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av alkohollagen, samt
- 14) landskapslagen (2007/128) om ändring av 2 § landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.

LL (2007:129) om införande av lagstiftning om ÅMHM

D 9

Åtgärder som verkställigheten av de lagar som nämns i 1 mom. förutsätter får vidtas innan lagarna träder i kraft.

2 §. *Lagstiftning som upphävs*

Genom denna lag upphävs den 1 januari 2008 landskapslagen (1997:65) om Ålands miljöprövningsnämnd.

3 §. *Överföring av landskapsregeringens behörighet* Ärenden:

- 1) gällande tillsyn enligt vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland, enligt landskapslagen (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd och enligt landskapslagen (1981:3) om renhållning samt enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av nämnda lagar,
- 2) enligt landskapslagen (2003:58) om mottagning i hamn av fartygsgenererat avfall och lastrester,
- 3) enligt landskapslagen (1995:92) om tillämpning i landskapet Åland av alkohollagen,
- 4) enligt djurskyddslagen (1998:95) för landskapet Åland, dock inte ärenden som anges i 3 § 3 mom., 8 § 3 mom. 14 § 1 mom., 20 § 2 mom., 21 § och 41 § djurskyddslagen, samt enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av djurskyddslagen,
- 5) enligt landskapsförordningen (1996:49) om in- kvarterings- och trakteringsverksamhet som är anhängiga hos Ålands landskapsregering överförs till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet när de lagar som nämns i 1 § träder i kraft.

4 §. *Överföring av hälso- och sjukvårdsmyndighetens behörighet*

Ärenden enligt djurskyddslagen för landskapet Åland som är anhängiga hos Ålands hälso- och sjukvård överförs till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet när de lagar som nämns i 1 § träder i kraft.

5 §. *Överföring av miljöprövningsnämndens behörighet*

Ärenden som är anhängiga hos Ålands miljöprövningsnämnd överförs till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet när de lagar som nämns i 1 § träder i kraft.

6 §. *Överföring av hälsonämndens behörighet*

Ärenden som är anhängiga hos hälsonämnden överförs till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet när de lagar som nämns i 1 § träder i kraft.

7 §. *Ändringssökande*

I beslut som har fattats före ikraftträdandetidpunkten i 1 § skall ändring sökas enligt de tidigare bestämmelserna.

8 §. *Tjänsten som myndighetschef för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet*

Landskapsregeringen inrättar en tjänst som myndighetschef för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Tjänsten får inrättas och besittas innan landskapslagen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet träder i kraft.

9 §. *Styrelsen för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet*

Landskapsregeringen kan tillsätta en styrelse för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet innan land-

D 10 LL (2006:9) om AMS

skapslagen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet träder i kraft.

10 §. Ledamöter i prövningsnämnden för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Landskapsregeringen kan utse ledamöter till prövningsnämnden för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet innan landskapslagen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet träder i kraft. Om ledamöter utses skall bestämmelserna i 10 § landskapslagen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet iakttas.

När ledamöterna utses första gången skall, med avvikelse från bestämmelsen i 10 § landskapslagen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet om mandatperiodens längd, två av ledamöterna tillsättas för en två års mandatperiod.

11 §. Överföring av personal

Bestämmelser om vilken personal som skall överflyttas från Ålands landskapsregering, Ålands hälso- och sjukvård och Ålands miljöprövningsnämnd till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet kan landskapsregeringen utfärda genom landskapsförordning.

Den som överflyttas gör det med bibehållande av de rättigheter och skyldigheter som följer av den anställning från vilken överföring sker, dock med beaktande av vad om villkoren i ifrågavarande anställas anställningsförhållande avtalas.

Se LF (2007:130) om överföring av personal till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

12 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

D 10 Landskapslag (2006:9) om Ålands arbetsmarknads- och studieservice- myndighet

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Myndighetens ställning i förvaltningen

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet är underställd landskapsregeringen. Med arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten avses i fortsättningen Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet.

Landskapsregeringen handhar den allmänna administrativa styrningen och övervakningen av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten.

2 §. Arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens verksamhet

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet skall tillhandahålla de tjänster och utföra de uppgifter som ankommer på myndigheten enligt landskapslagen (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet, landskapslagen (1995:94) om studiestöd eller annan lagstiftning.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten skall handha skötseln av sin verksamhet enligt de mål som landskapsregeringen årligen har ställt upp.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten skall även följa den allmänna utvecklingen inom sitt verksamhetsområde och ta nödvändiga initiativ. Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten skall informera om gällande regler samt ge anvisningar och råd i anslutning till verksamheten.

2 kap. Arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens administration

3 §. Organisation

Vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten finns en chef.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten biträds av en rådgivande delegation med uppgift att fungera som ett informations- och kontaktorgan mellan arbetsgivare, arbetstagare, studerande och arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten. (2015/61)

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten beslutar i övrigt själv om sin organisation.

4 §. Myndighetens ledning

Chefen för myndigheten leder myndighetens verksamhet och ansvarar för att fastställda mål uppnås.

5 §. Behandling av ärenden

Myndighetschefen avgör de ärenden i vilka beslut fattas av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten, om inte en annan tjänsteman enligt reglementet givits en sådan beslutanderätt. På beslutsfattandet gäller i övrigt i tillämpliga delar de bestämmelser som gäller beslutsfattandet i landskapsregeringen.

2 mom. upphävt (2015/61).

Landskapsregeringen utfärdar närmare bestämmelser om arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens ekonomiförvaltning och om vissa ärenden som hänför sig till tjänstekollektivavtalen samt till vilken del landskapsregeringen handhar skötseln av dessa uppgifter.

6-7 §§. Upphävda (2015/61).

8 §. Upphävd (2008/25).

9 §. Reglemente

I arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens reglemente utfärdas bestämmelser om myndighetens organisation och uppgiftsfördelning samt om användningen av beslutanderätten.

Reglementet antas av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten och skall därefter underställas landskapsregeringen för fastställelse.

10 §. Rådgivande delegation

Den rådgivande delegationen tillsätts av landskapsregeringen för två kalenderår i sänder. Medlemmarna i delegationen består av representanter för arbetsgivarna, arbetstagarna och studerandena som utses till lika antal samt en representant för utbildnings- och kulturavdelningen vid landskapsregeringens allmänna förvaltning och en representant för näringsavdelningen vid landskapsregeringens allmänna förvaltning.

Landskapsregeringen får entlediga en medlem från uppdraget innan mandattiden har gått ut. Om en medlem entledigas eller avlider skall en ny medlem tillsättas för den återstående tiden.

Landskapsregeringen bestämmer arvoden och andra ersättningar till medlemmarna i delegationen.

Delegationen beslutar i övrigt själv om sin interna beslutsprocess.

11 §. Verksamhetsberättelse

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten skall årligen tillställa landskapsregeringen en verksamhetsberättelse över det gångna kalenderåret.

3 kap. Personal

12 §. Anställningsförhållanden

Vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan det finnas personal i offentligt och privaträttsligt anställningsförhållande.

Om inte annat bestäms i denna lag handhar arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten de uppgifter som rör myndighetens personal och som enligt tjänstemannalagen (1987:61) för landskapet Åland ankommer på landskapsregeringen. Landskapsregeringen beslutar dock om permittering av arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens personal.

13 §. Tjänster och tillfälliga tjänstemän

Vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten finns en tjänst som myndighetschef. Bestämmelser om övriga tjänster som finns vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten ska intas i myndighetens reglemente. Tjänster inrättas och indras efter att landskapsregeringens utlåtande inhämtats. För de tjänster som myndigheten har för avsikt att inrätta eller indra ska behovsutredningar som sammanställts enligt tjänstemannalagen överlämnas till landskapsregeringen i samband med myndighetens budgetförslag. Landskapsregeringen ska avge utlåtande efter att förslaget till budget överlämnats till lagtinget och senast en månad efter att lagtinget fastställt budgeten. Om myndigheten har för avsikt att fatta beslut om inrättande eller indragning inom gällande budget kan behovsutredningen överlämnas vid en annan tidpunkt och landskapsregeringen ska avge utlåtande inom tre månader. (2013/47)

Desutom kan det finnas tillfälliga tjänstemän.

14 §. Särskilda bestämmelser om tjänsten som myndighetschef

Beslut i fråga om tjänsten som myndighetschef skall i enlighet med tjänstemannalagen för landskapet Åland handläggas av landskapsregeringen.

14a §. (2006/61) Privaträttsligt anställda

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten anställer och säger upp personal i privaträttsligt anställningsförhållande.

15 §. Förflyttning och omplacering

Beslut om förflyttning eller omplacering av en tjänsteman eller arbetstagare inom arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten fattas av myndigheten, medan beslut om förflyttning eller omplacering av en tjänsteman eller arbetstagare till och från en annan landskapsmyndighet eller -inrättning fattas av landskapsregeringen. En förflyttning eller omplacering av en tjänsteman eller arbetstagare till och från en annan

landskapsmyndighet eller -inrättning kräver samtycke av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten. (2006/61)

I fråga om förflyttning och omplacering av myndighetens chef gäller vad som föreskrivs i 14 §.

16 §. Behörighetskrav

Behörig att anställas som myndighetschef är den som har en vid universitet eller därmed jämförbar högskola, som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet, avlagd examen som motsvarar minst fyra års heltidsstudier.

Behörighetskraven för annan tjänst vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten bestäms i reglementet.

4 kap. Särskilda bestämmelser

17 §. Avgifter

Den arbetsförmedling och vägledning som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten tillhandhåller enskilda är avgiftsfri.

Utän hinder av bestämmelserna 13 § i landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet kan arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten med iakttagande i tillämpliga delar av vad som i landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet bestäms om offentliga prestationer besluta om priset på de tjänster som myndigheten säljer och som inte omfattas av 1 mom.

18 §. Serviceskyldighet

Tjänstemännen vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten skall lämna upplysningar, råd och annan sådan hjälp till enskilda i frågor som är av en sådan natur att de handläggs vid myndigheten. Detta skall ske i den utsträckning som det är lämpligt och skäligen med hänsyn till frågans natur, den enskildes behov av hjälp, myndighetens verksamhet och tjänstemännens förutsättningar att fullgöra sina arbetsuppgifter.

Frågor från enskilda skall besvaras så snart som möjligt.

Om ett ärende inte hör till myndighetens behörighet, skall den i mån av möjlighet hänvisa den enskilde till den behöriga myndigheten.

19 §. Avtal

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan sluta avtal inom ramen för myndighetens ordinarie verksamhet om inte landskapsregeringen beslutar något annat.

20 §. Företrädande av landskapet

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kårar och svarar för landskapet samt bevakar landskapets intressen vid domstolar och andra myndigheter i angelägenheter som hör samman med myndighetens uppgifter, om inte en företrädare för landskapsregeringen uppträder i dem.

21 §. Handräckning av landskapsregeringen

Landskapsregeringen är skyldig att på begäran av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten bistå myndigheten i förvaltningsärenden som hör till

D 11 LL (2022:63) om tillämpning av L om offentlig arbetskrafts- och företagservice

arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens uppgifter.

22 §. Besvärsanvisning

Besvärsanvisning skall fogas till ett beslut över vilket besvär kan anföras. Närmare bestämmelser om besvärsanvisning finns i [förvaltningsprocesslagen (FFS 586/1996)].

Förvaltningsprocesslagen (FFS 586/1996) har ersatts av L om rättegång i förvaltningsärenden (FFS 808/2019).

23 §. Besvär

Beslut som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har fattat enligt denna lag får överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol. (2015/61)

Besvär över lagligheten av landskapsregeringens beslut får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen.

23a §. (2017/89) Elektronisk anslagstavla

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten ska ha en elektronisk anslagstavla på sin webbplats. Vid tillkännagivandet på anslagstavlan ska bestämmelserna om offentlig delgivning i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland iaktas i tillämpliga delar.

Den elektroniska anslagstavlan ska vara lättillgänglig och kunna särskiljas från övrigt innehåll på webbplatsen. Myndigheten ska i sina lokaler eller på någon annan plats ge allmänheten möjlighet att ta del av innehållet på den elektroniska anslagstavlan.

5 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser**24 §. Ikraftträdande**

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2006.

Genom denna lag upphävs

1) landskapslagen (1960:23) om arbetsförmedling och

2) landskapslagen (1960:22) om yrkesvägledning.

25 §. Övergång från gammal till ny kommission

Den arbetskraftskommission, som har utsetts enligt landskapslagen (1972:24) om sysselsättning, fortsätter sin verksamhet enligt de tidigare gällande bestämmelserna till dess att denna lag träder i kraft.

Landskapsregeringen kan tillsätta en arbetskraftskommission enligt denna lag innan lagen träder i kraft. Vid tillsättandet skall lagens 6 § iaktas i tillämpliga delar.

26 §. Överföring av ärenden, avtal, rättigheter och skyldigheter

De ärenden vilka är anhängiga vid Ålands arbetsförmedlingsbyrå, yrkesvägledningsbyrå och arbetskraftskommissionen när denna lag träder i kraft och vilka enligt denna lag eller någon annan lag skall skötas av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten eller den nya arbetskraftskommissionen skall överföras till vederbörande myndighet när denna lag träder i kraft.

På motsvarande sätt som i 1 mom. överförs de ovan nämnda myndigheternas avtal och andra förbindelser liksom även deras övriga rättigheter och skyldigheter till behörig myndighet.

27 §. Myndighetschef

Landskapsregeringen inrättar en tjänst som myndighetschef vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten. Tjänsten får inrättas och besättas innan denna lag träder i kraft. Vid anställningsförfarandet skall lagens 3 kapitel iaktas i tillämpliga delar.

28 §. Överflyttning av tjänster

Personalen och de tjänster som vid denna lags ikraftträdande finns vid Ålands arbetsförmedlingsbyrå och yrkesvägledningsbyrå samt vid studieserviceenheten vid landskapsregeringens allmänna förvaltning överförs vid ikraftträdandet till Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. Vid ikraftträdandet indras tjänsten som byråchef vid Ålands arbetsförmedling, medan tjänsten som byråföreståndare vid yrkesvägledningen och tjänsten som enhetschef vid studieserviceenheten vid landskapsregeringens allmänna förvaltning överflyttas till två tjänster vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten.

Den som överflyttas gör det med bibehållande av sina förmåner och rättigheter och skyldigheter som följer av den anställning från vilken överföringen sker, dock med beaktande av vad om villkoren i ifrågavarande anställdas anställningsförhållande avtalas.

D 11 Landskapslag (2022:63) om tillämpning på Åland av 13 och 13 a kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice**1 §. Lagens tillämpningsområde**

Vid skötseln av de uppgifter som Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet har enligt landskapslagen (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet tillämpas 13 och 13 a kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice (FFS 916/2012) då i rikslagen avsedda uppgifter behandlas och informationssystemtjänster används av myndigheten, om inte annat följer av denna lag.

Vid arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens skötsel av de uppgifter som avses i 1 mom. ska även lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (FFS 621/1999) iaktas i tillämpliga delar. Vid behandlingen av personuppgifter gäller det som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG och dataskyddslagen (FFS 1050/2018).

Ändringar av 13 och 13 a kap. i rikslagen ska gälla på Åland från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag.

2 §. Förvaltning

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten

- 1) är personuppgiftsansvarig för behandlingen av de uppgifter som avses i 13 kap. 4 § i rikslagen,
- 2) ansvarar för den registrering, radering och arkivering av uppgifter som avses i 13 kap. 5 § i rikslagen,

3) använder informationssystemtjänsterna i enlighet med de användarrättigheter myndigheten eller dess tjänstemän beviljas av ansvarig riksmyndighet enligt 13 kap. 6-8 §§ i rikslagen,

4) lämnar ut de uppgifter som behövs för att tillsätta ett arbete på det sätt som föreskrivs i 13 kap. 9 § i rikslagen, samt

5) är personuppgiftsansvarig för informationsresurser och övervakar användningen av serviceplattformen i enlighet med 13 a kap. 4 och 5 §§ i rikslagen.

I informationssystemtjänsterna sköter arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten också andra än i 1 mom. nämnda förvaltningsuppgifter som myndigheten erhållit rätt att utföra av behörig riksmyndighet enligt 13 och 13 a kap. i rikslagen.

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att den förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av 13 a kap. 5 § i rikslagen ska tillämpas i landskapet oförändrad eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

3 §. Hänvisningar till rikslagstiftning

Hänvisas i 13 och 13 a kap. i rikslagen till bestämmelser i rikslagstiftningen vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen ska hänvisningarna avse bestämmelserna i landskapslagstiftningen, om inte annat följer av denna lag.

4 §. Tillsyn

Tillsynen över tillämpningen av denna lag i fråga om angelägenheter som faller under landskapets behörighet utövas av landskapsregeringen.

5 §. Kraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2022.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (2013:81) om tillämpning på Åland av 13 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice.

D 12 Landskapslag (2000:26) om Ålands polismyndighet

1 §. Förvaltning

Landskapets polisförvaltning handhas av Ålands polismyndighet som är underställd landskapsregeringen. I 3 § i landskapslagen (2021:12) om tillämpning på Åland av polislagen föreskrivs om polisens uppgifter. (2021/13)

2 mom. upphävt (2013/93).

Bestämmelser om landskapets polisförvaltning finns även i republikens presidents förordning (2010:33) om polisförvaltningen i landskapet Åland. (2013/93).

Ålands polismyndighet sköter mottagande av nödmeddelanden och alarmering av räddningsenheter i enlighet med räddningslagen (2006:106) för landskapet Åland. För skötseln av dessa uppgifter finns en alarmcentral vid polismyndigheten. (2013/93).

Landskapsregeringen utfärdar vid behov närmare bestämmelser om polismyndighetens ekonomiförvaltning och om vissa ärenden som hänför sig till tjänste-

kollektivavtalen samt till vilken del landskapsregeringen handhar skötseln av dessa uppgifter. (2006/33)

Tidigare 4 mom. har blivit 5 mom. genom (2013/93).

1a §. (2013/93) Styrelse

Landskapsregeringen tillsätter en styrelse för polismyndigheten för den tid under vilken landskapsregeringens mandatperiod varar. Styrelsen består av sex medlemmar. Bland styrelsens medlemmar utser landskapsregeringen en ordförande och en vice ordförande. För varje medlem utses även en personlig ersättare, för vilken i tillämpliga delar bestämmelserna om medlemmar gäller.

Juridisk sakkunskap ska vara företrädd i styrelsen. Styrelsens medlemmar och ersättare får inte vara anställda vid Ålands polismyndighet.

Landskapsregeringen kan skilja styrelsen eller en medlem eller ersättare i styrelsen från uppdraget. Landskapsregeringen beslutar om det arvode som ska tillkomma den som innehar ett styrelseuppdrag.

1b §. (2013/93) Styrelsens sammanträden

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden eller vid förfall för ordföranden av vice ordföranden. Styrelsen ska sammankallas för behandling av ett visst ärende då minst två medlemmar det kräver.

Styrelsen är beslutför när fler än hälften av antalet medlemmar är närvarande, bland dem ordföranden eller vice ordföranden. Beslut fattas med enkel majoritet. Faller rösterna lika avgör ordförandens röst.

Styrelsen avgör ärenden på föredragning av polismästaren. Styrelsen kan utse en annan föredragande om ärendet så kräver.

Vid styrelsens sammanträden förs protokoll av en sekreterare som utses av styrelsen. Protokollet justeras på det sätt som styrelsen bestämmer.

I fråga om tystnadsplikt för styrelsemedlemmarna och ersättarna ska iaktas vad som föreskrivs i landskapslagen (2021:115) om tillämpningen av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet hos Ålands polismyndighet. (2021/86)

1c §. (2013/93) Styrelsens ansvar och uppgifter

Styrelsen ska biträda polismästaren i arbetet med att utveckla myndighetens verksamhet mot de mål som lagtinget och landskapsregeringen satt upp för verksamheten. Styrelsen ska dessutom

- 1) årligen besluta om samt tillställa landskapsregeringen polismyndighetens allmänna verksamhetsmål,
- 2) årligen besluta om samt tillställa landskapsregeringen polismyndighetens budgetförslag,
- 3) årligen besluta om samt tillställa landskapsregeringen en berättelse över polismyndighetens verksamhet,
- 4) följa polismyndighetens verksamhet,
- 5) ta aktiv del i arbetet med att utveckla polismyndighetens verksamhet,
- 6) föreslå de åtgärder som styrelsen finner motiverade,
- 7) avge utlåtanden i principiellt viktiga frågor som gäller polismyndigheten samt
- 8) se till att alla delar av verksamheten fungerar på svenska.

Styrelsen får inte fatta beslut i polisoperativa frågor.

D 12 LL (2000:26) om Ålands polismyndighet

2 §. Personal

Polismyndigheten leds av en chef för polismyndigheten. Chefen benämns polismästare. (2013/93)

Vid polismyndigheten finns en tjänst som överkommissarie. Den person som utnämns till tjänsten som överkommissarie skall verka som ställföreträdare för polismästaren om han eller hon godkänns för uppgiften av landshövdingen.

Om de övriga tjänster som finns vid Ålands polismyndighet bestäms i landskapsförordning. Dessutom kan det finnas tillfälliga tjänstemän och personal i privaträttsligt anställningsförhållande.

Polismästaren och dennes ställföreträdare utnämns av landskapsregeringen efter samtycke av landshövdingen. Övriga tjänstemän och personal i privaträttsligt anställningsförhållande utnämns eller anställs av landskapsregeringen. Sistnämnda uppgift kan dock helt eller delvis i landskapsförordning delegeras till polismästaren. (2006/33)

Vid de utnämnings- och anställningsbefogenheter polismästaren utövar med stöd av 4 mom. skall det förflyttnings- eller omplaceringsbeslut av en tjänsteman eller arbetstagare som landskapsregeringen fattar iakttas, om polismästaren samtycker till förflyttningen eller omplaceringen. (2006/53)

Se LF (2000:34) om Ålands polismyndighet.

3 §. Polisman

Med polisman avses i denna lag polismästaren, överkommissarien och kommissarierna, vilka utgör polisbefålet, samt övriga i landskapsförordning angivna polisunderbefäl och -manskap.

4 §. Behörighetskrav

Behörighetskrav för tjänsten som polismästare är inom en juridisk fakultet vid ett universitet eller därmed jämförbar högskola, som är erkänd av en nationell utbildningsmyndighet, avlagd examen som motsvarar minst fyra års heltidsstudier eller en annan motsvarande examen som motsvarar minst fyra års heltidsstudier med lämplig juridisk inriktning samt erfarenhet av ledarskap och förvaltningsuppgifter. (2013/93)

Behörighetskrav för tjänsten som överkommissarie är högskoleexamen med lämplig inriktning som motsvarar minst tre års heltidsstudier samt förtrogenhet med polisverksamheten.

Om behörighetskraven för annan tjänst vid polismyndigheten bestäms i landskapsförordning.

Vad som i denna lag och med stöd av denna lag utfärdade bestämmelser föreskrivs om behörighetskraven för tjänst skall i tillämpliga delar iakttagas även i fråga om tillfälliga tjänstemän och personal i privaträttsligt anställningsförhållande.

Se LF (2000:34) om Ålands polismyndighet.

5 §. Upphävd (2013/93).**5a §. (2013/93) Polisebefogenheter**

Vid utförandet av sina uppgifter har en polisman sådana befogenheter som bestäms i denna lag eller i någon annan lag. Om en polismans befogenheter i riket gäller vad som bestäms i 5 § i republikens presidents förordning om polisförvaltningen i landskapet Åland.

En polisaspirant har en polismans befogenheter när aspiranten under sin utbildares ledning och uppsikt utför uppgifter som ingår i utbildningen.

En yngre konstapel har en polismans befogenheter. Under en arbetspraktikperiod som ingår i grundexamen för polis får en yngre konstapel utöva en polismans befogenheter under ledning och behövlig uppsikt av handledaren för arbetspraktiken.

5b §. (2013/93) Särskild tjänstgöringsskyldighet

En polisman är utan särskilt förordnande skyldig att i hela landskapet, även på sin fritid, vidta brådskannde åtgärder som är nödvändiga för förhindrande av ett allvarligt brott, inledande av en undersökning av ett sådant brott och avvärjande av allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet eller som behövs av andra med dessa jämförbara särskilda skäl.

5c §. (2013/93) Inställelse i tjänst

Med tanke på särskilda situationer i polisens verksamhet ska varje polisman se till att polismyndigheten har hans eller hennes kontaktuppgifter.

En polisman ska utan dröjsmål inställa sig i tjänst när en allvarlig situation eller händelse som hotar allmän ordning och säkerhet nödvändigt kräver det.

Även under sin semester är en polisman skyldig att på förordnande av polismästaren återgå i tjänst när det är nödvändigt för att upprätthålla allmän ordning och säkerhet.

En polisman som inte är tjänstledig eller har semester är skyldig att på förordnande av polismästaren tillfälligt vara i larmberedskap och inställa sig i tjänst när det är nödvändigt av särskilda skäl i anslutning till polisens verksamhet.

Om ledningsförhållanden i en polisiärt särskilt krävande situation finns dessutom bestämmelser i republikens presidents förordning om polisförvaltningen i landskapet Åland.

5d §. (2013/93) Polismans rätt att vara biträde eller ombud

En polisman får vara biträde eller ombud för en person som misstänks för ett brott endast om den misstänkte är hans eller hennes släkting i rätt upp- eller nedstigande led, bror eller syster eller äkta make och inte har rätt att få en försvarare enligt 2 kap. 1 § lagen om rättegång i brottmål (FFS 689/1997).

En polisman får inte vara biträde eller ombud för en målsägande om detta kan stå i strid med skötselns av polismannens tjänsteåligganden.

5e §. (2013/93) Polismans uppförande

En polisman ska i tjänsten och på sin fritid uppföra sig på ett sätt som inte äventyrar tilltron till att polisens uppgifter sköts på ett behörigt sätt. Vid bedömningen av en polismans uppträdande tas hänsyn också till polismannens ställning och uppgifter inom polismyndigheten.

5f §. (2013/93) Bisysslor

En polisman får inte ta emot eller sköta bisysslor som avses i 18 § 4 och 5 mom. tjänstemannalagen för landskapet Åland, om inte tillstånd därtill beviljas på ansökan.

En polisman får inte sköta en syssla som medför rättigheter eller skyldigheter som kan stå i strid med en polismans uppgifter enligt denna lag.

5g §. (2013/93) *En polismans kondition och yrkesskicklighet*

En polisman ska upprätthålla den kondition och yrkesskicklighet som arbetsuppgifterna kräver.

Bestämmelser om den konditionsnivå som olika arbetsuppgifter kräver samt om anordnande av konditionstester kan vid behov utfärdas genom landskapsförordning.

6 §. *Tjänstledighet*

Tjänstledighet för polismästaren och överkommisarien beviljas av landskapsregeringen.

Tjänstledighet för den övriga personalen vid polismyndigheten beviljas av landskapsregeringen till den del inte uppgiften helt eller delvis i landskapsförordning delegeras till polismästaren.

Se 6 § LF (2000:34) om Ålands polismyndighet.

7-8 §§. Upphävda (2013/93).

9 §. (2018/17) *Avgångsålder*

Polisman är skyldig att avgå från sin tjänst när han eller hon uppnår den allmänna avgångsålder som föreskrivs i 41 § i tjänstemannalagen för landskapet Åland.

10 §. *Varning*

Polismästaren har rätt att med varning bestraffa en underlydande tjänsteman. Härvid skall bestämmelserna i tjänstemannalagen (1987:61) för landskapet Åland iakttas i tillämpliga delar.

Anser polismästaren att annat straff än varning kan komma ifråga skall han eller hon överföra ärendet att handläggas av landskapsregeringen.

11 §. *Fullmaktbestämmelse*

Närmare bestämmelser om verkställighet och tillämpning av denna lag utfärdas genom landskapsförordning.

Styrelsen ska anta ett reglemente för Ålands polismyndighet med närmare bestämmelser om polismyndighetens organisation, uppgifter och interna beslutsordning. (2013/93)

Polismyndigheten kan vid behov anta en arbetsordning med närmare bestämmelser om hur arbetet skall bedrivas vid myndigheten.

Om inte ärendet hör till området för lag kan landskapsregeringen inom landskapets behörighet meddela polisen närmare föreskrifter och anvisningar om de åtgärder som enligt denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser ska vidtas av polisen. (2013/93)

Se LF (2000:34) om Ålands polismyndighet.

11a §. (2006/33) *Straffbestämmelse*

Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet bryter mot förbudet i 7 § 3 mom. skall för orättmätig användning av polisuniform dömas till böter, om inte strängare straff föreskrivs någon annanstans i lag.

7 § är upphävd.

12 §. *Besvär*

Beslut som landskapsregeringen fattat med stöd av denna lag får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen. I landskapsregeringens beslut i utnämningssärenden får ändring inte sökas genom besvär.

Beslut som polismyndigheten fattat med stöd av denna lag får överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol. (2006/33)

3 mom. upphävt (2006/33).

12a §. (2017/92) *Elektronisk anslagstavla*

Polismyndigheten ska ha en elektronisk anslagstavla på sin webbplats. Vid tillkännagivandet på anslagstavlan ska bestämmelserna om offentlig delgivning i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland iakttas i tillämpliga delar.

Den elektroniska anslagstavlan ska vara lättillgänglig och kunna särskiljas från övrigt innehåll på webbplatsen. Polismyndigheten ska i sina lokaler eller på någon annan plats ge allmänheten möjlighet att ta del av innehållet på den elektroniska anslagstavlan.

13 §. *Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft 1 juni 2000.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1981:46) den 6 juli 1981 om polisförvaltningen.

De tjänster som vid denna lags ikraftträdande finns inom Ålands polisdistrikt överförs vid ikraftträdandet till Ålands polismyndighet. Den som är anställd vid polismyndigheten inom Ålands polisdistrikt överflyttas vid ikraftträdandet till motsvarande anställningsförhållande vid Ålands polismyndighet med bibehållande av sina tidigare rättigheter och skyldigheter.

Ikraftträdandebestämmelse (2018/17):

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2018.

Trots bestämmelserna i 9 § är avgångsåldern 60 år för polismän födda före 1965 som hör till underbefälet eller manskapet.

Trots bestämmelserna i 9 § är avgångsåldern 63 år för överkommisarierna och kommissarierna om personen är född före 1965.

Polismän som avses i 2 och 3 mom. är inte skyldiga att avgå vid den avgångsålder som anges i momenten.

D 13 Landskapsförordning (2000:34) om Ålands polismyndighet

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. (2013/95) *Tillämpningsområde*

I denna förordning finns det bestämmelser om personalen vid Ålands polismyndighet.

2 kap. Personal

2 §. *Tjänster*

Vid Ålands polismyndighet finns, förutom tjänsterna som polismästare och överkommisarie, följande tjänster (2008/47):

1) kommissarier, vilka jämte polismästaren och överkommisarien räknas till *polisbefälet*,

D 14 LL (2019:74) om tillämpning på Åland av riksförfattningar om dataskydd

2) överkonstaplar, som räknas till *polisunderbefälet*,
3) äldre och yngre konstaplar, som räknas till *polis-manskapet*,

4) (2013/128) resurs- och utvecklingsadministratör, ekonomi- och löneadministratör, utredningssekreterare, ledande kanslissekreterare och kanslissekreterare, som räknas till *kanslipersonalen*,

5) (2021/148) chef för alarmcentralen,

6) (2022/21) alarmoperatör,

7) (2022/21) väktare samt

8) (2022/21) IT-ansvarig.

3 §. Behörighetskrav

Behörighetskrav för tjänsten som: (2019/97)

1) (2021/148) *kommisarie* är polisbefälsexamen, tjänsteexamen för polisbefäl, avlagd A-del av polisbefälsexamen, högre yrkeshögskoleexamen för polis eller annan högskoleexamen med lämplig inriktning som motsvarar minst tre års heltidsstudier samt förtrogenhet med polisverksamhet,

2) *överkonstapel* är polisunderbefälsexamen eller annan motsvarande utbildning,

3) (2021/148) *äldre konstapel* är yrkeshögskoleexamen för polis, grundexamen för polis eller annan motsvarande utbildning,

4) *yngre konstapel* är grundstudier 1 av grundexamen för polis eller annan motsvarande utbildning,

5) (2013/128) *resurs- och utvecklingsadministratör, ekonomi- och löneadministratör, utredningssekreterare, ledande kanslissekreterare och kanslissekreterare* är utbildning på gymnasienivå med lämplig inriktning och erfarenhet,

6) (2021/148) *chef för alarmcentralen* är högre yrkeshögskoleexamen som motsvarar två års heltidsstudier eller motsvarande samt förtrogenhet med alarmcentralverksamhet och offentlig förvaltning eller examen på befälsnivå för räddningsväsendet kompletterad med examenshöjande studier motsvarande högre yrkeshögskoleexamen samt förtrogenhet med alarmcentralverksamhet och offentlig förvaltning,

7) (2019/97) *alarmoperatör* är en i 25 § i landskapslagen (2011:13) om gymnasieutbildning (*gymnasielagen*) avsedd allmänbildande gymnasieexamen, i 26 § i gymnasielagen avsedd gymnasieexamen med yrkesinriktning eller i 27 § i gymnasielagen avsedd annan examen eller en annan examen över en på gymnasienivå genomgången utbildning som motsvarar någon av dessa examina samt en avklarad av landskapsregeringen godkänd alarmoperatörsutbildning,

8) (2013/40) *väktare* är grundkurs för väktare eller annan motsvarande utbildning.

9) (2022/21) *IT-ansvarig* är högskoleexamen med inriktning mot området för informationsteknologi.

4 §. Särskilda krav

För att utnåmnas till i 2 § 1-3 och 7 punkten nämnd tjänst krävs dessutom att vederbörande (2013/40)

1) har ett sådant med läkarintyg styrkt tillfredsställande hälsotillstånd, att han eller hon kan anses lämpad för polistjänst och att hans eller hennes syn och hörsel är normala, samt även i övrigt fyller de särskilda krav landskapsregeringen eller polismyndigheten har fastställt för viss polistjänst,

2) har sådana personliga egenskaper som ett framgångsrikt handhavande av tjänsten förutsätter.

Om det finns särskilda skäl kan landskapsregeringen i ett enskilt fall medge undantag från bestämmelserna i 1 mom. 1 punkten.

5 §. (2022/21) Utnåmnings- och anställningsbefogenheter för polismästaren

Polismästaren utnämner tjänstemän till de tjänster som anges i 2 § 1-8 punkten samt anställer tillfälliga tjänstemän och personal i privaträttsligt anställningsförhållande.

6 §. Tjänstledighet

Beslut om beviljande av tjänstledighet för annan personal än polismästaren och överkommisariaten fattas av polismästaren.

2a kap. Upphävt (2013/95).

5a-5b §§. Upphävda (2013/95).

3 kap. Upphävt (2013/95).

7-9 §§. Upphävda (2013/95).

4 kap. Ikraftträdelsebestämmelse

10 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 juni 2000.

D 14 Landskapslag (2019:74) om tillämpning på Åland av riksförfattningar om dataskydd

1 §. Tillämpningsområde

Dataskyddslagen (FFS 1050/2018), lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten (FFS 1054/2018) samt lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (FFS 616/2019) ska tillämpas på Åland med de avvikelser som anges i denna lag.

Denna lag tillämpas inte på sådan behandling av personuppgifter som är föremål för landskapslagen (2019:9) om dataskydd inom landskaps- och kommunalförvaltningen. Denna lag tillämpas inte heller på lagtingsarbetet.

Andras de i 1 mom. nämnda rikslagarna ska ändringarna gälla på Åland från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket.

Om det i en annan landskapslag finns särskilda bestämmelser om behandlingen av personuppgifter och bestämmelserna avviker från denna lag ska de bestämmelserna gälla.

Hänvisas i de i 1 mom. nämnda rikslagarna till bestämmelser i rikslagstiftningen ska hänvisningarna avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

2 §. Polismyndighetens rätt att få uppgifter ur vissa register

Utöver vad som föreskrivs i 16 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

samt för att utföra sina uppgifter och föra sina personregister har Ålands polismyndighet trots sekretessbestämmelserna rätt att genom teknisk anslutning eller som en datamängd få

1) uppgifter ur det elektroniska fordonsregister som avses i 8 kap. i landskapslagen (1993:19) om besiktning och registrering av fordon och som är nödvändiga för polisens skötsel av en uppgift som föreskrivs i lag,

2) uppgifter ur det körkortsregister som avses i 9 kap. i körkortslagen (2015:88) för Åland och som är nödvändiga för polisens skötsel av en uppgift som föreskrivs i lag,

3) uppgifter ur det vattenfarkostregister som avses i landskapslagen (2017:29) om vattenfarkoster och som är nödvändiga för polisens skötsel av en uppgift som föreskrivs i lag,

4) uppgifter ur landskapsregeringens register för trafiktillstånd som behövs vid övervakningen av tillståndspliktig trafik enligt landskapslagen (1976:33) om yrkesmässig trafik,

5) uppgifter ur det register över beviljade näringsrätter som avses i 4 § 4 mom. i landskapslagen (1996:47) om rätt att utöva näring och som är nödvändiga för polisens av en uppgift som föreskrivs i lag och

6) uppgifter registrerade hos landskapsregeringen om enskilda personers rätt att bedriva jakt enligt jaktlag (1985:31) för landskapet Åland och som är nödvändiga vid tillsynen av jakt eller för polisens skötsel av en uppgift som föreskrivs i lag.

3 §. Polismyndighetens rätt att lämna ut uppgifter till andra myndigheter

Utöver vad som föreskrivs i 22 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet får Ålands polismyndighet trots sekretessbestämmelserna genom teknisk anslutning eller som en datamängd lämna ut personuppgifter till Fordonsmyndigheten för förandet av det elektroniska fordonsregister som avses i 8 kap. i landskapslagen (1993:19) om besiktning och registrering av fordon.

4 §. Tillsynsmyndighet

Vid tillämpningen av denna lag fungerar Datainspektionen som tillsynsmyndighet enligt dataskyddsförordningen. Datainspektionen ansvarar istället för dataombudsmannen för den tillsyn som avses i 8 § i dataskyddslagen och 45 § i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten.

Bestämmelserna om tillsynsmyndighet i 3 kap. i dataskyddslagen ska inte tillämpas i förhållande till Datainspektionen utan istället tillämpas bestämmelserna i 3 kap. i landskapslagen om dataskydd inom landskaps- och kommunalförvaltningen.

De administrativa sanktionsavgifter som avses i artikel 83 i dataskyddsförordningen och 24 § i dataskyddslagen får endast påföras av påföljdsnämnden vid Datainspektionen i enlighet med 5 §. Vid tillämpningen av denna lag får Ålands polismyndighet inte påföras administrativa sanktionsavgifter.

Om uppgiften som tillsynsmyndighet enligt denna lag överförs på en riksmyndighet enligt 32 § i självstyrelselagen för Åland ska bestämmelserna i rikslagstiftningen om tillsynsmyndigheten tillämpas.

5 §. Påföljdsnämnden

Vid Datainspektionen ska det finnas en särskild påföljdsnämnd som inom denna lags tillämpningsområde påför de administrativa sanktionsavgifter som avses i artikel 83 i dataskyddsförordningen. Landskapsregeringen tillsätter påföljdsnämnden för sex år i sänder.

Påföljdsnämnden består av myndighetschefen vid Datainspektionen och ytterligare två medlemmar. Även dessa två medlemmar ska uppfylla de behörighetskrav som gäller för myndighetschefen enligt 16 § i landskapslagen om dataskydd inom landskaps- och kommunalförvaltningen. Myndighetschefen är ordförande för påföljdsnämnden.

Påföljdsnämnden är beslutförför då samtliga tre medlemmar är närvarande och som beslut gäller det som flertalet har understött. Nämnden ska fatta beslut efter föredragning. I arbetsordningen för Datainspektionen kan föreskrivas närmare om föredragning och beslutsfattande vid påföljdsnämnden.

En sanktionsavgift får inte påföras, om det har förflutit mer än tio år sedan överträdelsen eller försummelsen har skett. Om överträdelsen eller försummelsen har varit fortlöpande räknas den tioåriga tidsfristen från det att överträdelsen eller försummelsen har upphört.

Om påföljdsnämndens uppgifter enligt denna lag överförs på en riksmyndighet enligt 32 § i självstyrelselagen för Åland ska bestämmelserna i rikslagstiftningen om påföljdskollegium tillämpas.

6 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2019.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1999:50) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om personuppgifter och landskapslagen (1999:49) om polisens grundregister.

D 15 Landskapslag (2021:115) om tillämpning av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet hos Ålands polismyndighet

1 §. Tillämpningsområde

Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (FFS 621/1999), nedan rikslagen, ska med nedan angivna avvikelser tillämpas hos Ålands polismyndighet till den del myndighetens verksamhet grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet. Polismyndigheten ska då betraktas som en sådan myndighet som avses i rikslagens 4 §.

Ändringar av rikslagen ska tillämpas på Åland från det att de träder i kraft i riket.

2 §. Hänvisningar

Inom landskapets behörighet ska hänvisningen i rikslagens 24 § 1 mom. 15 punkten till lagen om

D 16 RPF (2020:34) om polisförvaltningen

kandidaters valfinansiering (FFS 273/2009) avse landskapslagen (2011:17) om valfinansiering.

Övriga hänvisningar i rikslagen till bestämmelser i rikslagstiftningen vilka har en motsvarighet i landskapslagstiftningen ska avse hänvisningar till bestämmelserna i landskapslagstiftningen.

3 §. Avvikelser

Bestämmelserna i rikslagens 2 § 2 mom., 16 § 4 mom., 33 § 1 mom., 34 §, 37 § 2–4 mom. och 38 § ska inte tillämpas inom landskapets behörighet.

Besvär över lagligheten av ett beslut som polismyndigheten fattat enligt denna lag anförs hos Ålands förvaltningsdomstol.

För polismyndighetens utlämnande av en handling eller uppgift tas avgifter ut på det sätt som landskapsregeringen fattar beslut om med stöd av 6 § landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet.

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att förordningar som utfärdats med stöd av rikslagens 36 § ska tillämpas på Åland oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

4 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

D 16 Republikens presidents förordning (2020:34) om polisförvaltningen i landskapet Åland

(FFS 56/2020)

1 §. Behörighetsfördelningen mellan landskapet och riket

För polisväsendet i landskapet Åland ska dels landskapet, dels riket svara i enlighet med denna förordning.

Landskapets polis ska upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt utföra övriga uppgifter som hör till polisen, om inte något annat föreskrivs särskilt i lag eller förordning eller bestäms med stöd av 4 §.

Rikets polis ska i landskapet svara för statens säkerhet och sköta de uppgifter som hör till skyddspolisen och centralkriminalpolisen. Polisstyrelsen beslutar om ledningen av polisverksamheten när landskapets polis deltar i dessa uppgifter. Centralkriminalpolisen har en enhet i landskapet.

Rikets polis har rätt att delta i förundersökning som åklagaren leder i landskapet för utredning av ett brott som en polisman i landskapet misstänks ha begått.

2 §. Kostnadsfördelningen

Kostnaderna för de uppgifter som avses i 1 § 2 mom. och som hör till rikets lagstiftningsbehörighet betalas av riket enligt vad inrikesministeriet och Ålands landskapsregering avtalar. Statens ämbetsverk på Åland betalar de kostnader som svaranden enligt 9 kap. 1 § i lagen om rättegång i brottmål (689/1997) är skyldig att återbetala till staten.

Med avvikelse från 1 mom. svarar riket, i enlighet med vad social- och hälsovårdsministeriet och landskapsregeringen avtalar, för kostnaderna för sådan transport av avlidna som hänför sig till verkställande av rättsmedicinsk obduktion och för kostnaderna för rättsmedicinska undersökningar av levande personer, till den del uppgifterna hör till rikets lagstiftningsbehörighet.

3 §. Tillsynen över landskapets polisväsende

Den högsta tillsynen över landskapets polisväsende ankommer på landskapsregeringen, som förestår landskapets polisförvaltning, och på landshövdingen, som företräder rikets polisförvaltning.

4 §. Ledningsförhållanden i vissa situationer

Om en situation förknippad med polisverksamhet förflyttas från eller till landskapet utan att den avbryts, leds verksamheten av den polisenhet som har inlett den tills något annat bestäms om ledningsförhållandena.

I händelse av en polisiärt särskilt krävande situation ska förmannen för landskapets polis omedelbart underrätta Polisstyrelsen. Polisstyrelsen kan då ge order om tillfälliga ledningsförhållanden på det sätt som situationen kräver.

5 §. Polismännens befogenheter

Landskapets polismän har i tjänsteuppdrag i riket samma befogenheter som rikets polismän. Rikets polismän har på motsvarande sätt samma befogenheter i landskapet.

6 §. Handräckning

Polisstyrelsen ska på begäran av landskapets polischef eller någon annan av denne förordnad tjänsteman lämna handräckning i frågor som gäller polisverksamheten i landskapet.

7 §. Utnämning av befäl

Landskapets polischef och dennes ställföreträdare utnämns av landskapsregeringen efter samtycke av landshövdingen.

8 §. Förteckning över polismän

Vid landskapsregeringen förs en förteckning över alla som har utnämnts eller förordnats till polisman. En kopia av förteckningen ska finnas hos Statens ämbetsverk på Åland. Landskapsregeringen ska fortlöpande underrätta ämbetsverket om ändringar i förteckningen.

9 §. Uniform och beväpning

Landskapsregeringen bestämmer efter samråd med landshövdingen om uniform och beväpning för landskapets polis.

10 §. Utbildning

Landskapets polispersonal ska ges möjlighet att få utbildning på svenska vid statens polisläroinrättning eller vid poliskurser på Åland, om landskapsregeringen anser att sådana kurser behövs.

11 §. Samrådsdelegationen

För behandlingen av frågor som gäller tillämpningen av denna förordning finns en samrådsdelegation för Åland. Närmare bestämmelser om delegationens

sammansättning och uppgifter finns i en arbetsordning som fastställs av landskapsregeringen med landshövdingens samtycke.

12 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 februari 2020.

Genom denna förordning upphävs republikens presidents förordning om polisförvaltningen i landskapet Åland (1177/2009).

D 17 Landskapslag (2008:144) om ombildande av Posten Åland till aktiebolag

1 §. Överlåtelsefullmakt och det aktiebolag som ska bildas

Affärsverket Posten Åland ska ombildas till ett aktiebolag. Landskapsregeringen befullmäktigas att till det aktiebolag som ska bildas för att fortsätta Posten Ålands verksamhet överlåta den egendom, det tillstånd för postverksamhet och de immateriella rättigheter som är i Posten Ålands besittning och den affärsverksamhet som verket bedrivit. När aktiebolaget bildas tecknar landskapet Åland samtliga aktier.

2 §. Villkoren för överlåtelsen

Landskapsregeringen bestämmer vilken egendom som ska överlåtas och värdet av den samt villkoren för överlåtelsen. Landskapsregeringen bestämmer också om övriga arrangemang i anslutning till överlåtelsen av egendomen och bildandet av aktiebolaget. Landskapsregeringen bestämmer vilken del av egendomen som ska sättas in i bolaget mot aktier.

3 §. Ansvar för affärsverkets förbindelser

Aktiebolaget svarar för de låne-, service-, entreprenad-, anskaffnings- och leveransavtal samt andra liknande förbindelser som Posten Åland har ingått under sin verksamhetstid och som gäller den egendom och affärsverksamhet som överlåts till aktiebolaget. Landskapet Ålands sekundära ansvar för affärsverket Posten Ålands lån och förbindelser kvarstår.

4 §. Personalens ställning

Den personal som är anställd vid affärsverket Posten Åland när denna lag träder ikraft övergår till anställning vid aktiebolaget. De som har anställts vid affärsverket Posten Åland för viss tid övergår till anställning vid aktiebolaget för motsvarande tid.

5 §. Revision och bokslut

På revisionen och bokslutet för affärsverket Posten Ålands sista verksamhetsperiod tillämpas de bestämmelser som affärsverket tillämpat. Aktiebolaget sköter till denna del affärsverkets uppgifter.

6 §. Ikraftträdande

Denna lag träder ikraft den 1 januari 2009. Genom denna lag upphävs landskapslagen (1992:39) om Posten på Åland.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

D 18 Landskapslag (2011:118) om överlåtelse av verksamheten vid Ålands försöksstation

1 §. Överlåtelsefullmakt

Landskapsregeringen befullmäktigas att till Ålands hushållningssällskap r.f. för att fortsätta Ålands försöksstations verksamhet överlåta den försöksverksamhet som försöksstationen har bedrivit.

2 §. Villkoren för överlåtelsen

Landskapsregeringen bestämmer för landskapets del villkoren för överlåtelsen.

3 §. Personalens ställning

Tjänsterna vid Ålands försöksstation dras in och tjänsteförhållanden som baserar sig på dem upphör utan uppsägning dagen innan denna lag träder i kraft och personalen övergår i förvärvarens tjänst i enlighet med villkoren i 2 § från och med den dag som denna lag träder i kraft. För indragningen av tjänster och avslutandet av tjänsteförhållanden krävs inte tjänstemännens samtycke.

Uppgifter vid Ålands försöksstation som baserar sig på arbetsavtalsförhållande och den personal som arbetar inom sådana uppgifter övergår i förvärvarens tjänst i enlighet med villkoren i 2 § från och med den dag denna lag träder i kraft.

I fråga om de anställda och anställningsvillkoren tillämpas vad som föreskrivs eller bestäms i eller med stöd av lag och vad som avtalas i kollektivavtal och arbetsavtal.

4 §. Ikraftträdande

Lagtinget bemyndigar landskapsregeringen att bestämma att denna lag helt eller delvis ska träda i kraft i den ordning som föreskrivs i 20 § 3 mom. självstyrelselagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1965:8) om Ålands försöksstation.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft. Landskapsregeringen får vidta åtgärder som avses i 1 och 2 §§ innan lagen träder i kraft. Landskapsregeringen får vidta åtgärder som hänför sig till indragningen av tjänster och avslutandet av i 3 § 1 mom. avsedda tjänsteförhållanden innan lagen träder i kraft.

D 19 Landskapslag (2018:8) om Fordonsmyndigheten

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Inledande bestämmelse

Fordonsmyndigheten är en myndighet som är underställd landskapsregeringen.

Landskapsregeringen sköter den allmänna styrningen och övervakningen av Fordonsmyndigheten.

D 19 LL (2018:8) om Fordonsmyndigheten

2 §. Myndighetens uppgifter

Fordonsmyndigheten ska

1) föra register över motorfordon och släpvagnar samt utföra besiktningar i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen (1993:19) om besiktning och registrering av fordon,

2) föra körkortsregister samt ordna teori- och körprov för förarexamen i enlighet med bestämmelserna i körkortslagen (2015:88) för Åland,

3) föra register över vattenfarkoster i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen (2017:29) om vattenfarkoster,

4) bevilja trafiklärartillstånd och utöva tillsyn över trafikskolor i enlighet med landskapslagen (2015:89) om trafikskolor,

5) (2021/158) sköta de uppgifter som bestäms i landskapslagen (2021:157) om tillämpning av fordonslagen samt

6) sköta övriga uppgifter som ankommer på myndigheten.

Fordonsmyndigheten ska följa utvecklingen inom sitt verksamhetsområde och ta nödvändiga initiativ. Myndigheten ska informera allmänheten om gällande bestämmelser och ge anvisningar och råd i anslutning till verksamheten.

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning ålägga Fordonsmyndigheten att sköta andra uppgifter inom sitt verksamhetsområde.

3 §. Krav på myndigheten som provningsanläggning

Fordonsmyndigheten ska som provningsanläggning för genomförande av trafiksäkerhetsprovningar uppfylla de tekniska minimikrav som ställs i bilaga III till Europaparlamentets och rådets direktiv (2014/45/EU) om periodisk provning av motorfordons och tillhörande släpvagnars trafiksäkerhet och om upphävande av direktiv 2009/40/EG (nedan besiktningsdirektivet).

2 kap. Organisation och personal**4 §. Myndighetschef**

Arbetet vid Fordonsmyndigheten leds av en myndighetschef. Tjänsten som myndighetschef inrättas och tillsätts av landskapsregeringen. Tjänsten kan tillsättas på viss tid.

Myndighetschefen ska

1) se till att verksamheten vid Fordonsmyndigheten sköts och utvecklas på ett ändamålsenligt sätt,

2) ansvara för frågor om arbetsplatsdemokrati och jämställdhet,

3) ansvara för kvalitetslednings- och miljöledningsarbete,

4) ansvara för kompetensförsörjning samt

5) informera landskapsregeringen om händelser av vikt.

5 §. Behörighetskrav för myndighetschefen

Behörighetskravet för tjänsten som myndighetschef är examen som motsvarar minst 4 års heltidsstudier vid universitet eller högskola som är erkänd av en nationell utbildningsmyndighet. Examen ska ha en för tjänsten lämplig inriktning. Erfarenhet av förvalt-

ningsuppgifter och i praktiken visad ledarförmåga är meriterande.

6 §. Övriga tjänster och skötseln av vissa personalfrågor

Vid Fordonsmyndigheten kan finnas personal i of- fentligrättsligt och privaträttsligt anställningsförhållande.

Om inte annat bestäms i eller med stöd av denna lag ska Fordonsmyndigheten sköta sådana uppgifter som gäller myndighetens personal och som enligt tjänstemannalagen (1987:61) för landskapet Åland ankommer på landskapsregeringen. Tjänster inrättas och indras efter att landskapsregeringens utlåtande inhämtats. För de tjänster som myndigheten har för avsikt att inrätta eller indra ska behovsutredningar som sammanställts enligt tjänstemannalagen överlämnas till landskapsregeringen i samband med myndighe- tens budgetförslag. Landskapsregeringen ska avge utlåtande efter att förslaget till budget överlämnats till lagtinget och senast en månad efter att lagtinget fastställt budgeten. Om myndigheten har för avsikt att fatta beslut om inrättande eller indragning inom gäl- lande budget kan behovsutredningen överlämnas vid en annan tidpunkt och landskapsregeringen ska avge utlåtande inom tre månader.

Behörighetskraven för andra tjänster vid Fordons- myndigheten än tjänsten som myndighetschef fast- ställs i samband med att tjänsten inrättas. Då behörig- hetskraven för de inspektörer som utför trafiksäker- hetsprovningar fastställs ska artikel 13 i besiktnings- direktivet beaktas.

Landskapsregeringen fattar beslut om

1) permittering av personal vid Fordonsmyndig- heten,

2) förflyttning och omplacering av en tjänsteman eller arbetstagare till eller från en annan landskaps- myndighet, med samtycke av Fordonsmyndigheten, samt

3) frågor som gäller myndighetschefen.

Övriga beslut om organisationen vid Fordonsmyn- digheten fattas av myndighetschefen.

7 §. Behandling av ärenden

Myndighetschefen avgör de ärenden som Fordons- myndigheten har till uppgift att sköta om uppgifterna inte i arbetsordningen delegerats till en annan tjäns- teman.

Landskapsregeringen kan utfärda bestämmelser

1) om ekonomiförvaltningen vid Fordonsmyndig- heten,

2) om vissa ärenden som gäller tjänstekollektivav- talen och till vilken del landskapsregeringen sköter dessa uppgifter samt

3) om samordning, policy och servicenivå vid Fordonsmyndigheten.

8 §. Sakkunnigråd

Landskapsregeringen kan på förslag av Fordons- myndigheten eller på eget initiativ tillsätta ett sakkun- nigråd för myndigheten. Sakkunnigrådet har ingen beslutanderätt om verksamheten vid Fordonsmyndig- heten utan endast en rådgivande funktion.

Landskapsregeringen beslutar om arvudet och mandattiden för medlemmarna i sakkunnigrådet.

Sakkunnigrådet beslutar själv om sitt interna arbets sätt.

9 §. Arbetsordning

Myndighetschefen ska göra upp en arbetsordning för Fordonsmyndigheten. Arbetsordningen ska skickas till landskapsregeringen för kännedom.

Genom arbetsordningen utfärdas närmare bestämmelser om myndighetens organisation och handläggningsrutiner samt vid behov om fördelning av uppgifter och delegering av beslutanderätten.

10 §. Budget

Myndighetschefen ska årligen göra upp ett förslag till budget för verksamheten vid Fordonsmyndigheten. Budgetförslaget med motiveringar ska skickas till landskapsregeringen.

11 §. Verksamhetsberättelse

Myndighetschefen ska årligen sammanställa en verksamhetsberättelse över det gångna kalenderåret. Verksamhetsberättelsen ska skickas till landskapsregeringen för kännedom.

3 kap. Särskilda bestämmelser

12 §. Avgifter

Landskapsregeringen beslutar om avgifter för verksamheten vid Fordonsmyndigheten, med beaktande av vad som bestäms i landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet.

13 §. Avtal

Fordonsmyndigheten kan ingå avtal inom ramen för myndighetens ordinarie verksamhet om inte landskapsregeringen beslutar annat.

14 §. Företrädande av landskapet

I ärenden som hör till Fordonsmyndighetens verksamhet kårar och svarar myndigheten för landskapet samt bevakar myndighetens intressen vid domstolar och andra myndigheter.

15 §. Rättelseyrkande

Den som ett beslut som fattats av Fordonsmyndigheten avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet kan inom 30 dagar från delfäendet av beslutet skriftligen begära rättelse av beslutet hos motorfordonsbyrån.

Av rättelseyrkandet ska framgå vilket beslut som avses, hurdan rättelse som begärs och på vilka grunder rättelse begärs.

Fordonsmyndigheten ska behandla begäran om rättelse skyndsamt.

Det beslut som Fordonsmyndigheten fattat med anledning av ett rättelseyrkande får överklagas genom besvär hos Ålands förvaltningsdomstol.

16 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2018.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1975:9) om motorfordonsbyrån.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft. Tjänsten som

myndighetschef får inrättas och tillsättas innan lagen träder i kraft.

De tjänster som då denna lag träder i kraft finns vid motorfordonsbyrån överförs vid ikraftträdandet till Fordonsmyndigheten. Den som är anställd vid motorfordonsbyrån överflyttas vid ikraftträdandet till motsvarande anställningsförhållande vid Fordonsmyndigheten och behåller sina tidigare rättigheter och skyldigheter.

Med ordet ”motorfordonsbyrån” i olika böjningsformer avses i annan landskapslagstiftning ordet ”Fordonsmyndigheten” i motsvarande former.

De krav som avses i 3 § ska vara uppfyllda senast den 20 maj 2023.

D 20 Landskapslag (2014:33) om Ålands ombudsmannamyndighet

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Inledande bestämmelse

Ålands ombudsmannamyndighet är en oberoende myndighet som är administrativt underställd landskapsregeringen. Med ombudsmannamyndigheten avses nedan Ålands ombudsmannamyndighet.

2 §. Övergripande målsättning

Ombudsmannamyndigheten ska verka för att främja och trygga

1) (2022/47) den enskildes rätt till likabehandling i enlighet med landskapslagen (2022:43) om tillämpning av diskrimineringslagen,

2) den enskildes rätt till likabehandling i enlighet med landskapslagen (1989:27) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män,

3) barns ställning och rättigheter i enlighet med denna lag,

4) klientens ställning och rättigheter inom socialvården i enlighet med landskapslagen (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård samt

5) patientens ställning och rättigheter inom hälso- och sjukvården i enlighet med landskapslagen (1993:61) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om patientens ställning och rättigheter.

Ombudsmannamyndigheten verkar genom konsumentrådgivning även för att främja och trygga konsumenters intressen i enlighet med vad som föreskrivs särskilt.

Ombudsmannamyndigheten är tillsynsmyndighet i enlighet med landskapslagen (2017:80) om tillämpning på Åland av riksförfattningar om offentlig upphandling. (2023/117)

2 kap. Ombudsmannamyndighetens verksamhet

3 §. Tryggande och främjande av den enskildes rätt till likabehandling

Inom landskapets behörighet ska ombudsmannamyndigheten motverka och förhindra diskriminering på grund av de diskrimineringsgrunder om vilka

D 20 LL (2014:33) om Ålands ombudsmannamyndighet

föreskrivs i landskapslagen om tillämpning av diskrimineringslagen genom att (2022/47)

1) ge råd och på andra sätt medverka till att den som utsatts för diskriminering kan driva klagomål och på annat sätt tillvarata sina rättigheter,

2) genomföra oberoende undersökningar och ofentliggöra oberoende rapporter om diskriminering,

3) lämna rekommendationer i frågor som rör diskriminering,

4) övervaka praxis, tjänstekollektivavtal, principdokument och stadgor angående tjänstemännens anställningsförhållanden,

5) föra en dialog med åländska frivilligorganisationer som har ett intresse av att diskriminering motverkas,

6) informera om bestämmelser angående diskriminering,

7) sträva till att ingå förlikning mellan parterna om förlikningen kan antas inverka förebyggande i avsikt att förhindra framtida diskriminering samt

8) följa hur främjandet av den enskildes rätt till likabehandling utvecklas på Åland och årligen i den verksamhetsberättelse som avses i 12 § avge en redogörelse för detta.

Inom landskapets behörighet ska ombudsmannamyndigheten även motverka och förhindra diskriminering på grund av kön genom att sköta de uppgifter som avses i 1 mom. 1-8 punkterna samt de uppgifter som ankommer på ombudsmannamyndigheten i enlighet med vad som följer av bestämmelserna i den i 1 § 1 mom. 2 punkten avsedda landskapslagen.

4 §. *Tryggande och främjande av barnets ställning och rättigheter*

Inom landskapets behörighet ska ombudsmannamyndigheten trygga och främja barnets ställning och rättigheter genom att

1) bedöma hur barnets intressen och rättigheter omsätts i praktiken samt följa barns och ungdomars levnadsförhållanden,

2) bevaka lagstiftningen och det samhälleliga beslutsfattandet samt bedöma deras effekter på barnets välfärd,

3) genom initiativ, råd och anvisningar påverka det samhälleliga beslutsfattandet i frågor som gäller barnet och driva på att barnets intressen tillvaratas i samhället,

4) upprätthålla kontakter med barn och ungdomar och förmedla deras synpunkter till beslutsfattarna,

5) utveckla former för samarbete mellan olika aktörer,

6) förmedla information om barnfrågor till barn, till människor som arbetar med barn, till myndigheter och till allmänheten,

7) på olika sätt främja fullgörandet av den av Förenta Nationernas generalförsamling antagna konventionen om barnets rättigheter (FördrS 59–60/1991) samt

8) följa hur främjandet av barnets ställning och rättigheter utvecklas på Åland och årligen i den verksamhetsberättelse som avses i 12 § avge en redogörelse för detta.

5 §. *Tryggande och främjande av klientens ställning och rättigheter inom socialvården*

Inom landskapets behörighet ska ombudsmannamyndigheten trygga och främja klientmedverkan och förtroendefulla klientrelationer samt klientens rätt till god service och gott bemötande inom socialvården genom att

1) ge klienten råd i frågor som gäller tillämpningen av bestämmelser om klientens ställning och rättigheter inom socialvården,

2) bistå klienten med att framställa anmärkningar som avses i 23 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (FFS 812/2000),

3) informera om klientens rättigheter,

4) även i övrigt i sitt arbete främja klientens rättigheter så att de blir tillgodosedda samt

5) följa hur klientens ställning och rättigheter utvecklas på Åland och årligen i den verksamhetsberättelse som avses i 12 § avge en redogörelse för detta.

6 §. *Tryggande och främjande av patientens ställning och rättigheter inom hälso- och sjukvården*

Inom landskapets behörighet ska ombudsmannamyndigheten trygga och främja patientmedverkan och förtroendefulla patientrelationer samt patientens rätt till god service och gott bemötande inom hälso- och sjukvården genom att

1) ge patienten råd i frågor som gäller tillämpningen av bestämmelser om patientens ställning och rättigheter inom hälso- och sjukvården,

2) bistå patienten med att framställa anmärkningar som avses i 10 § i lagen om patientens ställning och rättigheter (FFS 785/1992),

3) informera om patientens rättigheter,

4) även i övrigt arbeta för att främja patientens rättigheter och för att de blir tillgodosedda samt

5) följa hur patientens ställning och rättigheter utvecklas på Åland och årligen i den verksamhetsberättelse som avses i 12 § avge en redogörelse för detta.

7 §. *Konsumentrådgivning*

Vid ombudsmannamyndigheten sköts uppgifter som hänför sig till konsumentrådgivning i enlighet med bestämmelserna i 2 och 3 mom.

Bestämmelser om konsumentrådgivning finns 2a kap. 16a och 16b §§ i lagen om Konkurrens- och konsumentverket (FFS 661/2012). (2023/117)

Bestämmelser om hur uppgifter som hänför sig till konsumentrådgivning ska skötas på Åland finns i 30 § 11 punkten självstyrelselagen (1991:71) för Åland.

Se RPF (2022:76) om skötseln på Åland av uppgifter som gäller konsumentrådgivning.

7a §. (2023/117) *Upphandling*

Ombudsmannamyndigheten sköter inom landskapets behörighet de förvaltningsuppgifter som myndigheten har enligt landskapslagen om tillämpning på Åland av riksförfattningar om offentlig upphandling.

3 kap. Administration och personal

8 §. *Anställningsförhållanden*

Vid ombudsmannamyndigheten finns personal i ofentligrättsligt anställningsförhållande. Även personal

i privaträttsligt anställningsförhållande kan finnas vid myndigheten.

Om inte annat bestäms i denna lag ska ombudsmannamyndigheten sköta sådana uppgifter rörande myndighetens personal, vilka enligt tjänstemannalagen (1987:61) för landskapet Åland, nedan kallad tjänstemannalagen, ankommer på landskapsregeringen.

Landskapsregeringen fattar beslut i fråga om

1) permittering av ombudsmannamyndighetens personal,

2) förflyttning och omplacering av en tjänsteman eller arbetstagare till och från en annan landskapsmyndighet, dock med ombudsmannamyndighetens samtycke, samt

3) den tjänsteman som avses i 14 §.

9 §. Tjänster vid ombudsmannamyndigheten

För skötseln av de uppgifter som avses i 2 kap. inrättar landskapsregeringen tjänster vid ombudsmannamyndigheten. Vilka tjänster som ska finnas vid ombudsmannamyndigheten då denna lag träder i kraft bestäms närmare av landskapsregeringen i enlighet med vad som följer av bestämmelserna i 6 kap. Tjänster som avses i detta moment kan besättas för viss tid.

Andra tjänster än de i 1 mom. angivna tjänsterna inrättas och indras av ombudsmannamyndigheten efter att landskapsregeringens utlåtande inhämtats. För de tjänster som ombudsmannamyndigheten har för avsikt att inrätta eller indra ska behovsutredningar som sammanställts enligt tjänstemannalagen överlämnas till landskapsregeringen i samband med ombudsmannamyndighetens budgetförslag. Landskapsregeringen ska avge utlåtande efter att förslaget till budget överlämnats till lagtinget och senast en månad efter att lagtinget fastställt budgeten. Om ombudsmannamyndigheten har för avsikt att fatta beslut om inrättande eller indragning inom gällande budget kan behovsutredningen överlämnas vid en annan tidpunkt och landskapsregeringen ska avge utlåtande inom tre månader.

10 §. Behörighetskrav

Om inte annat följer av denna lag är behörighetskravet för de i 9 § 1 mom. avsedda tjänsterna en vid universitet eller högskola, vilka är erkända av nationell utbildningsmyndighet, avlagd examen med en för tjänsten i fråga lämplig inriktning.

2 mom. upphävt (2023/117).

Behörighetskraven för sådana i 9 § 2 mom. avsedda tjänster fastställs i samband med att dessa tjänster inrättas. Då tjänsterna i fråga inrättas ska bestämmelserna i 4b § i tjänstemannalagen iakttas.

11 §. Arbetsordning

Vid ombudsmannamyndigheten ska det antas en arbetsordning. Genom arbetsordningen utfärdas närmare bestämmelser om myndighetens organisation, handläggningsrutiner och uppgiftsfördelning samt om användningen av beslutanderätten.

12 §. Verksamhetsberättelse

Från ombudsmannamyndigheten ska årligen en verksamhetsberättelse över det gångna kalenderåret överlämnas till landskapsregeringen.

13 §. Myndighetens ledning

Vid ombudsmannamyndigheten ska det finnas en myndighetschef. Myndighetschefen leder och utvecklar myndighetens verksamhet och ansvarar för att fastställda mål uppnås.

14 §. Förordnande som myndighetschef

Landskapsregeringen förordnar en tjänsteman vid ombudsmannamyndigheten till myndighetschef för att vid sidan av sina övriga uppgifter sköta myndighetschefens uppgifter enligt denna lag.

Det i 1 mom. avsedda förordnandet ska avse en viss tid, dock högst fem år. Senast ett halvår innan förordnandet löpt ut ska landskapsregeringen ta ställning till vilken tjänsteman vid ombudsmannamyndigheten som ska förordnas att sköta de uppgifter som ankommer på myndighetschefen.

15 §. Myndighetschefens uppgifter

Myndighetschefen fattar beslut i de ärenden som rör administration och personal, om inte en annan tjänsteman enligt lag eller arbetsordningen getts en sådan beslutanderätt.

Myndighetschefen ska

1) anta en arbetsordning för ombudsmannamyndigheten,

2) årligen till landskapsregeringen överlämna ett förslag till budget och en i anslutning därtill uppgjord verksamhetsplan,

3) årligen sammanställa samt till landskapsregeringen överlämna en verksamhetsberättelse i samband med ombudsmannamyndighetens bokslut,

4) inrätta och indra sådana i 9 § 2 mom. avsedda tjänster,

5) kära och svara i enlighet med bestämmelserna i 22 § samt

6) på ombudsmannamyndighetens vägnar motta stämningansökningar och andra delgivningar.

Myndighetschefen kan även vid behov sluta avtal i enlighet med bestämmelserna i 21 §.

När myndighetschefen är förhindrad att fullgöra sina lagstadgade uppgifter kan en annan tjänsteman vid ombudsmannamyndigheten, i enlighet med vad som bestämts i arbetsordningen, fullgöra de uppgifter som ankommer på myndighetschefen. Beslutet kan avse samtliga uppgifter eller endast en del av uppgifterna.

16 §. Särskilda administrativa uppgifter

Landskapsregeringen kan utfärda närmare bestämmelser om ombudsmannamyndighetens ekonomiförvaltning och om ärenden hos myndigheten som hänför sig till tjänstekollektivavtalen samt överta skötseln av uppgifter som är relaterade därtill.

4 kap. Sakkunnigorgan

17 §. Ombudsmannanämnd

Landskapsregeringen tillsätter en ombudsmannanämnd som ska bistå ombudsmannamyndigheten vid skötseln av de uppgifter som avses i 3–6 §§. I nämnden ska det ingå medlemmar som företräder olika intresseinriktningar inom området för den verksamhet till vilka uppgifterna hänför sig.

D 20 LL (2014:33) om Ålands ombudsmannamyndighet

Landskapsregeringen utfärdar i landskapsförordning närmare bestämmelser om ombudsmannanämndens sammansättning, mandattid, arvoden och uppgifter samt kompetenskraven för ombudsmannanämndens medlemmar.

Se LF (2015:6) om ombudsmannanämnden.

18 §. Konsumenttvistenämnd

Bestämmelser om en särskild nämnd (konsumenttvistenämnd), som tillsatts av landskapsregeringen i enlighet med 30 § 10 punkten i självstyrelselagen, finns i lagen om konsumenttvistenämnden (FFS 8/2007).

5 kap. Övriga bestämmelser**19 §. Avgifter**

Den vägledning till enskilda som hänför sig till skötseln av sådana uppgifter som avses i 3–6 §§ är avgiftsfrå.

Bestämmelser om avgifter för konsumentrådgivning finns i lagen om Konkurrens- och konsumentverket. (2023/117)

Med beaktande av vad som bestäms i landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet beslutar ombudsmannamyndigheten om avgifterna för myndighetens verksamhet till den del de avser de uppgifter som myndigheten sköter med stöd av 7a §. (2023/117)

20 §. Skyldighet att lämna uppgifter till ombudsmannamyndigheten

Landskapets och kommunernas tjänstemän är skyldiga att på uppmaning av en företrädare för ombudsmannamyndigheten lämna de uppgifter som kan vara av betydelse för den verksamhet myndigheten bedriver i enlighet med denna lag och annan lagstiftning.

Den i 1 mom. avsedda skyldigheten omfattar även sådana uppgifter som omfattas av sekretessbestämmelser om uppgifterna i fråga är nödvändiga för ombudsmannamyndighetens verksamhet. Om handlingars och uppgifters offentlighet gäller i övrigt vad som föreskrivs i offentlighetslagen (2021:79) för Åland. (2021/87)

21 §. Avtal

Inom landskapets behörighet kan ombudsmannamyndigheten sluta avtal inom ramen för myndighetens ordinarie verksamhet om inte landskapsregeringen beslutar något annat.

22 §. Företrädande av landskapet

Inom landskapets behörighet kärar och svarar ombudsmannamyndigheten för landskapet samt bevakar landskapets intressen vid domstolar och andra myndigheter i angelägenheter som hör samman med myndighetens uppgifter, om inte en företrädare för landskapsregeringen uppträder i dem.

22a §. (2017/96) Elektronisk anslagstavla

Ombudsmannamyndigheten ska ha en elektronisk anslagstavla på sin webbplats. Vid tillkännagivandet på anslagstavlan ska bestämmelserna om offentlig delgivning i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland iaktas tillämpliga delar.

Den elektroniska anslagstavlan ska vara lättillgänglig och kunna särskiljas från övrigt innehåll på webbplatsen. Ombudsmannamyndigheten ska i sina lokaler eller på någon annan plats ge allmänheten möjlighet att ta del av innehållet på den elektroniska anslagstavlan.

6 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser**23 §. Ikraftträdande**

Denna lag träder i kraft den 1 september 2014.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (2005:67) om diskrimineringsombudsmannen.

24 §. Övergång från diskrimineringsnämnd till ombudsmannanämnd

Den diskrimineringsnämnd, som har utsetts enligt landskapslagen om diskrimineringsombudsmannen, fortsätter sin verksamhet enligt de tidigare gällande bestämmelserna till dess att denna lag träder i kraft.

Landskapsregeringen kan tillsätta en ombudsmannanämnd enligt denna lag innan lagen träder i kraft. Vid tillsättandet ska bestämmelserna i 17 § iaktas.

25 §. Överföring av ärenden, avtal, rättigheter och skyldigheter

De ärenden vilka är anhängiga vid diskrimineringsombudsmannen och landskapsregeringen när denna lag träder i kraft och vilka enligt denna lag eller någon annan lag ska skötas av ombudsmannamyndigheten ska överföras till ombudsmannamyndigheten när denna lag träder i kraft.

På motsvarande sätt som i 1 mom. överförs de ovan nämnda myndigheternas avtal och andra förbindelser liksom även deras övriga rättigheter och skyldigheter till ombudsmannamyndigheten.

26 §. Indragning och inrättande av tjänster, förflyttning av personal samt förordnanden

När denna lag träder i kraft ska landskapsregeringen i enlighet med tjänstemannalagen

1) inrätta tjänster vid ombudsmannamyndigheten för skötseln av de uppgifter som avses i 3-7 §§,

2) indra tjänsten som enligt landskapslagen om diskrimineringsombudsmannen finns hos diskrimineringsombudsmannen,

3) indra tjänsten som klient- och patientombudsman vid landskapsregeringens social- och miljöavdelning samt

4) förflytta den personal som finns inom landskapsförvaltningen och som innan denna lag träder i kraft ansvarar för skötseln av de uppgifter som avses i 3, 5, 6 och 7 §§ till de i 1 punkten avsedda tjänsterna vid ombudsmannamyndigheten.

När denna lag träder i kraft ska landskapsregeringen i enlighet med bestämmelsen i 14 § 1 mom. till myndighetschef förordna den tjänsteman som ska sköta sådana uppgifter som avses i 3 §.

Ikraftträdandebestämmelse (2023/117):

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

Genom denna lag upphävs landskapslagen om (2017:81) om Upphandlingsinspektionen.

De ärenden vilka är anhängiga vid Upphandlingsinspektionen när denna lag träder i kraft och vilka enligt denna lag eller någon annan lag ska skötas av ombudsmannamyndigheten ska överföras till ombudsmannamyndigheten när denna lag träder i kraft.

På motsvarande sätt som i 3 mom. överförs Upphandlingsinspektionens avtal och andra förbindelser liksom även dess övriga rättigheter och skyldigheter till ombudsmannamyndigheten.

När denna lag träder i kraft ska landskapsregeringen i enlighet med tjänstemannalagen (1987:61) för landskapet Åland

1) inrätta de tjänster vid ombudsmannamyndigheten som behövs för skötseln av de uppgifter som avses i 2 § 3 mom. och 7a § och

2) indra de tjänster som enligt landskapslagen om Upphandlingsinspektionen finns hos Upphandlingsinspektionen.

Åtgärder för verkställighet av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

D 21 Landskapsförordning (2015:6) om ombudsmannanämnden

1 §. Allmän bestämmelse

Ombudsmannanämnden har enligt 17 § 1 mom. i landskapslagen (2014:33) om Ålands ombudsmannamyndighet till uppgift att bistå ombudsmannamyndigheten vid skötseln av de uppgifter som avses i 3-6 §§ i landskapslagen ifråga.

2 §. Ombudsmannanämndens sammansättning

Ombudsmannanämnden består av minst 5 och högst 8 ordinarie medlemmar.

I samband med att de ordinarie medlemmarna utses ska även 3 ersättare utses.

De ordinarie medlemmarna ska utses så att de intresseinriktningar som ingår i ombudsmannamyndighetens verksamhetsområde, med undantag för konsumentrådgivningen, blir representerade.

Nämnden väljer inom sig en ordförande och en vice ordförande.

3 §. Ombudsmannanämndens mandattid

Medlemmarna i nämnden utses av landskapsregeringen för två år i sänder.

Ombudsmannanämnden ska senast 3 månader innan nämndens mandattid utgår till landskapsregeringen överlämna ett förslag på medlemmar som kan utses för nästa mandattid.

4 §. Kompetenskrav för ombudsmannanämndens medlemmar

Ordföranden och viceordföranden samt de andra i ombudsmannanämnden ingående medlemmarna ska, vid en samlad bedömning av landskapsregeringen utgående från de principer som ligger till grund för landskapslagen om Ålands ombudsmannamyndighet, vara lämpliga för uppdraget att verka i nämnden.

5 §. Ombudsmannanämndens uppgifter

Ombudsmannanämnden sammanträder på kallelse av ordföranden.

Över ombudsmannanämndens sammanträden ska föras protokoll.

Protokollet undertecknas av ordföranden.

Ombudsmannanämnden ska årligen överlämna en verksamhetsberättelse till landskapsregeringen.

Myndighetschefen för ombudsmannamyndigheten är sekreterare i ombudsmannanämnden med uppgift att

1) förbereda och delta i sammanträdena i enlighet med ordförandens instruktioner,

2) föra protokoll samt

3) i samråd med ombudsmannanämnden sammanställa verksamhetsberättelsen.

Om myndighetschefen för ombudsmannamyndigheten är förhindrad att fullgöra sin föreskrivna skyldighet att sköta sekreterarens uppgifter, helt eller till viss del, ska myndighetschefen utse någon av de andra ombudsmännen vid ombudsmannamyndigheten, med undantag för konsumentrådgivaren, till ersättare för henne eller honom.

Ombudsmannanämnden ska sammanträda minst 2 gånger per mandatår.

6 §. Arvoden

Till en ordinarie medlem av ombudsmannanämnden och dennes ersättare betalas arvode som motsvarar det arvode som i enlighet med landskapsregeringens beslut om kommittéarvoden betalas till en medlem av en kommitté.

7 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 mars 2015.

Åtgärder för verkställigheten av denna förordning får vidtas innan förordningen träder i kraft.

D 22 Republikens presidents förordning (2022:76) om skötseln på Åland av uppgifter som gäller konsumentrådgivning

(FFS 1100/2019)

1 §. Ålands ombudsmannamyndighet svarar för de konsumentrådgivningsuppgifter som enligt 30 § 11 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) ska skötas av landskapsmyndigheterna.

2 §. Riket svarar för de utgifter och kostnader som Ålands landskapsregering har på grund av skötseln av de uppgifter som avses i denna förordning. Landskapsregeringen och arbets- och näringsministeriet avtalar närmare om kostnadsersättningarna.

3 §. Denna förordning träder i kraft den 1 december 2019.

Genom denna förordning upphävs republikens presidents förordning om skötseln på Åland av uppgifter som gäller konsumentrådgivning (720/2014).

D 23 LL (1993:116) om Ålands statistik- och utredningsbyrå

D 23 Landskapslag (1993:116) om Ålands statistik- och utredningsbyrå

1 §. Ålands statistik- och utredningsbyrå har till uppgift att verka som statistikmyndighet i landskapet samt att bedriva utredningsverksamhet.

Byrån leds av en direktion och är underställd landskapsregeringen.

2 §. Direktionen har minst fem och högst sju medlemmar. Landskapsregeringen utser medlemmarna för högst fyra år samt utser en av medlemmarna i landskapsregeringen till ordförande. Direktionen utser en vice ordförande inom sig.

Direktionsmedlemmarna kan frånträda sina uppdrag innan mandattiden utgår. Landskapsregeringen kan skilja direktionen eller en medlem i direktionen från uppdraget.

Landskapsregeringen bestämmer arvoden för direktionens medlemmar.

3 §. Direktionen är beslutförför då ordföranden eller vice ordföranden och tre andra medlemmar är närvarande.

Som direktionens beslut gäller den åsikt som majoriteten har omfattat. Om rösterna faller lika gäller den åsikt som ordföranden eller vice ordföranden omfattar.

Budgetförslag och verksamhetsplan föredras av chefen för byrån. Om handläggningen av övriga ärenden i direktionen bestämmer direktionen.

4 mom. upphävt (2008/15).

4 §. På förslag av direktionen uppställer landskapsregeringen målen för byråns verksamhet.

Direktionen leder och övervakar byråns verksamhet samt beslutar

1) om byråns allmänna verksamhetslinjer samt om inriktningen av servicen och den övriga verksamheten,

2) om byråns budgetförslag och verksamhetsplan,

3) om vilka prestationer som är avgiftsbelagda och storleken på avgifterna med beaktande av bestämmelserna i landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet,

4) om arbetsordning för byrån samt

5) om andra ärenden som är av principiell betydelse för byrån.

Direktionen inrättar och indrar tjänster samt anställer, säger upp och avskedar byråns personal. Beslut att anställa personal, förutom chefen för byrån, kan delegeras i arbetsordningen. (2013/55)

5 §. (2013/55) Chefen för byrån benämns direktör och utnämns av landskapsregeringen som även fattar övriga beslut om direktören enligt tjänstemannalagen (1987:61) för landskapet Åland. Utnämningen kan ske för viss tid.

Direktören utvecklar byråns verksamhet och svarar för att målen uppnås. Direktören avgör de ärenden som ankommer på byrån och som inte avgörs av direktionen eller i arbetsordningen har uppdragits åt någon annan tjänsteman för övrigande.

Direktionen bestämmer hur direktörens uppgifter ska skötas när direktören är förhindrad. Vid behov förordnar landskapsregeringen efter beredning och förslag av direktionen en vikarie för direktören.

6 §. (2013/55) Om inte annat bestäms i denna lag sköter myndigheten uppgifterna som rör myndighetens personal och som enligt tjänstemannalagen för landskapet Åland ska skötas av landskapsregeringen. Landskapsregeringen beslutar om permittering av personalen. Landskapsregeringen beslutar efter direktionens samtycke om förflyttning eller omplacering av en tjänsteman eller arbetstagare till och från en annan landskapsmyndighet eller -inrättning.

Andra tjänster än tjänsten som direktör inrättas och indras av direktionen efter att landskapsregeringens utlåtande inhämtats. För de tjänster som direktionen har för avsikt att inrätta eller indra ska behovsutredningar som sammanställts enligt tjänstemannalagen överlämnas till landskapsregeringen i samband med myndighetens budgetförslag. Landskapsregeringen ska avge utlåtande efter att förslaget till budget överlämnats till lagtinget och senast en månad efter att lagtinget fastställt budgeten. Om direktionen har för avsikt att fatta beslut om inrättande eller indragning inom gällande budget kan behovsutredningen överlämnas vid en annan tidpunkt och landskapsregeringen ska avge utlåtande inom tre månader.

6a §. (2017/90) Ålands statistik- och utredningsbyrå ska ha en elektronisk anslagstavla på sin webbplats. Vid tillkännagivandet på anslagstavlan ska bestämmelserna om offentlig delgivning i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland iaktas i tillämpliga delar.

Den elektroniska anslagstavlan ska vara lättillgänglig och kunna särskiljas från övrigt innehåll på webbplatsen. Byrån ska i sina lokaler eller på någon annan plats ge allmänheten möjlighet att ta del av innehållet på den elektroniska anslagstavlan.

6b §. (2020/65) *Rätt att få uppgifter ur inkomstregistret*

Ålands statistik- och utredningsbyrå har i enlighet med 5 kap. 13 § 25 punkten lagen om inkomstdatasytemet (FFS 53/2018) och trots sekretessbestämmelser och andra begränsningar rätt att erhålla sådana uppgifter ur inkomstregistret som behövs för framställning av statistik.

7 §. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

De tjänster som vid denna lags ikraftträdande finns vid ekonomiska sekretariatet överförs till byrån. Innehavarna av tjänsterna överflyttas, om de samtycker, till motsvarande uppgifter vid byrån samt bibehåller sina förmåner och har samma skyldigheter som i sina tidigare anställningsförhållanden.

Av verkställigheten av denna lag förutsatta åtgärder får vidtas före ikraftträdandet.

D 24 Landskapslag (2015:103) om Ålands energimyndighet

1 §. Uppgifter

För tillsyn och övervakning av elmarknad, energifrågor samt utsläppshandel med växthusgaser finns Ålands energimyndighet, nedan kallad myndigheten. Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde främja målen för landskapets energipolitik, följa energifrågornas utveckling, ta initiativ till utveckling av lagstiftningen samt ge utlåtanden och bistå landskapsregeringen i beredningen av ärenden.

Ålands energimyndighet sköter tillsyns- och övervakningsuppgifter samt beslutar i de ärenden som avses i landskapslagen (2015:102) om tillämpning i landskapet Åland av riksorfattningar om elmarknaden. Om inte annat särskilt stadgas är Ålands energimyndighet dessutom den myndighet som sköter tillsyns- och övervakningsuppgifter som avses i

1) (2022/80) landskapslagen (2022:79) om tillämpning på Åland av lagen om ursprungsgarantier för energi,

2) landskapslagen (2009:31) om tillämpning i landskapet Åland av riksorfattningar om utsläppshandel,

3) (2018/42) landskapslagen (2016:20) om energieffektivitet,

4) (2018/42) landskapslagen (2011:80) om tillämpning i landskapet Åland av bestämmelser om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter samt

5) (2018/42) landskapslagen (2018:41) om tillämpning på Åland av rikslagstiftning om biodrivmedel och flytande bibränsle samt om minskning av växt-husgasutsläpp från vissa drivmedel.

Ålands energimyndighet ansvarar för skötseln av uppgifter som rör tvistlösning vid samordning av byggprojekt och samnyttjande av nätinfrastuktur som avses i landskapslagen (2017:78) om främjande av en utbyggnad av bredbandsnät. (2017/79)

De uppgifter som sköts av statsrådet enligt de riksorfattningar som anges i ovan nämnd landskapslagstiftning ska i landskapet skötas av landskapsregeringen.

Tidigare 3 mom. har blivit 4 mom. genom (2017/79).

2 §. Definitioner

I denna lag avses med

1) *tillsyn* att följa en näringsidkares efterlevnad av regelverket och för näringsidkaren givna särskilda villkor samt med

2) *övervakning* att följa elmarknaden i syfte att främja målen för landskapets energipolitik.

3 §. Behörighet

Myndigheten är underställd landskapsregeringen. Landskapsregeringen ansvarar för den allmänna styrningen och övervakningen av myndigheten. Myndigheten kårar och svarar på landskapets vägnar samt bevakar vid domstolar och andra myndigheter samt inrättningar och sammanslutningar landskapets rätt och fördel i de ärenden som gäller myndighetens ansvarsområde.

Om någon bryter mot eller försummar de förpliktelser som föreskrivs i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksorfattningar om elmarknaden ska myndigheten förpliktade vederbörande att rätta till sin överträdelse eller försummelse. I beslutet kan det bestämmas hur överträdelsen eller försummelsen ska rättas. I beslutet kan det också bestämmas att en avgift som tagits ut felaktigt ska betalas tillbaka till kunden, om inte denne under följande tillsynsperiod helt kompenseras med en sänkt avgift.

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning ålägga myndigheten att sköta andra tillsyns- och övervakningsuppgifter som lämpar sig för dess verksamhetsområde.

4 §. Myndighetens rätt att få uppgifter

Nätinnehavare och andra näringsidkare på elmarknaden ska ge myndigheten den information som behövs för skötseln av de tillsynsuppgifter som avses i denna lag. Utöver detta ska myndigheten ges den statistik och övrig information som är nödvändig för skötseln av de uppgifter som avses i denna lag eller för uppfyllande av internationella avtalsförpliktelser.

En behörig tjänsteman vid myndigheten har rätt att utföra granskningar i lokaler som innehas av en näringsidkare som bedriver verksamhet underkastad tillsyn, för att fullgöra tillsynsuppgiften enligt denna lag samt för att övervaka iakttagandet av beslut om fastställande eller förpliktande beslut som myndigheten har meddelat samt de beslut av den Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (ACER) vilka grundar sig på

1) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 713/2009 om inrättande av en byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter,

2) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel och om upphävande av förordning (EG) nr 1228/2003 och

3) den Europeiska kommissionens förordningar och beslut om riktlinjer som antagits med stöd av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72 (EG) om inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 2003/54/EG.

Granskning får inte utföras i lokaler som används för permanent boende.

En näringsidkare som bedriver verksamhet som är underkastad tillsyn ska på yrkande för den tjänsteman som utför granskning visa de handlingar och registreringar i datasystem samt ordna tillträde till de elanordningar och de elanläggningar som kan ha betydelse vid utförandet av de tillsynsuppgifter som avses i denna lag.

5 §. Myndighetens rätt att lämna ut uppgifter till andra myndigheter

Utöver det som föreskrivs i offentlighetslagen (2021:79) för Åland har myndigheten rätt att utan hinder av sekretessbestämmelser lämna ut uppgifter till

1) landskapsregeringens allmänna förvaltning för att den ska kunna sköta sina uppgifter,

D 24 LL (2015:103) om Ålands energimyndighet

2) Europeiska kommissionen och byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (ACER) för att de ska kunna sköta sina uppgifter,

3) den myndighet som övervakar finansmarknaden samt den nationella konkurrensmyndigheten och den nationella energitillsynsmyndigheten i en annan stat inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-stat) för att de ska kunna sköta sina uppgifter samt till

4) Finlands eller en annan EES-stats åklagar- och förundersökningsmyndighet för förhindrande och utredning av brott. (2021/88)

Myndigheten har rätt att lämna ut endast sådana uppgifter som behövs för att annan berörd myndighet ska kunna utföra sina uppgifter. Om uppgifter lämnas ut till en utländsk myndighet eller ett internationellt organ förutsätts det dessutom att dessa har motsvarande sekretess som myndigheten i fråga om de uppgifter som lämnas ut.

Myndigheten får inte lämna ut sekretessbelagda uppgifter som den fått av en myndighet i en annan stat eller av ett internationellt organ, om inte den myndighet som gett uppgifterna har gett sitt uttryckliga samtycke till att uppgifterna lämnas ut. Uppgifterna får endast användas för skötsel av de uppgifter som avses i denna lag eller för de ändamål som samtycket getts för.

6 §. Vite

Myndigheten får med stöd av landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om elmarknaden vid vite ålägga en näringsidkare att inom viss tid rätta till sin överträdelse eller försummelse. I beslutet kan bestämmas hur överträdelsen eller försummelsen ska rättas.

7 §. Styrelsen för Ålands energimyndighet

Landskapsregeringen utnämner styrelsen för Ålands energimyndighet med minst tre och högst fem medlemmar, i denna lag kallad styrelsen. Landskapsregeringen utser bland dem en ordförande och en vice ordförande. För styrelsen finns två ersättare som inte är personliga. Uppdragen tillsätts för viss tid som är minst fem och högst sju år. Samma person kan utnännas till ett styrelseuppdrag för högst två mandatperioder i följd.

Styrelsemedlemmarna och ersättarna ska ha sakkunskap inom förvaltningsfrågor och god kännedom om energiföretag, får inte höra till förvaltningsrådet, styrelsen, fullmäktige eller revisorerna för ett företag i energibranschen och får inte vara anställd av ett företag i energibranschen.

En styrelsemedlem ska i sitt uppdrag vara oberoende av energiföretag, får inte höra till förvaltningsrådet, styrelsen, fullmäktige eller revisorerna för ett företag i energibranschen och får inte vara anställd av ett företag i energibranschen.

8 §. Styrelsens uppgifter

Styrelsen ska

1) leda verksamheten vid myndigheten,

2) besluta om myndighetens resultatplan, budget, verksamhetsplan och verksamhetsberättelse,

3) besluta i ärenden av principiell karaktär som rör försäljning av el, till vilket hör leveransskyldighet, specificering av uppgifter om priser och villkor som ska lämnas i enlighet med 4 §,

4) besluta om en arbetsordning för myndigheten med behövliga bestämmelser om myndighetens inre organisation och beslutsfattande,

5) avgöra ärenden som ska avgöras vid myndigheten enligt denna lag samt enligt den Europeiska kommissionens förordningar och beslut om riktlinjer som antagits med stöd av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 2003/54/EG,

6) avgöra andra ärenden som hör till myndigheten, om inte beslutanderätten har delegerats till en tjänsteman samt

7) se till att de uppgifter som hör till myndigheten sköts på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

9 §. Styrelsemöten

Styrelsens arbete leds av ordföranden eller vid förfall för denne av vice ordföranden.

Styrelsen är beslutförför då ordföranden eller vice ordföranden och minst två övriga medlemmar är närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet. Faller rösterna lika avgör ordförandens röst.

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden eller vid förfall för ordföranden på kallelse av vice ordföranden. Styrelsen ska sammankallas för behandling av visst ärende då en tjänsteman som avses i 10 § begär det. Vid styrelsens sammanträden förs protokoll, vilka justeras på det sätt som styrelsen bestämmer. En medlem i styrelsen eller en tjänsteman som avses i 10 § är föredragande i Ålands energimyndighets ärenden.

Styrelsen kan i enskilda ärenden kalla sakkunniga att delta i styrelsens sammanträde.

Styrelsen kan sluta avtal inom ramen för myndighetens ordinarie verksamhet om inte landskapsregeringen beslutar något annat.

10 §. Tjänster

För tillsyn, övervakning, sådan granskning som avses i 4 §, beredning av myndighetens ärenden inrättas och anställer landskapsregeringen en *chef för Ålands energimyndighet*, nedan kallad myndighetschefen. Behörighetsvillkor för tjänsten är lämplig högskoleexamen och förtrogenhet med myndighetens verksamhetsområde. Myndighetschefen leder och utvecklar myndigheten närmast under styrelsen. Myndighetschefen ska se till att de uppgifter som hör till myndigheten sköts på ett effektivt och ändamålsenligt sätt samt avgör i enlighet med arbetsordningen ärenden som ankommer på myndigheten vilka inte ska avgöras av styrelsen.

Ålands energimyndighet kan för skötseln av sina uppgifter inrätta ytterligare tjänster.

11 §. Tjänstemans oberoende

En tjänsteman som sköter förvaltningsuppgifter ska i sitt uppdrag vara oberoende av energiföretag och får inte höra till förvaltningsrådet, styrelsen, fullmäktige

eller revisorerna för ett företag i energibranschen samt får inte vara anställd av ett företag i energibranschen.

Bestämmelser om jäv för tjänstemän finns i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland.

11a §. (2017/99) *Elektronisk anslagstavla*

Myndigheten ska ha en elektronisk anslagstavla på sin webbplats. Vid tillkännagivandet på anslagstavlan ska bestämmelserna om offentlig delgivning i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland iakttas i tillämpliga delar.

Den elektroniska anslagstavlan ska vara lättillgänglig och kunna särskiljas från övrigt innehåll på webbplatsen. Myndigheten ska i sina lokaler eller på någon annan plats ge allmänheten möjlighet att ta del av innehållet på den elektroniska anslagstavlan.

12 §. *Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2016.

Åtgärder som lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

D 25 Landskapslag (2015:110) om landskapets fastighetsverk

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. *Ställning och uppgifter*

Landskapets fastighetsverk är ett affärsverk underställt landskapsregeringen. Fastighetsverket tillhandahåller tjänster för landskapsregeringens allmänna förvaltning, fristående enheter som finns i anslutning till den och myndigheter som är underställda landskapsregeringen (*landskapsförvaltningen*) samt för lagtingets förvaltning och myndigheter som är underställda lagtinget enligt vad som föreskrivs i denna lag.

2 §. *Verksamhetsområde*

Fastighetsverket bedriver uthyrningsverksamhet av lokaler och fastigheter för den i 1 § avsedda förvaltningens behov samt sköter den fastighetsförmögenhet som är i fastighetsverkets besittning.

3 §. *Principerna för fastighetsverkets verksamhet*

Fastighetsverket ska skötas enligt företagsekonomiska principer dock med beaktande av lagstiftningen gällande kulturarv, byggnadsskydd, miljövärd och naturskydd. Fastighetsverket svarar för sina förbindelser med den egendom som överförs i dess besittning. Om fastighetsverket inte förmår svara för sina förbindelser, svarar landskapet för dem.

2 kap. Ekonomi

4 §. *Eget kapital*

Fastighetsverket har ett eget kapital som består av grundkapital, övrigt eget kapital och en uppskrivningsfond.

Grundkapitalet är kapital som placerats i fastighetsverket och som utgör grund för intäktsföringen av vinsten.

Övrigt eget kapital är kapital som anvisats fastighetsverket av dess vinst, eller kapital som har överförs till fastighetsverket såsom övrigt eget kapital.

Uppskrivningsfonden visar med vilket belopp värdet av anläggningstillgångarna har skrivits upp. Övrigt eget kapital kan överföras till grundkapitalet.

5 §. *Upptagande av lån*

Fastighetsverket får för finansieringen av sin verksamhet uppta lån inom ramen för det samtycke som lagtinget gett i samband med behandlingen av landskapets budget.

Närmare bestämmelser om upptagande av lån, villkoren för upplåning och vad lånen får användas till utfärdas av landskapsregeringen.

3 kap. Styrningen av fastighetsverket

6 §. *Lagtingets styrning*

I samband med behandlingen av landskapets budget ska lagtinget

1) godkänna ökning eller nedsättning av fastighetsverkets grundkapital samt besluta om intagande av anslag i budgeten för ökning av fastighetsverkets grundkapital,

2) samtycka till att affärsverket tar upp lån för finansiering av sin verksamhet,

3) godkänna maximibeloppet för fastighetsverkets investeringar under nästa räkenskapsperiod samt beordriganden för affärsverket att ingå sådana förbindelser för investeringar som medför utgifter under senare räkenskapsperioder.

Efter att lagtinget beslutat om budgeten ska landskapsregeringen besluta om målen för fastighetsverkets tjänster samt fastighetsverkets resultatmål och intäktsföringsmål.

4 kap. Fastighetsverkets förvaltning

7 §. *Styrelse*

Fastighetsverket ska ha en styrelse med högst åtta medlemmar.

Landskapsregeringen utser styrelsemedlemmarna för högst ett år i sänder. Landskapsregeringen förordnar en av medlemmarna att vara styrelsens ordförande och en att vara vice ordförande. Landskapsregeringen kan befria styrelsen eller medlem av styrelsen från uppdraget.

I fråga om styrelsens beslutsfattande, jäv för medlemmarna, styrelsens sammanträden, styrelsens protokoll och överföring av uppgifter på styrelsen tillämpas vad som i aktiebolagslagen (FFS 624/2006) föreskrivs om dem i fråga om aktiebolag.

8 §. *Styrelsens uppgifter*

Styrelsen leder och övervakar fastighetsverkets verksamhet. Styrelsen har hand om fastighetsverkets förvaltning och ser till att verksamheten ordnas på ett behörigt sätt samt särskilt att fastighetsverket sköts enligt lagtingets och landskapsregeringens beslut och föreskrifter samt att tillsynen över bokföringen och medelsförvaltningen är ordnad på ett behörigt sätt.

Styrelsen ska särskilt

1) göra upp budgetförslag för fastighetsverket,

2) göra upp förslag om resultatmål och intäktsföringsmål,

D 25 LL (2015:110) om landskapets fastighetsverk

3) besluta om utveckling av fastighetsverkets verksamhet inom ramen för de mål landskapsregeringen uppställt för ekonomin samt följa och rapportera hur målen nås,

4) utse och avskeda verkställande direktören,

5) besluta om fastighetsverkets upplåning inom ramen för lagtingets fullmakt,

6) besluta om fastighetsverkets betydande investeringar och övriga utgifter med lång verkningstid,

7) ifråga om de aktier fastighetsverket genom ett beslut av landskapsregeringen har anförtrotts förvaltningen av besluta om utövandet av aktieägarens rättigheter, med beaktande av att lagtingets samtycke krävs enligt 25 § 1 mom. landskapslagen (2012:69) om landskapets finansförvaltning (*finansförvaltningslagen*),

8) upprätta fastighetsverkets bokslut och den verksamhetsberättelse som ingår i det och i anslutning till dem ett förslag till åtgärder beträffande fastighetsverkets vinst eller förlust samt sända bokslutet, verksamhetsberättelsen och nämnda förslag till landskapsregeringen för fastställelse,

9) besluta vem som ska företräda fastighetsverket och vem som har rätt att teckna fastighetsverkets namn,

10) besluta om förvärv av fast egendom till fastighetsverket samt besluta om överlåtelse av fast egendom inom ramen för 24 § finansförvaltningslagen och överlåtelse av nyttjanderätt inom ramen för 25 § 2 mom. finansförvaltningslagen,

11) behandla och avgöra övriga ärenden som är vittgående eller viktiga.

Närmare bestämmelser om styrelsens uppgifter kan utfärdas genom landskapsregeringens beslut.

9 §. Verkställande direktör

Fastighetsverket ska ha en verkställande direktör som leder och utvecklar verksamheten, sköter fastighetsverkets löpande förvaltning samt ser till att bokföringen är lagenlig och att medelsförvaltningen är ordnad på ett tillförlitligt sätt. I fråga om verkställande direktören tillämpas vad som i 6 kap. 17-20 §§ aktiebolagslagen bestäms om en verkställande direktör.

Verkställande direktören ska se till att styrelsens beslut verkställs och följa styrelsens föreskrifter samt informera styrelsen om åtgärder och händelser som är betydelsefulla med hänsyn till fastighetsverkets verksamhet.

10 §. Styrelsens och verkställande direktörens omsorgsplikt

Fastighetsverkets styrelse och verkställande direktör ska omsorgsfullt främja fastighetsverkets intressen.

11 §. Personalen

Vid fastighetsverket finns personal i privaträttsligt anställningsförhållande. Om inte annat bestäms i denna lag är fastighetsverket arbetsgivare i enlighet med arbetsavtalslagen (FFS 55/2001) och har hand om övriga uppgifter som rör personalen.

Landskapsregeringen beslutar om permittering av fastighetsverkets personal och om omplacering av arbetstagare till och från landskapsförvaltningen, med-

an beslut om omplacering av arbetstagare inom fastighetsverket fattas av fastighetsverket. Omplacering av en arbetstagare till och från landskapsförvaltningen kräver samtycke av fastighetsverket.

5 kap. Fastighetsverkets bokföring och bokslut

12 §. (2017/5) Bokföring och bokslut

Fastighetsverket är bokföringsskyldigt. På fastighetsverkets bokföring tillämpas vad som i bokföringslagen (FFS 1997/1336) och aktiebolagslagen föreskrivs om aktiebolags bokföring, bokslut och verksamhetsberättelse.

Fastighetsverkets räkenskapsperiod är ett kalenderår. Fastighetsverket ska upprätta ett bokslut och en verksamhetsberättelse för varje räkenskapsperiod före utgången av mars månad. Fastighetsverkets styrelse och verkställande direktör undertecknar fastighetsverkets bokslut och verksamhetsberättelse. Fastighetsverket ska lämna in bokslutshandlingarna och verksamhetsberättelsen till landskapsregeringen.

Landskapsregeringen fastställer fastighetsverkets bokslut och verksamhetsberättelse. Landskapsregeringen beslutar på basis av bokslutet hur fastighetsverkets vinst ska intäktas i landskapets budget samt om andra åtgärder som fastighetsverkets verksamhet och ekonomi föranleder.

13 §. Överföring och balansräkning

När egendom överförs i fastighetsverkets besittning eller när egendom överförs från fastighetsverkets besittning till landskapets budgetekonomi ska landskapsregeringen med stöd av ett bemyndigande som lagtinget ger i samband med behandlingen av landskapets budget besluta om vilken egendom som ska överföras samt om vilken del av egendomen som ska antecknas som fastighetsverkets grundkapital, övrigt eget kapital eller given på lånevillkor. Egendomen värderas till sitt verkliga värde.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. kan landskapsregeringen utan lagtingets bemyndigande fatta beslut om överföring i fastighetsverkets besittning eller från fastighetsverket till landskapets budgetekonomi av enskilda fastighetsförmögenhetsobjekt eller fastighetsförmögenhetskomplex vars verkliga värde är högst en miljon euro. Överföringen redovisas som en ökning eller minskning av övrigt eget kapital för fastighetsverket eller given på lånevillkor.

Innan beslut enligt 1 och 2 mom. fattas ska revision av egendomen utföras i enlighet med landskapsregeringens närmare beslut.

14 §. Särskild egendom

I samband med budgetbehandlingen kan särskild egendom på samma villkor som övrigt kapital överföras i fastighetsverkets besittning. Med särskild egendom avses landskapsegendom som på grund av sin särskilda karaktär inte värderas till sitt verkliga värde. Sådan egendom utgör inte grund för intäktsföring av vinst. Denna egendom eller dess uppskrivningsfond får inte överföras till grundkapitalet.

15 §. Revision

Landskapsregeringen tillsätter årligen minst två enligt 2 § revisionslagen (FFS 459/2007) godkända revisorer och personliga ersättare för dessa för att granska fastighetsverkets förvaltning, ekonomi och räkenskaper. Landskapsregeringen bestämmer revisorernas arvoden.

Landskapsrevisionen kan granska fastighetsverkets verksamhet i syfte att granska landskapsregeringens förvaltning av fastighetsverket.

6 kap. Särskilda bestämmelser

16 §. Skadeståndsskyldighet

Fastighetsverkets styrelsemedlemmar och verkställande direktör är på det sätt som i 22 kap. aktiebolagslagen föreskrivs om ledningens skadeståndsskyldighet skyldiga att ersätta skada som de i sitt uppdrag uppsåtligt eller av oaktsamhet har orsakat fastighetsverket. Bestämmelser om skadeståndsskyldighet för revisorerna finns i 51 § revisionslagen.

Landskapsregeringen beslutar om väckande av skadeståndstalan enligt 1 mom. för fastighetsverkets räkning. På preskription av talerätt tillämpas 22 kap. 8 § aktiebolagslagen.

17 §. Uppträdande som part

Fastighetsverket kårar och svarar på landskapets vägnar samt bevakar vid domstolar, hos myndigheter och vid förrättningar landskapets rätt och fördel i de ärenden som gäller fastighetsverket.

18 §. Pensioner och andra förmåner samt ersättningar

Pensioner till fastighetsverkets anställda samt andra förmåner och ersättningar som följer av anställningen följer samma system som för anställda vid landskapsförvaltningen och utbetalas på samma sätt, liksom också de familjepensioner till de anställdas anhöriga som följer av anställningen.

Vid nyanställningar till fastighetsverket tillämpas samma system som gäller vid nyanställningar till landskapsförvaltningen vad avser pensioner och andra ersättningar enligt 1 mom.

Verkställande direktörens pensionsrätt och andra förmåner och ersättningar enligt 1 mom. bestäms på samma sätt som motsvarande förmåner och ersättningar till fastighetsverkets anställda, om inte något annat följer av det avtal som ingås med verkställande direktören.

De förmåner och ersättningar som avses i 1–3 mom. samt de kostnader som uppstår för skötseln av dem tas ut från fastighetsverket.

7 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

19 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016. Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

20 §. Överföringsfullmakt

Genom denna lag bemyndigas landskapsregeringen att till det fastighetsverk som ska bildas överföra den egendom som är underställd fastighetsbyrå vid

landskapsregeringens allmänna förvaltning samt den rörelse som behövs för att fastighetsverket ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt denna lag. Landskapsregeringen ska samtidigt besluta om på vilka villkor egendomen och rörelsen överförs samt vilka fordringar och skulder som överförs. Den fasta egendom som betraktas som landskapsegendom ska överföras som sådan särskild egendom som avses i 14 §. För övrigt ska beslutet fattas och balansräkningen uppgöras i enlighet med vad som föreskrivs i 13 §.

21 §. Förflyttning av personal

Ordinarie och tillsvidareanställd personal i arbetsavtalsförhållande vid finansavdelningens fastighetsbyrå förflyttas vid ikraftträdandet av denna lag till landskapets fastighetsverk i privaträttsligt anställningsförhållande till de arbetsuppgifter som finns tillgängliga. Den som förflyttas gör det med bibehållande av de pensionsförmåner som följer av den anställning från vilken personen förflyttas, dock med beaktande av vad om anställning vid landskapet särskilt föreskrivs och om villkoren i berörda anställdas anställningsförhållande avtalas. Anställningsförhållandet för den som förflyttas fortgår utan avbrott i anställningsförhållandet, med beaktande av vad om anställning vid landskapet särskilt föreskrivs och om villkoren i berörda anställdas anställningsförhållande avtalas.

Ordinarie och tillsvidareanställda arbetstagare får enbart förflyttas till sådana arbetsuppgifter som de uppfyller kompetenskraven för och som kan anses vara lämpliga för arbetstagaren. Behörig för anställning vid fastighetsverket är den som när denna lag träder i kraft är behörig för sådan tjänst eller anställning i arbetsavtalsförhållande vid finansavdelningens fastighetsbyrå.

22 §. Rätt att säga upp sitt anställningsförhållande

Ordinarie och tillsvidareanställd personal i arbetsavtalsförhållande får utan att iaktta anställningsförhållandets gällande uppsägningstid och oberoende av anställningsförhållandets längd, senast inom en månad efter att beslut fattats om nytt anställningsförhållande inom landskapets fastighetsverk, säga upp sitt anställningsförhållande från och med dagen för denna lags ikraftträdande.

D 26 Republikens presidents förordning (2018:49) om skötseln på Åland av vissa uppgifter enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

(FFS 500/2018)

1 §. Tillsynen över att lagstiftningen följs på Åland

Genom denna förordning överförs från Polisstyrelsen till Ålands lotterinspektion tillsynsbehörigheten på Åland enligt 7 kap. i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) när det gäller penningsspelssammanslutningar som avses i Ålands landskapslagstiftning samt näringsidkare

D 27 F (1993:10) om fortsatt giltighet av vissa överenskommelseförordningar

och sammanslutningar som förmedlar deltagaravgifter och deltagaranmälningar för penningspel som tillhandahålls av dessa penningspelssammanslutningar.

Genom denna förordning överförs också från regionförvaltningsverket till Ålands landskapsregering tillsynsbehörigheten enligt 7 kap. i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism när det gäller sådana fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler som avses i Ålands landskapslagstiftning.

2 §. Samarbete mellan landskapet Ålands myndigheter och rikets myndigheter

I de ärenden som avses i 1 § ska Ålands landskapsregering och Ålands lotteriinspektion samarbeta med riksmyndigheterna på det sätt som följer av 9 kap. 3 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.

3 §. Förfarande i fråga om påförande av administrativa påföljder

Genom denna förordning överförs från Polisstyrelsen och regionförvaltningsverket till Ålands landskapsregering de uppgifter som gäller påförande av ordningsavgift, offentlig varning och påföljdsavgift enligt 8 kap. i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism när det är fråga om sådana penningspelssammanslutningar, fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler som avses i Ålands landskapslagstiftning.

4 §. Kostnadsfördelning

Kostnaderna för de förvaltningsuppgifter som genom denna förordning överförs på Ålands landskapsregering och Ålands lotteriinspektion betalas av riket. Inrikesministeriet, finansministeriet och Ålands landskapsregering avtalar om hur kostnaderna ska betalas.

5 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2018.

D 27 Förordning (1993:10) om fortsatt giltighet av vissa överenskommelseförordningar som har utfärdats med stöd av 1951 års självstyrelselag för Åland

1 §. Följande förordningar, som har utfärdats med stöd av 20 § självstyrelselagen för Åland av den 28 december 1951 (670/51), skall fortsätta gälla även efter utgången av år 1992:

1) förordningen den 31 december 1975 om ordnandet av undervisningen vid Ålands handelsläroverk (1042/75),

2) upphävd (2006:47),

3) upphävd (2000:80),

4) upphävd (2005:36),

5) förordningen den 2 april 1990 om utlåtande enligt 25 kap. 8 § ärvdabalken i landskapet Åland (315/90),

6) upphävd (1996:3),

7) förordningen den 23 augusti 1991 om skötseln i landskapet Åland av vissa uppgifter enligt lagen om exportgaranti (1150/91),

8) förordningen den 23 augusti 1991 om skötseln av virkesmätningen i landskapet Åland (1152/91), samt

9) upphävd (2010:71).

Se förordning (1975:64) om ordnande av undervisningen vid Ålands handelsläroverk, förordning (1990:33) om utlåtande enligt 25 kap. 8 § ärvdabalken, förordning (1991:67) om skötseln av vissa uppgifter enligt lagen om exportgaranti och förordning (1991:69) om skötseln av virkesmätningen.

2 §. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1993.

D 28 Landskapslag (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti**1 kap. Allmänna bestämmelser**

1 §. I denna lag finns bestämmelser om allmänna villkor för lån, räntestöd och understöd, som beviljas ur landskapets medel, jämte landskapsgaranti samt bestämmelser om grunderna för det förfarande som skall iaktas vid handläggning av nämnda ärenden.

2 §. Denna lag tillämpas inte

1) om det i annan landskapslagstiftning är annorlunda stadgat,

2) om [landstinget] beslutar angående andra villkor vid antagande av årsstat eller

3) om [landstinget], då [landskapsstyrelsen] bemyndigas att bevilja landskapsgaranti, uppställer villkor för garantin som avviker från bestämmelserna i denna lag.

2 kap. Om lån

3 §. Lån beviljas mot skuldebrev och för viss tid. [Landskapsstyrelsen] fastställer låneräntor, lånetider och övriga villkor som rör lån beviljade ur landskapets medel.

Låneräntorna kan ändras under lånetiden enligt de grunder som anges i skuldebrevet.

[Landskapsstyrelsen] kan överenskomma med kreditinrättning om förmedling av lån.

4 §. Lån beviljas endast mot betryggande säkerhet. För lån till kommuner och kommunalförbund krävs dock inte säkerhet.

Låntagare skall hålla egendom som ställs som säkerhet för lån tillräckligt försäkrad.

Låntagare eller den som ställt säkerhet skall på begäran förete utredning enligt vilken värdet av säkerheten kan konstateras.

5 §. Till tryggande av landskapets fördel kan egendom som ställs som säkerhet för landskapets fordran och som säljs på exekutiv auktion inköpas till landskapet. Egendom får dock inköpas endast om landskapets tillgodohavande bättre kan tryggas genom att den senare säljs av landskapet eller om den lämpar sig för landskapets bruk. Landskapsstyrelsen beslutar om användningen av egendom som inköpts.

6 §. Om låntagare till följd av arbetslöshet, sjukdom eller annan särskild orsak är oförmögen att erlagga amortering eller ränta på lån får [landskapsstyrelsen] bevilja uppskov med betalningen. I uppskovsbeslutet skall innefattas tiden för uppskovet samt räntan på den uppskjutna låneraten.

7 §. Befrielse från betalning av lån, indexförhöjning och ränta på lån samt dröjsmålsränta får beviljas endast under förutsättning att [landstinget] vid antagande av årsstat har samtyckt därtill och att övriga villkor som [landstinget] uppställt följs.

3 kap. Om räntestödslån

8 §. Ur landskapets medel kan räntestöd för särskilda ändamål beviljas för lån som kreditinrättningar utger. Dessa lån benämns räntestödslån.

[Landskapsstyrelsen] beviljar på ansökan kreditinrättning tillstånd att utge i 1 mom. avsedda lån samt fastställer allmänna villkor för lånen.

Den ränta kreditinrättning tillgodosäkras sig för räntestödslån får inte vara högre än den ränta vilken kreditinrättningen vid ifrågavarande tidpunkt allmänt tillämpar på lån som beviljas för motsvarande ändamål.

4 kap. Om landskapsgaranti

9 §. Landskapsgaranti får beviljas endast efter att särskilt bemyndigande givits av [landstinget].

Landskapsgaranti kan ges som säkerhet för kapital, ränta och andra prestationer enligt kreditvillkoren för lån som beviljas av kreditinrättning.

10 §. För landskapsgaranti krävs motsäkerhet.

Vad som stadgas i 4 och 5 §§ gäller även motsäkerhet som ställts för landskapsgaranti.

5 kap. Om understöd

11 §. Understöd kan beviljas både för att främja åtgärder som skall vidtas efter att beslutet fattades och för att stöda åtgärder som vidtagits före beslutet fattades.

Av beslut om beviljande av understöd för främjande av åtgärd som skall vidtas efter att beslutet fattades skall alltid framgå:

1) understödets belopp och det ändamål för vilket understödet har beviljats samt hur understöd som beviljats för flera ändamål skall fördelas,

2) villkoren för att understödet får användas för det avsedda ändamålet,

3) hur, när och under vilka förutsättningar understödet utbetalas,

4) den tillsyn understödstagaren skall underkasta sig, samt

5) påföljderna om villkor som avses i 2 punkten inte iaktas eller om oriktiga eller bristfälliga uppgifter lämnats eller om tillsynen försvåras.

12 §. Den som erhållit understöd skall på begäran inom fastställd tid redovisa för hur bidraget använts.

Sammanslutning som beviljats understöd i förskott skall, om inte särskild redovisning begärts, tillställa [landskapsstyrelsen] verksamhetsberättelse, bokslut och revisionsberättelse för den räkenskapsperiod för

vilken understödet beviljades. Kommuner och kommunalförbund behöver dock inte lämna annat än redogörelse för den verksamhet för vilket bidraget beviljades.

6 kap. Gemensamma bestämmelser

13 §. [Landskapsstyrelsen] skall på lämpligt sätt tillkännage för vilket ändamål lån, räntestöd, landskapsgaranti eller understöd kan sökas och inom vilken tid ansökan bör vara inlämnad. Av tillkännagivandet skall även framgå villkoren för de medel eller garantier som beviljas samt den utredning som skall företas till stöd för ansökan. Villkor som är fastslagna i lag behöver dock inte tillkännages.

14 §. Vad i 11 och 12 §§ är stadgat om understödsbeslut samt redovisning av understöd gäller även i tillämpliga delar i fråga om lån och räntestöd.

Av [landskapsstyrelsens] beslut om beviljande av landskapsgaranti skall framgå garantibeloppet, det ändamål för vilket garanti beviljats, den tillsyn mottagaren av garanti skall underkasta sig samt övriga villkor för garantin.

15 §. Lån utbetalas i enlighet med hur det projekt för vilket lånet beviljades framskrider eller hur de utgifter som finansieras med lånet infaller tidsmässigt. Om det är påkallat av särskild orsak får annan grund iakttas.

Vad i 1 mom. är stadgat om lån gäller även understöd.

Förmedlade lån och räntestöd utanordnas på sätt och vid tidpunkt som [landskapsstyrelsen] överenskommit med kreditinrättning.

16 §. [Landskapsstyrelsen] övervakar att de lån och understöd som beviljats används på föreskrivet sätt och att villkoren i skuldebrev samt låne- och understödsbeslut följs. [Landskapsstyrelsen] har rätt att granska lån- eller understödstagarens ekonomi och verksamhet. Mottagare av lån eller understöd skall förete de räkenskapshandlingar och utredningar som är nödvändiga för tillsynen samt även i övrigt bistå med upplysningar då granskning verkställs.

[Landskapsstyrelsen] skall överenskomma med kreditinrättning om hur tillsynen av förmedlade lån, räntestödslån och kredit för vilken har beviljats landskapsgaranti skall ordnas.

17 §. [Landskapsstyrelsen] kan besluta att lån helt eller delvis omedelbart skall återbetalas

1) om ränta eller amortering inte har betalats senast på förfallodagen,

2) om värdet av den säkerhet som ställts för lånet har nedgått så att säkerheten inte längre täcker den del av lånet som är obetald eller om underhållet av säkerheten har försumrats,

3) om egendom som belånats eller ställts som säkerhet blir föremål för utsökning,

4) om låntagaren eller borgensmannen försätts i konkurs, söker ackord eller inställer sina betalningar eller om borgensmannen avlider och låntagaren på uppmaning inte ställer tillräcklig säkerhet,

5) om lånemedlen använts för annat än av sett ändamål eller om felaktiga uppgifter lämnats eller

D 29 LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning

omständigheter som inverkat på beslutet om beviljande av lån hemlighållits,

6) om lånevillkoren i övrigt inte har iakttagits, samt

7) om förutsättningarna för beviljande av lånet väsentligt har förändrats.

Vad i 1 mom. 5, 6 och 7 punkterna är stadgat om lån gäller även i fråga om understöd. [Landskapsstyrelsen] kan besluta att ränta skall erläggas på det understödsbelopp som skall återbetalas samt fastställa den tidpunkt från vilken ränta utgår.

Har låntagare i fråga om räntestödslån förfarit i strid med 1 mom. 5 punkten kan [landskapsstyrelsen] besluta att utbetalat räntestöd skall återbetalas.

I samband med beslut om återbetalning av lån eller räntestöd som fattas i stöd av 1 mom. 5 punkten kan tilläggsränta krävas på det belopp som skall återbetalas. Tilläggsränta får krävas från den tidpunkt låntagaren påbörjade det lagstridiga förfarandet. Tilläggsränta skall i fråga om lån även erläggas på redan avkortade lånebelopp om amortering skett efter att det lagstridiga förfarandet påbörjades.

18 §. Vid dröjsmål med betalning av lån eller ränta samt med i 17 § avsedd återbetalning av medel skall på det försenade beloppet betalas dröjsmålsränta. I dröjsmålsränta skall uppbäras en räntesats som gäller för privaträttsliga fordringar enligt räntelagen (FFS 633/1982).

7 kap. Särskilda bestämmelser

19 §. Upphävd (2021:80).

20 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas genom landskapsförordning.

21 §. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

Lagens 17 och 18 §§ tillämpas inte på förbindelser som ingåtts före ikraftträdandet.

D 29 Landskapslag (2012:69) om landskapets finansförvaltning

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. En sund ekonomisk förvaltning

I all verksamhet som landskapet ansvarar för ska principen om en sund ekonomisk förvaltning iakttas. En sund ekonomisk förvaltning baserar sig på principerna om sparsamhet, effektivitet och ändamålsenlighet.

2 §. Definitioner I denna lag avses med

1) (2015/111) **landskapets finanser** landskapets budgetekonomi, landskapets affärsverk och fonder utanför budgeten,

2) **landskapets finansförvaltning** den del av landskapets förvaltning som gäller skötseln av landskapets finanser och som förutom ekonomiförvaltning även omfattar planering, beslutsfattande, verkställighet, uppföljning och övervakning i samband med skötseln av landskapets finanser,

3) **ekonomiförvaltning** den del av finansförvaltningen som omfattar redovisning, betalningsförmedling, likviditetsplanering samt bokslut,

4) **landskapsförvaltningen** landskapsregeringens allmänna förvaltning, de fristående enheter som finns i anslutning till den samt de myndigheter som är underställda landskapsregeringen och

5) **förvaltningsenhet** en avgränsad del av landskapsförvaltningen som består av en avdelning eller fristående enhet vid landskapets allmänna förvaltning eller av en myndighet som är underställd landskapsregeringen.

3 §. Finansförvaltningen

Landskapsregeringen sköter landskapets finansförvaltning och finansavdelningen har därvid det övergripande ansvaret.

Landskapsregeringen kan utfärda närmare bestämmelser om en underställd myndighets ekonomiförvaltning samt om till vilken del landskapsregeringen handhar skötseln av den. Landskapsregeringen kan även bestämma att en underställd myndighet själv bestämmer om sin egen ekonomiförvaltning.

1a kap. Budgetpolitiska mål (2023/136)

4 §. (2023/136) Överskottsmål

Landskapsregeringen ska till lagtinget lämna förslag till mål för landskapets finansiella sparande (*överskottsmål*). Överskottsmålet ska gälla tills vidare och ses över vart sjätte finansår.

4a §. (2023/136) Kostnadstak

Landskapsregeringen ska till lagtinget lämna förslag till tak för landskapets kostnader (*kostnadstak*) som ska användas i beredningen av landskapets budget och i genomförandet av den budgeterade verksamheten. Kostnadstaket anger nettokostnaderna i nominella termer och omfattar alla kostnader utom de finansiella kostnaderna.

En del av kostnadstaket ska reserveras för oförutsedda kostnader (*budgeteringsmarginal*). Budgeteringsmarginalen får inte användas för att öka ett anslag utan lagtingets godkännande.

Landskapsregeringens förslag till kostnadstak ska lämnas till lagtinget senast den 15 maj och avse det tredje finansåret efter det innevarande finansåret.

4b §. (2023/136) Uppföljning av budgetpolitiska mål

När lagtinget har beslutat om ett överskottsmål som avses i 4 § ska landskapsregeringen minst en gång varje finansår redovisa för lagtinget hur målet uppnås. I redovisningen ska landskapsregeringen beakta effekterna av de budgetpolitiska åtgärder som har beslutats och framförts till lagtinget.

Vid en bedömd avvikelser från målet ska landskapsregeringen även redogöra för hur en återgång till målet ska ske.

Landskapsregeringen ska vid två tillfällen per finansår till lagtinget redovisa prognoser över landskapets intäkter och kostnader för det innevarande finansåret och förklara väsentliga skillnader mellan budgeterade belopp och beräknat utfall.

Om det finns risk för att ett kostnadstak som lagtinget beslutat om kommer att överskridas ska landskapsregeringen för att undvika detta vidta eller föreslå lagtinget nödvändiga åtgärder.

2 kap. Landskapets budget

5 §. (2012/72) *Bruttobudgetering*

I landskapets budget upptas de årliga inkomsterna och anslagen för de årliga utgifterna till bruttobelopp, så att varken utgifterna dras från inkomsterna eller inkomsterna från utgifterna (*bruttobudgetering*).

6 §. (2012/72) *Nettobudgetering*

Av följande inkomster och utgifter kan i landskapets budget tas in inkomstposter eller anslag som motsvarar skillnaden mellan dem (*nettobudgetering*):

1) inkomster av och utgifter för verksamheten vid en förvaltningsenhet,

2) bidrag som beviljats inom ramen för ett EU-program och återbokning av sådana bidrag,

3) landskapsandelar och kompensationer som enligt lag betalas till en kommun och belopp som en kommun enligt gällande beräkningsgrunder ska betala till landskapet,

4) (2019/108) inkomster från medieavgift och kostnader för avgiftens uppbörd och för återutsändning av tv-kanaler på Åland.

5) utgifter för förhandsfinansiering enligt landskapslagen (1998:84) om stöd för skogsbruksåtgärder och inkomster som motsvarar förhandsfinansieringen,

6) inkomster från överlåtelse av fastigheter och direkta kostnader i samband med överlåtelse samt

7) kostnader för vägbyggnads- och vägförbättringsarbete och ersättningar från andra parter för kostnader som är direkt förknippade med ett projekt men som inte ska belasta landskapet.

Vid nettobudgetering beaktas inte

1) överföringsutgifter eller återbäring av sådana, med undantag av de som anges i 1 mom. 2–5 punkterna,

2) investeringsutgifter eller inkomster för försäljning av egendom, med undantag av anskaffning av lös egendom avsedd för förvaltningsenhetens verksamhet eller försäljning av lös egendom samt de undantag som anges i 1 mom. 5–7 punkterna.

7 §. Upphävd (2023/136).

8 §. *Hänförandet av inkomster och utgifter till ett finansår*

I landskapets budget hänförs en inkomst eller utgift till det finansår den närmast hör till med beaktande av dess art och ekonomiska karaktär. Dessutom beaktas särskilt den tidpunkt då inkomsten eller utgiften betalas eller tidpunkten för överlåtelse av den prestation, för mottagandet av den produktionsfaktor eller för uppkomsten av den prestationsskyldighet som ligger till grund för inkomsten eller utgiften.

2 mom. upphävt (2023/136).

9 §. (2023/136) *Grupperingen av inkomster och utgifter*

I landskapets budget grupperas inkomster och utgifter dels enligt deras art dels enligt förvaltningens organisationsstruktur.

10 §. (2023/136) *Överskridning och överföring av anslag*

Anslag tas upp i budgeten som fasta anslag, ramanslag eller reservationsanslag.

Ett fast anslag får inte överskridas eller överföras till följande finansår.

Ett ramanslag får tillfälligt överskridas med ett belopp som landskapsregeringen bestämmer, dock motsvarande högst tio procent av det budgeterade anslaget (*anslagskredit*). Följande finansår ska tillgängliga medel reduceras med ett belopp som motsvarar den anslagskredit som tagits i anspråk. Om det är nödvändigt för att täcka kostnader som inte var kända när anslaget intogs i budgeten eller för att uppfylla anslagets ändamål kan landskapsregeringen medge att ett ramanslag överskrids utöver anslagskrediten.

Outnyttjade medel på ett ramanslag (*anslagssparande*) får inom de gränser som landskapsregeringen beslutar användas följande år. Outnyttjade medel får dock användas under högst två finansår efter att anslaget senast var upptaget i budgeten. Landskapsregeringen kan besluta att medel på ett budgeterat ramanslag inte ska användas om detta är motiverat av särskilda omständigheter i en verksamhet eller av finansiella eller andra samhällsekonomiska skäl.

Ett reservationsanslag får inte överskridas. Ett reservationsanslag kan användas under högst tre finansår i följd.

10a §. (2023/136) *Ekonomiska åtaganden*

Landskapsregeringen kan göra ekonomiska åtaganden som medför kostnader under en längre tid än ett budgeterat anslag avser, om det är nödvändigt för att den löpande verksamheten ska fungera tillfredsställande.

11 §. (2023/136) *Budgetberedningen*

När lagtinget har fattat beslut om ett kostnadstak som avses i 4a § ska landskapsregeringen besluta om fördelningen av det budgetutrymme som anges av kostnadstaket mellan olika politikområden (*budgetramar*). Budgetramen utgör grund för den fortsatta budgetberedningen inom varje politikområde.

12 §. *Budgetförslaget* (2023/136)

Landskapsregeringens förslag till budget ska överlämnas till lagtinget senast den 1 november året före finansåret. Ett lagförslag som ansluter sig till budgeten ska överlämnas till lagtinget tillsammans med budgetförslaget eller, om det inte är möjligt, i så god tid att det kan slutbehandlas tillsammans med budgeten. (2012/72)

Ett slutligt budgetförslag som överlämnas till landskapsregeringen av en underställd myndighet är offentligt enligt vad som föreskrivs i offentlighetslagen (2021:79) för Åland. (2023/136)

13 §. Upphävd (2023/136).

14 §. (2023/136) *Förslag till ändringsbudget*

I ett förslag till ändringsbudget som överlämnas till lagtinget bör föreslagna utgiftsökningar finansieras med motsvarande utgiftsminskningar eller inkomstökningar.

D 29 LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning

Om det inte finns särskilda skäl får förslag till ändringsbudget överlämnas vid högst två tillfällen under varje finansår.

15 §. Upphävd (2012/72).

3 kap. Bokföring och årsredovisning

16 §. *Betalningsförmedlingen*

Landskapets betalningar och betalningsförmedling ska skötas med beaktande av tillräcklig säkerhet.

2 mom. upphävt (2023/136).

17 §. *Bokföringen*

Landskapets bokföring ska omfatta alla utgifter, inkomster, finansiella transaktioner och därtill hörande rättelse- och överföringsposter samt ske på ett sätt som stämmer överens med god bokföringssed.

Bokföringen ska ordnas så att förverkligandet av budgeten kan kontrolleras på momentnivå.

3 mom. upphävt (2023/136).

18 §. *Redovisningsskyldigheten*

Landskapsregeringen är redovisningsskyldig inför lagtinget när det gäller landskapets medel och övriga tillgångar.

En myndighet som är underställd landskapsregeringen är redovisningsskyldig inför landskapsregeringen.

3 mom. upphävt (2023/136).

19 §. *Landskapets årsredovisning*

Landskapsbokslutet och en förvaltningsberättelse ska ingå i den årsredovisning som avses i 25 § landskapslagen (1971:42) om Ålands landskapsregering.

Årsredovisningen ska ge riktiga och tillräckliga uppgifter om hur budgeten förverkligats, om landskapsförvaltningens intäkter och kostnader, om landskapets ekonomiska ställning och resultat samt om landskapsförvaltningens verksamhet och de åtgärder som vidtagits för att verkställa lagtingets beslut (*rättvisande bild*).

Årsredovisningen fastställs av landskapsregeringen före utgången av påföljande mars månad och ställs samtidigt till Landskapsrevisionens förfogande. Årsredovisningen överlämnas tillsammans med revisionsberättelsen till lagtinget före utgången av april månad. (2017/4)

4 mom. upphävt (2023/136).

19a §. (2015/11) *Landskapets årsredovisning för finansåren 2014 och 2015*

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 19 § 3 mom. ska årsredovisningen för finansåret 2014 fastställas före utgången av juli 2015 och samtidigt ställas till Landskapsrevisionens förfogande. Den ska överlämnas tillsammans med revisionsberättelsen till lagtinget före utgången av augusti samma år.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 19 § 3 mom. ska årsredovisningen för finansåret 2015 fastställas före utgången av april 2016 och samtidigt ställas till Landskapsrevisionens förfogande. Den ska överlämnas tillsammans med revisionsberättelsen till lagtinget före utgången av maj samma år.

20 §. *Landskapsbokslutet*

I landskapsbokslutet som upprättas för varje finansår ska ingå

- 1) resultaträkning,
- 2) balansräkning,
- 3) finansieringsanalys,
- 4) budgetuppföljning samt
- 5) noter som behövs för att ge en rättvisande bild som avses i 19 § 2 mom.

I landskapsbokslutet redovisas användningen av de fullmakter som har beviljats i budgeten. (2023/136)

21 §. Upphävd (2023/136).

22 §. *Underställda myndigheters verksamhetsberättelser och bokslut*

En underställd myndighet ska årligen lämna en verksamhetsberättelse till landskapsregeringen. Om inte annat bestäms i någon annan lag kan landskapsregeringen bestämma när berättelsen ska lämnas.

Landskapsregeringen kan bestämma att en underställd myndighet ska upprätta bokslut.

4 kap. Förvaltning av landskapets tillgångar

23 §. *Användningen av landskapets tillgångar*

Landskapets tillgångar ska användas på ett sätt som är till nytta för samhället.

2 mom. upphävt (2023/136).

24 §. (2015/111) *Överlåtelse av fast egendom*

Beslut om överlåtelse av fast egendom som tillhör landskapet får fattas utan att lagtinget gett sitt samtycke om överlåtelsen anses vara av ringa betydelse och sker som ett led i en plan eller process som regleras i någon annan lag. Landskapsregeringen fattar beslut enligt denna paragraf om det inte gäller egendom som överförs till landskapets fastighetsverks besittning.

25 §. *Överlåtelse av lös egendom*

Aktier, andelsbevis eller andra värdepapper som förvärvats med stöd av lagtingets uttryckliga beslut får inte överlåtas utan lagtingets samtycke, om inte överlåtelsen ska anses vara av ringa betydelse. (2012/72)

Nyttjanderätten till någon av landskapets fastigheter för tjugo år eller mer får inte överlåtas utan lagtingets samtycke. (2012/72)

Om inte något annat bestäms i lag eller i budgeten får landskapsregeringen och underställda myndigheter överlåta annan lös egendom som är i deras besittning, förutsatt att överlåtelsen är ekonomiskt motive-rad och ändamålsenlig.

26 §. *Likviditetshanteringen*

Landskapets likviditetshandling ska skötas av landskapsregeringen i enlighet med en placeringsplan. Planen ska göras upp av landskapsregeringen med avseende på tillräckligt god avkastning, tillräcklig långsiktighet och riskspridning, betryggande säkerhet samt tillfredsställande betalningsberedskap. Bedömningen av säkerheten ska göras med beaktande av att placeringarnas realvärde bevaras.

Landskapsregeringen kan ingå avtal om placering av landskapets likvida medel med en sammanslutning som bedriver placeringsverksamhet.

27 §. Mottagande av donationer

Beslut om mottagande av en donation fattas av den myndighet som är mottagare. Om en donation bedöms medföra betydande kostnader för landskapet kan beslut om mottagande fattas först efter att medel för täckande av kostnaderna har upptagits i landskapets budget.

2 mom. upphävt (2023/136).

5 kap. Intern styrning och kontroll (2013/30)

28 §. (2013/30) Definition

Med intern styrning och kontroll avses den process genom vilken en myndighet med rimlig säkerhet

- 1) uppnår en effektiv verksamhet,
- 2) efterlever lagar, förordningar och andra regler samt
- 3) lämnar en tillförlitlig redovisning och rättvisande rapportering av verksamheten.

Ledningen för varje förvaltningsenhet inom landskapsförvaltningen ansvarar för att den interna styrningen och kontrollen är ändamålsenlig och tillräcklig.

3 mom. upphävt (2023/136).

29 §. (2013/30) Funktion för intern styrning och kontroll

För att säkerställa kvaliteten i och utveckla de styrnings-, kontroll- och rapporteringsprocesser som avser landskapets finanser finns vid den allmänna förvaltningens finansavdelning en funktion för intern styrning och kontroll.

Funktionen ska stöda förvaltningsenheternas ledning i utvecklingen av den finansiella kontrollen samt samordna systemen för finansiell kontroll inom landskapsförvaltningen. Genom att ge råd, delge iakttagelser och ge åtgärdsförslag ska funktionen verka för att systemen och förfarandena för den styrning, kontroll och rapportering som avser landskapets finanser fungerar på ett ändamålsenligt sätt och håller hög kvalitet.

30 §. (2013/30) Befogenheter

Den interna styrnings- och kontrollfunktionen kan för en förvaltningsenhet framlägga en rapport om sina iakttagelser och i den framföra åtgärdsförslag. Funktionen kan dessutom i enlighet med ärendets karaktär framföra sina iakttagelser och åtgärdsförslag till andra berörda förvaltningsenheter, till den minister som är ansvarig för det aktuella förvaltningsområdet och till den minister som är ansvarig för finansavdelningen för vidtagande av eventuella åtgärder.

31 §. (2013/30) Rätten att få uppgifter

Den interna styrnings- och kontrollfunktionen har rätt att utan avgift från förvaltningsenheterna få uppgifter, handlingar och utredningar som behövs för skötseln av dess uppgifter.

Den interna styrnings- och kontrollfunktionen har rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna från förvaltningsenheterna få uppgifter och handlingar om landskapets finanser och landskapets verksamhet samt om förfarandet i fråga om landskapets finanser, medel eller egendom som landskapet ansvarar för, om utförandet av en uppgift som bestäms för funktionen ovillkorligen kräver detta.

6 kap. Särskilda bestämmelser

32 §. (2023/136) Närmare bestämmelser

Landskapsregeringen kan utfärda närmare bestämmelser om de budgetpolitiska målen, om budgetberedningen, om verkställandet av budgeten, om ekonomiförvaltningen och om annat som hör till landskapets finansförvaltning, ifall det inte med stöd av någon annan uttrycklig bestämmelse ska föreskrivas i lag eller förordning om dessa frågor.

Se ÅLRB (2019:113) gällande vissa upphandlingar.

33 §. Ikraftträdandet

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013. Bestämmelserna om landskapets budget, bokslut och årsredovisning tillämpas första gången på budgeten, bokslutet och årsredovisningen för finansåret 2014.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1971:43) om landskapets finansförvaltning. Sistnämnda lag tillämpas dock vid förverkligandet av budgeten och upprättandet av landskapets bokslut för finansåret 2013.

Ikraftträdandebestämmelse (2023/136):

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

När det gäller landskapets budget för 2024 tillämpas lagens 10 § i den lydelse den har innan denna lag träder i kraft, dock så att ramanslag ändå kan intas i budgeten genom en ändringsbudget.

Landskapsregeringens förslag om kostnadstak som enligt 4a § 3 mom. lämnas till lagtinget senast den 15 maj 2024, ska även avse finansåren 2025 och 2026. Uppföljning av de budgetpolitiska målen enligt 4b § sker första gången under finansåret 2025.

Landskapsförordningen (2014:12) om verkställighet av landskapets budget förblir i kraft tills landskapsregeringen beslutar något annat.

D 30 Landskapsförordning (2014:12) om verkställighet av landskapets budget

1 §. I denna förordning finns bestämmelser om verkställighet av landskapets budget. Om inte något annat anges i någon annan lagstiftning gäller bestämmelserna för alla förvaltningsenheter.

2 §. (2015/3) Den som är förvaltningschef eller avdelningschef vid den allmänna förvaltningen, lagberedningschef eller chef för en myndighet som är underställd landskapsregeringen är budgetansvarig inför landskapsregeringen. Budgetansvaret kan delegeras till tjänstemän inom respektive förvaltningsenhet, vilka då blir budgetansvariga inför den tjänsteman som är budgetansvarig inför landskapsregeringen. Vid behov kan budgetansvaret för ett moment i budgeten fördelas på fler tjänstemän, dessa är då ansvariga inför den som har budgetansvaret för momentet som helhet. Inom förvaltningsenheten kan också ställföreträdare för budgetansvariga tjänstemän utses. (2021/137)

Delegeringen av budgetansvar vid den allmänna förvaltningen sker i arbetsordningen.

D 31 Tjänstemannalag (1987:61)

3 §. Till budgetansvaret hör att under tjänsteansvar verka för att anslaget inte överskrids, att de i budgeten angivna målen uppnås, att avsedd verksamhet upprätthålls och att anslaget används för avsett ändamål och i enlighet med gällande bestämmelser.

En ställföreträdare har rätt att disponera momentet när den budgetansvarige tjänstemannen har förhinder. Om ingen ställföreträdare har utsetts har närmaste förman rätt att disponera momentet när den budgetansvarige tjänstemannen har förhinder.

4 §. Ett beslut som förorsakar utgifter ska dokumenteras. Av dokumentationen ska det framgå vilket eller vilka moment i budgeten som ska belastas. Om flera moment berörs ska även fördelningen mellan dem framgå av dokumentationen.

5 §. Om ett ärende som förorsakar utgifter föredras av någon annan än den budgetansvarige tjänstemannen ska den budgetansvarige tjänstemannen höras innan.

6 §. (2021/137) En tjänsteman som är budgetansvarig för ett moment där resekostnader ingår beslutar om tjänsteresor inom sitt förvaltnings- och ansvarsområde. När en tjänsteman är budgetansvarig för sina egna resekostnader ska kostnaderna verifieras av förvaltningschefen, respektive ansvarig medlem av landskapsregeringen, direktionsordförande, styrelseordförande eller annan överordnad eller av någon annan som landskapsregeringen har utsett.

7 §. När det uppstår behov av att överskrida ett förslagsanslag ska en redogörelse upprättas över grunden till behovet och beloppet för överskridningen. Redogörelsen ska ges till finansavdelningen.

8 §. Ett projekt är ett tidsmässigt avgränsat uppdrag som utförs inom en projektperiod med fastställda start- och slutdatum, med en definierad målsättning och en egen projektbudget, och som drivs med en tillfällig arbetsorganisation.

En ansvarig projektledare ska utses för varje projekt. En projektledare kan vara en budgetansvarig tjänsteman (intern projektledare), en projektledare utan anställningsförhållande (extern projektledare) eller en tjänsteman utan eget budgetansvar.

Ett projekt ska genomföras enligt en fastslagen projektmodell eller ett särskilt projektdirektiv för genomförandet. För ett projekt ska alltid fastställas en projektplan och uppföljningsintervall samt produceras en slutrapport. För ett projekt med en projektledare utan budgetansvar fördelas det ekonomiska ansvaret så att projektledaren ansvarar för att utgifterna är projektrelaterade och den budgetansvarige tjänstemannen godkänner dem för utbetalning samt ansvarar för projektets totala budget.

9 §. För överföringsutgifter som beviljas enligt lag eller på ansökan kan förbindelseprincipen tillämpas. Det innebär att kostnadsföringen i affärsbokföringen och belastningen av budgetmomentet sker när ett bindande beslut om beviljande av bidrag har fattats.

Beslut om att förbindelseprincipen ska tillämpas fattas av landskapsregeringen i samband med att en budgetansvarig tjänsteman utses.

10 §. Denna förordning träder i kraft den 1 april 2014.

Genom denna förordning upphävs 6–11 §§ budgetförordningen (1979:70) för landskapet Åland.

Tjänstemännen

D 31 Tjänstemannalag (1987:61) för landskapet Åland

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Om landskapstjänstemän och tjänster vid verk och inrättningar som lyder under landskapsförvaltningen samt om tjänsteförhållande gäller vad i denna lag stadgas.

Inom landskapets affärsverk tillämpas, i den utsträckning därom stadgas särskilt, bestämmelser som avviker från bestämmelserna i denna lag. (1992/60)

Uppgifter som enligt denna lag ska skötas av landskapsregeringen beträffande en annan myndighets eller inrättnings personal kan i landskapslag påföras denna myndighet eller inrättning. (2013/45)

2 §. Tjänsteman är

1) den som är utnämnd eller förflyttad till tjänst (**ordinarie tjänsteman**),

2) den som är antagen i tjänst på provotid (**tjänsteman på provotid**),

3) den som är antagen såsom interimistisk handhavare av tjänst eller vikarie (**tjänstförrättande tjänsteman**), eller

4) den som är antagen såsom tillfällig tjänsteman (**tillfällig tjänsteman**).

Med tjänsteförhållande avses ett offentligrättsligt anställningsförhållande, där landskapet är arbetsgivare och tjänstemannen den som utför arbetet. Landskapet företräds av landskapsregeringen om inte annat följer av särskilda bestämmelser.

2a §. (2023/57) En tjänsteman kan anställas för viss tid

a) på egen begäran,

b) om det bestäms särskilt i lag eller förordning för en viss tjänst om anställning för viss tid eller

c) om arbetets art, ett vikariat, ordnande av skötseln av de uppgifter som hör till ett ledigt tjänsteförhållande eller någon annan jämförbar orsak som ansluter sig till arbetsgivarens verksamhet förutsätter ett tjänsteförhållande för viss tid.

En tjänsteman får inte anställas för viss tid upprepade gånger efter varandra om antalet visstidsanställ-

ningar, den sammanlagda anställningstiden eller den helhet som anställningarna bildar visar att arbetsgivarens behov av arbetskraft är bestående. Förbudet omfattar inte de tjänster för vilka bestäms särskilt i lag eller förordning om anställning på viss tid.

Av förordnandet för en tjänsteman som med stöd av 1 mom. anställs för viss tid ska framgå varför anställningen är för viss tid.

En tjänsteman som har anställts för viss tid i strid med bestämmelserna i 1 och 2 mom., har när tjänsteförhållandet upphör rätt att få en ersättning som motsvarar minst sex och högst 24 månaders lön. Yrkande på ersättning ska framställas inom sex månader från det att tjänsteförhållandet upphörde. Yrkanden på ersättningar behandlas vid Ålands förvaltningsdomstol som förvaltningstvistemål.

3 §. Denna lag tillämpas inte på arbetstagare som står i privaträttsligt anställningsförhållande till landskapet. Lagen tillämpas inte heller på den som fullgör offentligrättslig skyldighet som föranleds av annat än tjänsteförhållande.

4 §. (1989/67) Tjänst kan vara tjänst med grundlön eller tjänst med avtalslön.

Tjänster inrättas och indras av landskapsregeringen. (2013/45)

Landskapsregeringen utnämner tjänstemän.

4a §. (1989/67) I de ärenden som särskilt nämns i denna lag biträds landskapsregeringen av landskapets tjänstedelegation. I delegationen skall ingå företrädare för landskapet och företrädare för de tjänstemannaföreningar som är parter i landskapets tjänstekollektivavtal.

Mandattiden för medlemmarna i tjänstedelegationen är fyra kalenderår. Delegationen tillsätts av landskapsregeringen som även utser en ordförande och en viceordförande bland delegationens medlemmar. De medlemmar som skall företräda tjänstemannaföreningarna utses på förslag av föreningarna.

Om landskapsregeringen och de i 1 mom. avsedda föreningarna överenskommer därom, kan delegationen påföras även andra än i nämnda moment avsedda beredningsuppgifter.

Närmare bestämmelser om tjänstedelegationen intas i reglemente.

4b §. (2013/45) En tjänst får inrättas med beviljade anslag om det finns ett långsiktigt behov av tjänsten.

Beslutet om inrättande av tjänst ska innehålla budgäthänvisning, datum för när tjänsten inrättas samt

- 1) tjänstebenenämning,
- 2) organisatorisk placering,
- 3) tjänsteuppgifter,
- 4) behörighetskrav,
- 5) arbetstid och
- 6) avlöningsgrund.

Till beslutet ska behovsutredningen som sammanställs enligt 4f § bifogas. Om beslutet grundar sig på faktorer som inte framgår av behovsutredningen ska dessa framgå av beslutets motiveringar.

En tjänstebeskrivning kan antas för tjänsten. I arbetsordning eller reglemente kan närmare fastslås hur tjänsten placeras organisatoriskt.

4c §. (2013/45) Med ändring av tjänst avses ett beslut i vilket ett beslut om inrättande av tjänst ändras utan att tjänstens uppgiftsområde eller ställning ändras väsentligt. En tjänst som är besatt får således inte ändras så att tjänstemannen förlorar sin behörighet för tjänsten eller så att anställningsvillkoren försämrans.

4d §. (2013/45) En tjänst får indras om tjänsten inte längre behövs på en eller flera av följande grunder:

- 1) de huvudsakliga tjänsteuppgifterna tillhör inte längre landskapets förvaltningsuppgifter,
- 2) uppgifterna har minskat väsentligt och varaktigt på grund av andra ändringar i verksamhetsbetingelserna såsom ändringar i lagstiftningen, den tekniska utvecklingen eller i de ekonomiska förutsättningarna,
- 3) uppgifterna ska inte längre utföras eller kan utföras av annan befintlig personal genom omorganisering eller effektivisering, eller
- 4) det bedöms som fördelaktigt för landskapet att uppgifterna utförs på annat sätt än genom egen anställd personal.

För syften som är godtagbara enligt lag får en tjänst med undantag från 1 mom. indras om tjänsten inte behövs på grund av att uppgifterna omorganiseras om

- 1) tjänsten är vakant,
- 2) tjänsten är besatt och tjänstemannen med samtycke förflyttas som en del av samma ärende eller
- 3) tjänsten är besatt och tjänstemannen förflyttas utan samtycke eller, om en förflyttning inte är möjlig, sägs upp enligt 38 § 2 mom. 1 punkten under förutsättning att följderna för tjänstemannen är rimliga i förhållande till omorganiseringens syfte.

Beslutet om indragning av tjänst ska innehålla tidpunkten för när tjänsten indras.

Till beslutet ska behovsutredningen som sammanställs enligt 4f § bifogas. Om beslutet grundar sig på faktorer som inte framgår av behovsutredningen ska dessa framgå av beslutets motiveringar.

4e §. (2013/45) Med ombildning av tjänst avses att en tjänst indras och en ny tjänst inrättas i dess ställe. Den nya tjänsten kan skilja sig väsentligt från den som indras. Besluten om indragning och inrättning fattas som ett gemensamt ärende.

Om tjänsten är besatt och tjänstemannen förflyttas från den tjänst som indras till den tjänst som inrättas ska beslutet om förflyttning fattas som en del av ombildningsärendet.

4f §. (2013/45) Inrättande och indragning av tjänst ska föregås av en behovsutredning.

En behovsutredning om inrättande av tjänst ska innehålla ett motiverat utkast till beslutet om inrättande av tjänst enligt 4b § 2 mom. Av behovsutredningen ska tydligt framgå att det finns ett långsiktigt behov av tjänsten. Motiveringarna ska åtminstone omfatta information om

- 1) på vilken grund en viss kompetens behövs och, i de fall tjänsteuppgifterna grundar sig på lag, hänvisningar till lagstiftningen,

D 31 Tjänstemannalag (1987:61)

2) hur uppgifterna sköts i nuläget och om flera anställda sköter motsvarande uppgifter, vilket inkluderar en bedömning av om det inom myndigheten finns någon annan tjänsteman eller arbetstagare som kan sköta uppgifterna i stället för att en ny tjänst inrättas,

3) huruvida inrättandet ingår i en omorganisering och vilka konsekvenser omorganiseringen förväntas ha för verksamheten samt

4) de ekonomiska konsekvenserna, vilket omfattar en bedömning av om tjänsten kan inrättas med beviljade anslag.

En behovsutredning om indragning av tjänst ska innehålla ett motiverat utkast till på vilken eller vilka grunder tjänsten enligt 4d § inte behövs. Av behovsutredningen ska tydligt framgå när eller under vilka förutsättningar tjänsten får indras. Motiveringarna ska åtminstone omfatta information om

1) på vilken grund den kompetens som krävs för tjänsten har behövts och, i de fall tjänsteuppgifterna grundar sig på lag, hänvisningar till lagstiftningen,

2) hur uppgifterna sköts i nuläget och om uppgifterna behöver skötas i framtiden samt huruvida flera anställda sköter eller kommer att sköta motsvarande uppgifter, vilket inkluderar en bedömning av om det finns ett behov av tjänsten inom en annan del av myndigheten i stället för att den indras,

3) huruvida indragningen ingår i en omorganisering och vilka konsekvenser omorganiseringen förväntas ha för verksamheten samt

4) de ekonomiska konsekvenserna, vilket omfattar en bedömning av vilka kostnaderna blir om uppgifterna ska skötas på annat sätt.

2 kap. Behörighetsvillkor, ansökningsförfarande och utnämning till tjänst

5 §. Den som utnämns till tjänst skall ha fyllt 18 år (allmän behörighetsålder), om inte högre behörighetsålder särskilt har föreskrivits för viss tjänst.

Utän hinder av vad i 1 mom. är stadgat om allmän behörighetsålder kan till tjänst utnännas person som fyllt 15 år och som fullgjort sin läroplikt, om utnämningen kan anses vara lämplig med tanke på ifrågasvarande persons förmåga att sköta tjänsten på ett tillfredsställande sätt.

Vad i 1 och 2 mom. är stadgat gäller även den som förflyttas till tjänst, den som anställs på provotid och den som anställs såsom tjänstförrättande tjänsteman.

Till tjänst som polis får utses endast finsk medborgare. För annan tjänst hos landskapet krävs det inte innehav av visst medborgarskap. (1992/62)

Angående övriga behörighetsvillkor gäller vad där- om är särskilt stadgat. (1992/62)

Tidigare 4 mom. har blivit 5 mom. genom (1992/62).

5a §. (2000/33) Om det finns särskilda skäl kan landskapsregeringen i ett enskilt fall medge undantag från de behörighetskrav som föreskrivits för en tjänst.

6 §. Ordinarie tjänst skall lediganslås innan den besätts såvitt annat inte särskilt stadgas. Ansökningstiden får inte vara kortare än 14 dagar eller längre än 30 dagar.

Tjänst kan lediganslås på nytt eller ansökningstiden förlängas med högst 30 dagar, om skäl därtill föreligger. Den som tidigare sökt tjänsten beaktas härvid utan ny ansökan.

Ansökan som inte har anlänt i tid beaktas inte.

7 §. Tjänst skall sökas skriftligen. Till ansökan skall fogas erforderlig utredning.

Har erforderlig utredning inte fogats till ansökan eller är ansökan bristfällig av annan orsak, skall sökanden inom för honom förelagd skäligen frist beredas tillfälle att avhjälpa bristen. Är bristen ringa, får ansökan beaktas oaktat bristen.

Ansökan som återtagits före utnämningen beaktas inte.

8 §. Till tjänst kan utnännas endast den som sökt tjänsten. Om dock tjänst enligt särskilda bestämmelser får besättas utan att den anslås ledig, kan till tjänsten utnännas person som har samtyckt till utnämningen. Vid behov kan sådan person anställas på provotid i enlighet med vad i 10 § stadgas.

I samband med utnämning till tjänst skall sökandena bemötas opartiskt i enlighet med vad i 13 § stadgas.

9 §. I tjänst som inte är besatt kan vid behov anställas interimistisk handhavare av tjänsten. Vid avbrott i ordinarie tjänstemans tjänstgöring kan anställas vikarie i tjänsten.

Interimistisk handhavare av tjänst och vikarie anställs för begränsad tid.

Då en interimistisk handhavare av en tjänst eller en vikarie anställs ska bestämmelserna i 2a § följas. (2023/57)

10 §. Den som valts till tjänst kan före utnämningen anställas på provotid, om detta är påkallat för att utvärdera om den som valts till tjänsten förmår fullgöra sina tjänsteåligganden på ett tillfredsställande sätt. Provotiden är minst tre och högst sex månader. (2022/54)

Före provotidens utgång skall beslut fattas om huruvida på provotid anställd tjänsteman skall utnännas till tjänsten. Om på provotid anställd tjänsteman inte senast före provotidens utgång utnämns till tjänsten, upphör hans tjänsteförhållande utan uppsägning vid provotidens utgång. På provotid anställd tjänsteman får sägas upp utan hinder av vad i denna lag är stadgat om grunderna för uppsägning.

Ålands landskapsregering hade anställt A till tjänsten som myndighetschef vid Datainspektionen med en provotid om ett år. Landskapsregeringens förvaltnings- och utvecklingschef hade med hänvisning till 10 § 2 mom. i landskapets tjänstemannalag meddelat att han inte kommer att föreslå att A utnämns permanent till tjänsten och att A:s tjänsteförhållande upphör vid provotidens slut. A yrkade vid högsta förvaltningsdomstolen att beslutet om att hans tjänsteförhållande upphör upphävs. Högsta förvaltningsdomstolen betraktade meddelandet som ett förvaltningsbeslut som innebar att A:s tjänsteförhållande hade upphört, upphävde beslutet och återförvisade ärendet till landskapsregeringen för prövning med iakttagande av dataskyddsförordningens bestämmelser. A:s ställning som myndighetschef vid Datainspektionen reglerades förutom av nationella regler också av bestämmelserna om dataskyddstillsynsmyndigheter på EU-nivå. En grundläggande utgångspunkt i dataskyddsförordningen, som sedan 25.5.2018 var bindande och direkt till-

lämplig i medlemsländerna, var att tillsynsmyndigheten skulle ha oberoende ställning. Även om dataskyddsförordningen inte innehöll uttryckliga bestämmelser om provotid satte den minimigräns för mandattiden som hade fastställts i art. 54.1(d) i dataskyddsförordningen gränser för tillämpningen av nationella bestämmelser om provotid. En sådan tillämpning av tjänstemannalagens bestämmelser om provotid att tjänsteförhållandet skulle anses ha upphört automatiskt vid provotidens utgång därför att inget beslut om att utnämna A till ordinarie innehavare av tjänsten hade fattats, var inte förenlig med dataskyddsförordningens krav på mandattidens minimilängd. Att anse att tjänsteförhållandet hade upphört automatiskt vid provotidens utgång utan möjlighet till ändringssökande skulle ha inneburit att A inte hade garanterats reella möjligheter att få avslutandet av sitt tjänsteförhållande prövat inför domstol, vilket stod i strid med bestämmelserna i Finlands grundlag, fördraget om Europeiska unionen och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Med hänsyn till att provotiden som bestämts med stöd av 10 § i tjänstemannalagen inte var förenlig med dataskyddsförordningens art. 54.1(d), skulle meddelandet om att A:s tjänstgöring som myndighetschef upphör vid provotidens slut betraktas som ett sådant beslut om att avsluta hans tjänsteförhållande, som han enligt tjänstemannalagen för landskapet Åland var berättigad att söka ändring i. Eftersom A:s tjänsteförhållande och dess avslutande inte hade bedömts i ljuset av bestämmelserna i dataskyddsförordningen, skulle beslutet om att hans tjänsteförhållande upphör upphävas och ärendet återförvisas till landskapsregeringen. **HFD 2021:125** omröstn.

11 §. På ansökan av den som utnämns till tjänst kan landskapsregeringen återta utnämningen före den tidpunkt då tjänsten skall tillträdas. På ansökan av den som anställs på provotid kan landskapsregeringen på samma sätt återta anställningen på provotid.

I fall som avses i 1 mom. får annan sökande utnämnas eller anställas på provotid utan att tjänsten på nytt lediganslås.

12 §. (2022/54) Ett tjänsteförhållande börjar vid den tidpunkt då tjänstemannen utnämns eller förflyttas till en tjänst, antas i en tjänst på provotid eller i en tjänst som tjänstförrättande eller tillfällig tjänsteman.

Landskapsregeringen ska så snart som möjligt och helst innan tjänsteutövningen inleds ge tjänstemannen ett bevis över att han eller hon anställts i tjänsteförhållande.

Som bevis på utnämning eller förflyttning till en ordinarie tjänst utfärdas ett utnämningssvar. Som bevis på anställning som tjänsteman på provotid, tjänstförrättande tjänsteman eller tillfällig tjänsteman utfärdas ett förordnande.

Tjänstemannen ska få skriftlig information om de centrala villkoren i arbetet. Informationen kan ges i utnämningssvaret eller förordnandet eller på annat sätt.

Av informationen ska åtminstone framgå

- 1) parterna i tjänsteförhållandet,
- 2) tjänstemannens tjänstebestämmelse,
- 3) tjänsteförhållandets längd vid ett tjänsteförhållande för en viss tid,
- 4) grunden för ett tjänsteförhållande för en viss tid,
- 5) tidpunkten för när tjänsteförhållandet börjar,
- 6) grunderna för avslutningen,
- 7) placeringsorten för tjänsten eller, om tjänstemannen inte har någon huvudsaklig permanent plats där

arbetet utförs, de principer enligt vilka tjänstemannen arbetar på olika arbetsställen eller själv får bestämma var arbetet utförs,

8) den tillämpade arbetstiden,

9) sådan utbildning som landskapsregeringen är skyldig att erbjuda,

10) hur semestern bestäms,

11) förfarandet vid uppsägning och uppsägningstiden eller grunden för beslutet om uppsägning av den,

12) det tjänstekollektivavtal som ska tillämpas på arbetet samt

13) den försäkringsanstalt där landskapsregeringen har ordnat tjänstemannens pensionsskydd eller försäkrat tjänstemannen mot olycksfall i arbetet och mot yrkessjukdomar.

De uppgifter som avses i 4 mom. 1–8 punkterna ska ges inom sju dagar och de uppgifter som avses i 9–13 punkterna inom en månad från att tjänsteförhållandet inleds. De uppgifter om grunderna för avslutningen som avses i 6 punkten samt de uppgifter som avses i 8–13 punkterna kan ges genom en hänvisning till denna lag eller det tjänstekollektivavtal som tillämpas i tjänsteförhållandet. Om tjänsteförhållandena upprepas behöver informationen inte ges på nytt.

Information om ändringar i uppgifterna ska ges skriftligt så snart som möjligt, senast när ändringen träder i kraft, om ändringen inte beror på att lagstiftning eller tjänstekollektivavtal ändrats.

3 kap. Tjänstemans allmänna rättigheter och skyldigheter

13 §. Tjänstemännen skall i tjänsteförhållande bemötas opartiskt. Ingen tjänsteman får utan fog ges en annan ställning än andra på grund av börd, etnisk tillhörighet, religion, kön, sexuell läggning, ålder, funktionshinder, politisk verksamhet, fackföreningsverksamhet eller annan därmed jämförbar omständighet. (2005/68)

Landskapsregeringen får inte förbjuda tjänsteman att ansluta sig till eller tillhöra förening, ej heller utöva påtryckning på tjänsteman för att förmå honom att ansluta sig till förening eller förbjuda honom att utträda ur förening.

Landskapsregeringen skall tillse att tjänsteman kommer i åtnjutande av sina lagstadgade och avtalsenliga rättigheter.

13a §. (2022/54) Utbildning som landskapsregeringen enligt lag eller tjänstekollektivavtal är skyldig att erbjuda tjänstemannen för att tjänstemannen ska kunna utföra det arbete som han eller hon anställts för ska vara kostnadsfri för tjänstemannen. Utbildningen ska räknas som arbetstid och i huvudsak ordnas under ordinarie arbetstid.

13b §. (2022/54) Landskapsregeringen ska på begäran av en tjänsteman som i minst sex månader varit anställd på deltid eller visstid, ge ett motiverat svar om möjligheten att förlänga den ordinarie arbetstiden eller tjänsteförhållandets längd.

Svaret ska ges skriftligt inom en månad från det att begäran lämnades.

D 31 Tjänstemannalag (1987:61)

14 §. Tjänsteman skall fullgöra sina tjänsteåligganden på ett tillfredsställande sätt och utan dröjsmål.

Tjänsteman skall följa de bestämmelser som gäller arbetsledning och arbetsövervakning. Han är skyldig att delta i utbildning som är nödvändig för handhavandet av tjänsten.

Tjänsteman skall uppträda på det sätt hans ställning förutsätter.

15 §. Tjänsteman får inte fordra, acceptera eller ta emot ekonomisk eller annan förmån, om förtroendet för tjänstemannen eller myndigheten därigenom kan försvagas.

16 §. Tjänsteman till vars åligganden hör att företräda landskapet såsom arbetsgivare, får inte i en förening som företräder landskapsanställda verka i en sådan ställning att hans verksamhet i föreningen står i strid med nämnda tjänsteåliggande.

17 §. Upphävd (2021:80).

18 §. Tjänsteman får inte ta emot eller inneha bisyssla som kräver att arbetstiden används för utförande av uppgifter som hör till bisysslan, om inte landskapsregeringen beviljar honom tillstånd till bisyssla. Tillstånd kan beviljas även för viss tid och begränsat. Tillstånd kan återkallas om skäl därtill föreligger.

Tillstånd till bisyssla får inte beviljas om tjänsteman på grund av bisysslan blir jävig i tjänsten, om bisysslan äventyrar förtroendet för tjänstemans opartiskhet i tjänsteutövningen eller om bisysslan på annat sätt inverkar menligt på handhavandet av tjänsten.

Angående annan än i 1 mom. avsedd bisyssla skall tjänsteman göra anmälan till landskapsregeringen. Landskapsregeringen kan på ovan i 2 mom. stadgade grunder förbjuda tjänstemannen att ta emot eller inneha sådan bisyssla. Landskapsregeringens beslut skall följas oaktat besvär anförs över beslutet.

Med bisyssla avses i 1-3 mom. tjänst och annat sådant avlönat arbete eller avlönat uppdrag som tjänsteman har rätt att avsäga sig samt yrke, näring och rörelse.

Utöver vad i denna paragraf är stadgat skall särskilda bestämmelser om bisysslor äga tillämpning.

19 §. För klarläggande av sina förutsättningar att sköta tjänsten är tjänsteman skyldig att på begäran lämna uppgifter till landskapsregeringen om sitt hälsotillstånd.

Angående skyldighet för tjänsteman att delta i kontroll eller undersökning av hälsotillståndet och lämna uppgifter om detta stadgas särskilt.

20 §. Tjänsteman är skyldig att bo i tjänstebostad som reserverats för honom om inte landskapsregeringen i enskilda fall beviljat undantag från denna skyldighet.

Landskapsregeringen beslutar vilka personalbostäder som har karaktären av tjänstebostad och fastställer grunderna för nyttjande av personalbostäder.

Angående tjänstemans skyldighet att bo på bestämd ort gäller vad därom särskilt är stadgat.

21 §. För bostad och övriga naturaförmåner i anslutning till tjänsten skall tjänstemannen utge ersättning till landskapet enligt grunder som landskapsregering-

en fastställer, om inte annat följer av särskilda bestämmelser eller av överenskommelse i tjänstekollektivavtal om ersättningens belopp. Ersättningarna får inte överstiga gängse pris på respektive ort.

I 1 mom. avsedda ersättningar får uppbäras månataligen från tjänstemannens lön.

22 §. Ordinarie tjänsteman är skyldig att i stället för sin egen tjänst vid behov såsom tjänstförrättande tjänsteman tillfälligt handha annan likartad tjänst vid samma verk eller inrättning. Tjänsteman är härvid för motsvarande tid tjänstledig från sin egen tjänst.

Tjänsteman kan för viss tid förflyttas till arbete vid annat verk eller annan inrättning inom landskapsförvaltningen, om tjänstemannens förutsättningar att fullgöra sina tjänsteåligganden härigenom förbättras och om tjänstemannen samtyckt till förflyttningen. Beslut om förflyttning fattas av landskapsregeringen.

23 §. Angående tjänstemans skyldigheter under tiden för arbetsstrid finns bestämmelser i landskapslagen (1978:22) om tjänstekollektivavtal.

4 kap. Villkoren i anställningsförhållande

24 §. Angående fastställande av villkoren i anställningsförhållande för landskapets tjänstemän genom tjänstekollektivavtal finns bestämmelser i landskapslagen om tjänstekollektivavtal.

25 §. Med tjänsteman som antagits i tjänst med avtalslön ingår landskapsregeringen skriftligt avtal om de villkor som skall iakttas i tjänsteförhållandet. I avtalet kan göras undantag från avlöning enligt fastställd avtalslöneklass eller eljest särskilt bestämmas om avlöningen, om landskapsregeringen i enskilt fall anser detta påkallat av landskapets fördel.

Uppsägning av tjänsteman som utnämnts till eller antagits i tjänst med avtalslön betraktas samtidigt som uppsägning av avtalet.

26 §. Lön eller annan ekonomisk förmån som följer av tjänsteförhållandet och som utbetalts utan grund får avdras från tjänstemannens lön i samband med följande löneutbetalning eller löneutbetalningar. Innan avdrag görs skall tjänstemannen meddelas grunden härför samt det belopp som skall avdras.

Från det avlöningsbelopp som varje gång skall utbetalas får inte med stöd av 1 mom. avdras mera än vad som enligt lag får utmätas av lön.

Se 4 kap. 48 § utsökningsbalk (FFS 705/2007).

27 §. Återkrav av lön eller annan ekonomisk förmån som följer av tjänsteförhållandet och som utbetalts utan grund skall inledas på i 26 § stadgat sätt eller anhängiggöras i annan ordning inom tre år från utgången av det kalenderår under vilket den felaktiga utbetalningen har skett, vid äventyr att rätten till återkrav förverkas.

27a §. (2013/45) Med överlåtelse av arbetsgivarens rörelse avses överlåtelse av en funktionell del av landskapsförvaltningens verksamhet till en annan arbetsgivare, om den del som överläts förblir oförändrad eller likartad efter överlåtelsen.

Vid överlåtelsen enligt 1 mom. övergår de rättigheter och skyldigheter som arbetsgivaren har med anledning av de tjänsteförhållanden som gäller vid tidpunkten för överlåtelsen på förvärvaren. Förvärvaren är skyldig att iakttäta det tjänstekollektivavtal som gäller vid tidpunkten för överlåtelsen på samma sätt som gäller vid tillämpningen av 5 § i lagen om kollektivavtal (FFS 436/1946).

På tjänstemän ska på samma sätt som på arbetstagare tillämpas vad arbetsavtalslagen (FFS 55/2001) föreskriver om överlåtarens och förvärvarens solidariska ansvar för fordran, om uppsägningsrätt och om förvärvarens ansvar vid överlåtelse av rörelse.

5 kap. Förflyttning och omplacering av tjänsteman

28 §. Ordinarie tjänsteman kan, utöver på grund av vad annorstädes är stadgat, förflyttas till annan tjänst

- 1) om tjänstemannens tjänst indras,
- 2) om en förflyttning är påkallad av att uppgifterna eller arbetsmängden förändrats i väsentlig mån, eller
- 3) om tjänstemannen på grund av sjukdom, lyte eller kroppsskada inte längre förmår fullgöra sina tjänsteåligganden på ett tillfredsställande sätt.

Utöver vad i 1 mom. är stadgat kan ordinarie tjänsteman som gett sitt samtycke förflyttas till annan tjänst

- 1) om försämring av tjänstemannens arbetsförmåga kan undvikas eller om återställande av nedsatt arbetsförmåga kan främjas genom förflyttningen, eller
- 2) om förflyttningen beror på annan godtagbar orsak som gäller tjänsteutövningen.

Ordinarie tjänsteman får på ovan i 1 och 2 mom. stadgade grunder förflyttas enbart till sådan tjänst vars kompetenskrav han uppfyller och som kan anses vara lämplig för honom. Tjänsteman skall i första hand förflyttas till tjänst på samma ort.

29 §. Då tjänsteman förflyttas till annan tjänst, besätts tjänsten utan att den ledigansläs.

Om tjänsteman inte samtycker till att han förflyttas, skall han beredas tillfälle att yttra sig i saken. Innan ärendet avgörs skall det handläggas i landskapets tjänstedelegation. (1989/67)

30 §. Landskapsregeringen kan, förutom på sätt som i 28 § föreskrivs, besätta ledig tjänst med

- 1) (2016/80) person som åtnjuter invalidpension som avses i landskapslagen (2016:76) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riks författningar om pension för den offentliga sektorn eller landskapslagen (2007:29) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riks författningar om pension för arbetstagare och som innan han eller hon uppnått pensionsåldern är förmögen till förvärvsarbete; samt
- 2) Upphävd (2016/80)
- 3) person som sagts upp på grund av att tjänsten indragits och som på grund av ålder eller annan orsak är svår att på nytt placera i arbete.

Tjänst får på sätt som avses i 1 mom. besättas utan att den ledigansläs.

Finns det behov av att förflytta tjänsteman till annan tjänst enligt bestämmelserna i 28 § eller på grund av omorganisering av ett verk eller en inrättning kan

landskapsregeringen låta bli att lediganslä eller besätta tjänst som är eller blir ledig liksom även förbjuda landskapsregeringen underlydande myndighet att lediganslä sådan tjänst.

30a §. (2006/52) Vid förflyttning och omplacering av tjänsteman till och från en myndighet eller inrättning som underlyder landskapsregeringen skall även bestämmelserna i lagstiftningen för den underlydande myndigheten eller inrättningen iakttas.

30b §. (2013/45) Bestämmelserna om förflyttning av tjänsteman tillämpas även på förflyttning av tjänsteman till ett arbetsavtalsförhållande.

En tjänst kan utan att den ledigansläs besättas med en arbetstagare som omplaceras enligt bestämmelserna i 7 kap. arbetsavtalslagen eller 8 kap. lagen om sjöarbetsavtal (FFS 756/2011).

6 kap. Avbrott i tjänstgöringen

31 §. Tjänsteman får inte avbryta sin tjänstgöring, om han inte på ansökan beviljats tjänstledighet eller annat följer av denna lag eller särskilda bestämmelser. I ansökan skall uppges de grunder med stöd av vilka tjänstledighet söks.

Beslut om beviljande av tjänstledighet och tiden för tjänstledigheten fattas enligt prövning, om inte annat följer av särskilda bestämmelser eller landskapets tjänstekollektivavtal.

32 §. Om tjänsteman på grund av arbetsoförmåga som beror på sjukdom, lyte eller kroppsskada eller på grund av annat tvingande hinder har avbrutit tjänstgöringen utan att före avbrottet ha kunnat ansöka om tjänstledighet, skall han ansöka därom utan dröjsmål efter det att hindret upphört.

Såvida tillräcklig utredning erhållits om skäl som avses i 1 mom. kan tjänstledighet beviljas även utan ansökan.

33 §. Har tjänsteman beviljats tjänstledighet, befrias han från fullgörandet av samtliga tjänsteåligganden. Ordinarie tjänsteman kan dock även beviljas partiell tjänstledighet.

Tjänstledig tjänsteman, som givit sitt samtycke, kan av särskilt skäl förordnas att fullgöra vissa tjänsteåligganden.

34 §. (2022/54) En tjänsteman har rätt till tjänstledighet under en sådan graviditetspenningstid och under sådana föräldrapenningsdagar som avses i sjukförsäkringslagen (FFS 1224/2004).

En tjänsteman som beviljats tjänstledighet på grund av sjukdom eller graviditet och föräldraskap, är skyldig att följa de bestämmelser och anvisningar som utfärdats för sökande av de sjukdag-, graviditets- och föräldrapenningsdagarna som enligt sjukförsäkringslagen betalas till arbetsgivaren.

Om tjänstemannen inte följer de bestämmelser och anvisningar som avses i 2 mom., kan den lön som betalats under tiden för tjänstledigheten dras av från följande löneutbetalning eller löneutbetalningar på det sätt som bestäms i 26 §, till den del den motsvarar dagpenningförmånen.

D 31 Tjänstemannalag (1987:61)

34a §. (2022/54) En tjänsteman har rätt till tjänstledighet under fem arbetsdagar per år för att erbjuda personlig bistånd eller stöd till en anhörig eller till någon annan närstående som bor i samma hushåll som tjänstemannen, och som till följd av en allvarlig sjukdom eller skada som avsevärt minskat funktionsförmågan behöver sådant betydande bistånd eller stöd som förutsätter tjänstemannens omedelbara närvaro. Tjänstemannen har rätt till motsvarande ledighet också för att delta i terminalvård för en sådan person som avses ovan.

Med anhörig avses tjänstemannens barn, förälder, make eller sambo och den som lever i registrerat parförhållande med tjänstemannen.

Tjänstemannen ska så snart som möjligt underrätta landskapsregeringen om ledighet för anhörigvård. På landskapsregeringens begäran ska tjänstemannen lämna en tillförlitlig utredning om orsaken till fråvaron.

35 §. Den som är anställd i ordinarie tjänst hos landskapet och som för viss tid utnämns eller förflyttats till annan tjänst eller antagits i annan tjänst på prövotid, är under tiden tjänstledig från förstnämnda tjänst. Detta gäller dock inte den som sedan tidigare är anställd för viss tid.

36 §. Tjänsteman är ledig från sin tjänst medan han fullgör sin värnplikt. Tjänstemannen skall omedelbart efter det han inkallats att fullgöra värnplikt meddela landskapsregeringen därom. Landskapsregeringen skall härvid genom beslut konstatera att tjänstemannen under den tid hindret varar är tjänstledig från sin tjänst. (1999/45)

Landskapsregeringen kan genom beslut konstatera i denna paragraf avsedd tjänstledighet efter att ha erhållit tillräcklig utredning om hindret, trots att meddelande om hindret inte givits.

Angående tjänstledighet för handhavande av uppdrag som riksdagsman, lagtingsledamot eller medlem av landskapsregeringen finns bestämmelser i landskapslagen (1999:44) om tjänstledighet för uppdrag som riksdagsman, lagtingsledamot eller medlem av landskapsregeringen. (1999/45).

37 §. (2013/45) Om semester för landskapets tjänstemän tillämpas vad som överenskommits med stöd av landskapslagen (1978:22) om tjänstekollektivavtal och vad som föreskrivs i landskapslagen (2013:43) om tillämpning av semesterlagen på landskapets och kommunernas tjänstemän.

7 kap. Uppsägning av tjänsteförhållande

38 §. Tjänsteförhållande kan sägas upp såväl av landskapsregeringen som av tjänsteman att upphöra efter utgången av viss uppsägningstid. Uppsägning skall ske skriftligen.

Landskapsregeringen får säga upp tjänsteman endast av följande skäl:

- 1) ifrågasvarande tjänst indras och tjänstemannen kan inte förflyttas till annan tjänst;
- 2) tjänstemannen förmår inte längre fullgöra sina tjänsteåligganden på behörigt sätt; eller

3) tjänstemannen bryter fortgående eller på ett väsentligt sätt mot sin tjänsteplikt eller försummar den fortgående eller på ett väsentligt sätt.

Skäl som åtminstone inte berättigar till uppsägning av tjänsteman är:

- 1) sjukdom, lyte eller kroppsskada, om inte följden härav har varit en väsentlig och varaktig försämring av tjänstemannens arbetsförmåga och tjänstemannen därför har rätt till invalidpension;
- 2) havandeskap och förlossning;
- 3) deltagande i arbetsstridsåtgärd som föranstaltats av tjänstemannaförening; eller
- 4) tjänstemannens politiska, religiösa eller andra åsikter eller hans deltagande i samhälls- eller föreningsverksamhet.

Landskapsregeringen får inte av någon orsak säga upp tjänsteman under den tid tjänstemannen har beviljats tjänstledighet på grund av havandeskap eller förlossning, inte heller, sedan landskapsregeringen fått kännedom om tjänstemannens havandeskap, säga upp tjänsteförhållandet att upphöra då sagda tjänstledighet börjar eller medan den pågår.

Då tjänsteman säger upp sig får avvikelser ske från gällande uppsägningstid om landskapsregeringen samtycker till detta.

Tjänsteförhållandet för tjänsteman som utnämns eller anställts för viss tid upphör utan uppsägning då den bestämda tiden utgått, om inte tjänsteförhållandet med anledning av uppsägning har upphört därförinnan.

39 §. Landskapsregeringen kan säga upp tjänsteförrättande tjänsteman med iakttagande av viss uppsägningstid. Också tjänsteförrättande tjänsteman har rätt att säga upp sig med iakttagande av viss uppsägningstid.

2 mom. upphävt (2013/45).

39a §. (2006/96) I enlighet med vad i annan lag stadgas kan innehavare av viss tjänst sägas upp med omedelbar verkan och på annan än i 38 § stadgad grund.

Se 11a § LL (1998:70) om Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning, 6 § LL (2011:114) om hälso- och sjukvård, 59 § LL (2011:13) om gymnasieutbildning och 10 § LL (2002:81) om högskolan på Åland.

40 §. Innan tjänsteman sägs upp skall han beredas tillfälle att yttra sig i saken. Innan ärendet avgörs skall det handläggas i landskapets tjänstedelegation. (1989/67)

Landskapsregeringen kan, då tjänsteman uppsagts, före uppsägningstidens utgång återta uppsägningen om tjänstemannen ger sitt samtycke därtill. Tjänsteman får återta sin uppsägning om landskapsregeringen samtycker därtill.

40a §. (2013/45) Om en ordinarie tjänsteman som med stöd av 38 § 2 mom. 1 punkten sagts upp på grund av att tjänsten indragits och samma myndighet behöver anställa en person för samma eller liknande uppgifter är myndigheten skyldig att erbjuda den uppsagda återanställning om

1) anställningen behövs inom 9 månader från att anställningsförhållandet upphörde och

2) den uppsagda är registrerad som arbetssökande hos Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet.

Om den uppsagda godtar erbjudandet besätts tjänsten utan att den lediganslås.

Myndigheten har inte försummat skyldigheten att erbjuda återanställning om myndigheten i stället för den uppsagda anställt en tjänsteman eller en arbetstagare enligt gällande bestämmelser om förflyttning och omplacering.

Om myndigheten uppsåtligen eller av oaktsamhet försummat skyldigheten att erbjuda återanställning, ska myndigheten på ansökan ersätta den uppsagda för den skada som myndigheten på grund av försummelsen orsakat den uppsagda. Ersättningen kan högst uppgå till den lön som den uppsagda skulle ha fått om denna anställts fram till 9-månadersperiodens utgång. Ansökan om ersättning ska lämnas till myndigheten senast 12 månader efter att anställningsförhållandet upphörde.

8 kap. Avgångsålder

41 §. Den allmänna avgångsåldern för en tjänsteman är 68 år för den som är född 1957 eller tidigare, 69 år för den som är född 1958-1961 och 70 år för den som är född 1962 eller senare, om inte en lägre avgångsålder föreskrivits särskilt. (2016/80)

Tjänsteförhållandet upphör utan uppsägning vid utgången av den månad, under vilken tjänstemannen uppnår avgångsåldern. Landskapsregeringen kan dock av vägande skäl berättiga tjänsteman att fortsätta i samma tjänst en viss tid efter uppnådd avgångsålder, för högst två år åt gången, varvid tjänsteförhållandet upphör utan uppsägning senast då den bestämda tiden har utgått. Beslut om rätt för tjänsteman att fortsätta i tjänsten skall fattas innan tjänstemannen uppnått avgångsåldern. Landskapsregeringen skall utge intyg över att tjänsteförhållandet upphört.

9 kap. Permittering (2005/2)

42 §. (2005/2) Permittering av en tjänsteman innebär att tjänsteutövningen och löneutbetalningen avbryts antingen helt eller delvis medan tjänsteförhållandet i övrigt består. Under permitteringstiden kan tjänstemannen utföra arbete för annan arbetsgivare.

43 §. (2005/2) Landskapsregeringen kan besluta att permittera en tjänsteman för en tid upp till 90 dagar om

1) tjänstemannens uppgifter eller förutsättningarna för berörda verk eller inrättning att erbjuda uppgifter har minskat tillfälligt och arbetsgivaren inte skäligen kan erbjuda andra uppgifter eller någon utbildning som lämpar sig för arbetsgivarens behov eller

2) permittering är nödvändig på grund av landskapets ekonomiska situation.

När det bestäms vilka tjänstemän som kommer att permitteras, skall landskapsregeringen eftersträva att landskapets verksamhet påverkas i så liten utsträckning som möjligt av permitteringen.

Landskapsregeringen och en tjänsteman kan medan tjänsteförhållandet pågår på landskapsregeringens initiativ avtala om permittering av tjänstemannen om det är behövligt på grund av verksamheten vid berörda verk eller inrättning eller landskapets ekonomiska situation.

44 §. När landskapsregeringen konstaterat att det finns ett behov av permittering skall den utan dröjsmål och om möjligt senast 90 dagar före permitteringens början lämna ett förhandsmeddelande om permitteringen till berörda tjänstemän, fackliga förtroendemän och Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. Förhandsmeddelandet skall innehålla uppgifter om antalet tjänstemän som permitteras, sättet som permitteringen genomförs på samt permitteringens begynnelsepunkt och längd. (2006/17)

Innan ärende om permittering avgörs skall landskapsregeringen bereda tjänstemännen eller deras företrädare tillfälle att höras.

Ett beslut om permittering skall delges tjänstemannen skriftligen minst 30 dagar innan permitteringen börjar. Permitteringsbeslutet skall ges till tjänstemannen personligen. Om permitteringsbeslutet inte kan ges till tjänstemannen personligen får det skickas per brev. Ett beslut som skickats per brev anses ha kommit till tjänstemannens kännedom den sjunde dagen efter att beslutet postades. Beslut om permittering skall även delges fackliga förtroendemän och Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. (2006/17)

Ett beslut om permittering skall följas även om besvär anförs mot beslutet.

45 §. (2005/2) Om arbetsgivaren säger upp tjänstemannen innan permitteringen upphör, har tjänstemannen rätt att få lön för den uppsägningstid som han eller hon är berättigad till.

En permitterad tjänsteman har rätt att utan uppsägningstid säga upp sitt tjänsteförhållande så att det upphör när som helst under permitteringen, dock inte under den sista veckan före permitteringens slut.

46 §. (2005/2) Genom tjänstekollektivavtal kan avtalas om grunder och villkor för permittering även på annat sätt än vad som bestäms i detta kapitel, dock inte om en förlängning av den i 43 § 1 mom. avsedda maximitiden för permittering.

10 kap. Disciplinärt förfarande och skadeståndsansvar

47 §. Tjänsteman som handlar mot sin tjänsteplikt eller försummar denna kan av landskapsregeringen i disciplinär väg bestraffas med

- 1) skriftlig varning;
- 2) skiljande från tjänsteutövning; samt
- 3) avsättning.

Tjänsteman kan skiljas från tjänsteutövning för minst en och högst sex månader.

48 §. Disciplinärt förfarande får inte inledas i ärende som är av sådan natur att det skall anhängiggöras vid domstol.

49 §. Har disciplinärt förfarande inletts mot tjänsteman, skall han beredas tillfälle att avge skriftlig förklaring. Om tjänstemannen så yrkar eller landskapsregeringen finner det erforderligt, skall han även höras muntligen inför landskapsregeringen.

Innan tjänsteman påförs disciplinstraff skall ärendet handläggas i landskapets tjänstedelegation. (1989/67)

D 31 Tjänstemannalag (1987:61)

50 §. Disciplinärt förfarande kan inledas inom ett år räknat från den dag landskapsregeringen erhöll kännedom om omständighet som kan föranleda sådant förfarande.

Disciplinärt förfarande får inte inledas eller disciplinstraff påföras om domstol redan på grund av samma omständighet har ådömt straff eller om domstol frikänt tjänstemannen eller avstått från att döma ut straff.

Medan åtal mot tjänsteman är anhängigt vid allmän domstol, får inte disciplinärt förfarande mot honom inledas på grund av samma omständighet. Disciplinärt förfarande förfaller om åtal väcks på grund av samma omständighet som föranlett det disciplinära förfarandet.

51 §. Utan hinder av vad som i detta kapitel sägs kan vederbörande förman tilldela underlydande tjänsteman anmärkning.

52 §. Angående ersättning av skada som förorsakats i tjänsteförhållande finns bestämmelser i skadeståndslagen (FFS 412/1974). Skadeståndsyrkande handläggs särskilt, oberoende av att disciplinärt förfarande enligt denna lag anhängiggörs mot tjänsteman.

Tjänsteman är inte skyldig att ersätta landskapet, och landskapet är inte skyldigt att ersätta tjänsteman skada förorsakad av avbrott i arbetet på grund av stridsåtgärd såvida stridsåtgärden inte vidtagits utan iakttagande av bestämmelserna om medling i arbets tvister eller åtgärden strider mot bestämmelserna i landskapslagen om tjänstekollektivavtal eller bestämmelserna i tjänstekollektivavtal och om inte avbrottet förorsakat avsevärt men. Tjänsteman är inte heller skyldig att ersätta landskapet skada förorsakad av avbrott i arbetet på grund av deltagande i stridsåtgärd, som vidtagits av tjänstemannaförening i strid med i detta moment avsedda bestämmelser.

11 kap. Avstängning från tjänsteutövning

53 §. Har beslut om uppsägning av tjänsteman inte vunnit laga kraft vid uppsägningstidens utgång, skall landskapsregeringen avstånga tjänstemannen från tjänsteutövning om inte högre instans av särskilt skäl bestämmer annorlunda. Har tjänsteman avsatts, skall han omedelbart avstångas från tjänsteutövning även om beslutet inte vunnit laga kraft.

Landskapsregeringen kan dessutom avstånga tjänsteman från tjänsteutövning

1) om åtal eller disciplinärt förfarande är anhängigt eller utredning med anledning därav pågår,

2) om tjänstemannen lider av sjukdom, lyte eller kroppsskada, som i väsentlig mån hindrar skötseln av tjänsten, eller om tjänstemannen vägrar lämna i 19 § avsedda uppgifter om sitt hälsotillstånd, eller

3) om tjänstemannen blivit uppsagd och allmän fördel kräver att han omedelbart efter uppsägningen avstångas från tjänsteutövning.

Tjänsteman får inte avstångas från tjänsteutövning längre än vad behovet påkallar.

54 §. Innan tjänsteman avstångas från tjänsteutövning skall han beredas tillfälle att yttra sig i saken, såvida

han inte på grund av sakens natur skall avstångas från tjänsteutövning med omedelbar verkan.

Beslut om avstängning från tjänsteutövning skall skriftligen meddelas tjänstemannen.

Beslut om avstängning från tjänsteutövning skall iaktas oaktat besvär anförs över beslutet.

12 kap. Tillfälliga tjänstemän

55 §. Landskapsregeringen kan vid behov anställa tillfälliga tjänstemän. Då en tillfällig tjänsteman anställs ska bestämmelserna i 2a § följas. (2023/57)

Tillfällig tjänsteman anställs för viss tid, om inte av särskilt skäl annat följer. Tillfällig tjänsteman anses vara anställd för viss tid även då tjänstemannen anställs för bestämt arbete eller bestämd uppgift eller på annat sätt för begränsad tid. Som bevis över anställningen ges förordnande.

3 mom. upphävt (2023/57).

56 §. Tillfällig tjänstemans tjänsteförhållande kan sägas upp såväl av landskapsregeringen som av tjänstemannen att upphöra efter utgången av viss uppsägningstid. Landskapsregeringen får säga upp tillfällig tjänsteman då skäl därtill föreligger. Tjänsteförhållandet för tillfällig tjänsteman som anställts för viss tid upphör utan uppsägning då den bestämda tiden utgått, om inte tjänsteförhållandet med anledning av uppsägning har upphört därförinnan.

Då tillfällig tjänsteman säger upp sig får avvikelser ske från den i 1 mom. avsedda uppsägningstiden, om landskapsregeringen samtycker till detta.

3 mom. upphävt (2013/45).

57 §. På tillfällig tjänsteman skall i tillämpliga delar iaktas de bestämmelser i denna lag som gäller tjänstemän. På tillfällig tjänsteman tillämpas dock inte de bestämmelser i vilka stadgas enbart om ordinarie tjänsteman och tjänsteman på provotid.

13 kap. Sökande av ändring

58 §. Den som anser att till honom inte utgivits av tjänsteförhållande härflytande ekonomisk förmån så som den borde ha givits honom får, om inte i lag annat stadgas, skriftligen yrka på rättelse hos landskapsregeringen. Rättelseyrkande får inte framställas i ärende som hör till arbetsdomstolens behörighet, om inte sagda domstol med stöd av 1 § 2 mom. lagen om arbetsdomstolen (FFS 646/1974) beslutat att inte avgöra ärendet.

I landskapsregeringens beslut i anledning av rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen såvitt gäller lagligheten av beslutet på det sätt som stadgas i [förvaltningsprocesslagen (FFS 586/1996)]. (2005/2)

Förvaltningsprocesslagen (FFS 586/1996) har ersatts av L om rättegång i förvaltningsärenden (FFS 808/2019)

59 §. (2005/2) I landskapsregeringens beslut som gäller avstängning från tjänsteutövning, bisyssla, disciplinärt förfarande, uppsägning av tjänsteman eller permittering får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen såvitt gäller lagligheten av beslutet med iakttagande av vad i [förvaltningsprocesslagen] är föreskrivet.

60 §. Anser tjänsteman som med stöd av 28 § 1 mom. 2-3 punkterna förflyttats till tjänst vid annat verk eller annan inrättning att beslutet om förflyttning kränker hans rätt, får han söka ändring i beslutet genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen med iakttagande av vad i [förvaltningsprocesslagen] är föreskrivet. (2005/2)

Anser tjänsteman som med stöd av i 1 mom. nämnda lagrum förflyttats till annan tjänst vid samma ämbetsverk eller inrättning att beslutet om förflyttning kränker hans rätt, får han inom 14 dagar från det han fick del av beslutet skriftligen yrka på rättelse hos landskapsregeringen. Till landskapsregeringens beslut om förflyttning skall fogas anvisning om rättelseyrkande. Över landskapsregeringens beslut i ärendet får ändring inte sökas genom besvär.

61 §. I andra än ovan i 58-60 §§ avsedda beslut som landskapsregeringen fattat med stöd av denna lag, får ändring inte sökas genom besvär.

14 kap. Särskilda bestämmelser

62 §. Har inte i 58 § avsett rättelseyrkande framställts inom tre år från utgången av det kalenderår, under vilket prestationen borde ha ägt rum, eller inom 60 dagar från den dag tjänstemannen erhöll del av arbetsdomstolens i 58 § avsedda beslut, är rätten till förmånen förverkad.

Har inte talan i ärende som gäller av tjänsteförhållande härflytande ekonomisk förmån och som hör till arbetsdomstolens kompetens anhängiggjorts vid arbetsdomstolen inom tre år från utgången av det kalenderår, under vilket prestationen borde ha ägt rum, är rätten till förmånen förverkad. Skall i de fall som avses i 11 § 2 mom. lagen om arbetsdomstolen underhandlingar först föras i saken, är rätten till förmånen förverkad, om underhandlingar inte har påyrkats på därom avtalat sätt inom ovan avsedd tid.

63 §. Ordinarie tjänsteman anses ha avgått från sin tidigare tjänst räknat från den tidpunkt, från vilken han utnämns eller förflyttats till annan landskapstjänst, om inte av 35 § annat följer eller annat är särskilt föreskrivet.

Ordinarie tjänsteman anses ha avgått från landskapstjänst räknat från den tidpunkt, från vilken han på annat sätt än för viss tid utnämns till tjänst vid Ålands lagting eller vid Ålands delegation i Nordiska rådet.

64 §. Innan beslut fattas om förflyttning av tjänsteman till annan tjänst eller om uppsägning av tjänsteman med stöd av 38 § skall landskapsregeringen, om tjänstemannen det begär, bereda vederbörande huvudförtroendeman eller förtroendeman tillfälle att bli hörd. Under samma förutsättningar skall huvudförtroendemannen eller förtroendemannen beredas tillfälle att bli hörd innan tjänsteman med stöd av 53 § 2 mom. avstängs från tjänsteutövning, om inte avstängningen från tjänsteutövning på grund av sakens natur skall bringas i kraft omedelbart.

65 §. Utan hinder av vad i 41 § är stadgat, kan person som uppnått avgångsålder anställas såsom interimistisk handhavare av tjänst eller såsom vikarie, om det är svårt att få en kompetent person att sköta tjänsten.

66 §. Ordinarie tjänsteman kan av särskilt skäl förordnas att interimistiskt eller såsom vikarie jämte egen tjänst handha annan tjänst, om han samtycker därtill.

67 §. Tjänsteman har rätt att på begäran utfå intyg över den tid tjänsteförhållandet varat och över arbetsuppgifternas art (**arbetsintyg**). Dessutom skall, om tjänstemannen det begär, i arbetsintyget anges orsaken till att tjänsteförhållandet upphör samt ges vitsord över tjänstemannens arbetsskicklighet, flit och uppförande. Då tjänstemannen avlidit har hans dödsbo rätt att utfå arbetsintyg.

Begär tjänsteman arbetsintyg senare än tio år från det tjänsteförhållande upphörde, behöver intyg inte utges om det förorsakar oskäligen olägenhet. Under samma förutsättning skall istället för arbetsintyg som förkommit eller förstörts på begäran utges nytt intyg.

Arbetsintyg får inte förse med sådant märke eller utfärdas i sådan form som avser att om tjänstemannen lämna andra uppgifter än vad som framgår av arbetsintygets ordalydelse.

Över tjänsteman skall fortlöpande föras matrikel på sätt som landskapsregeringen närmare bestämmer.

68 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

69 §. Angående införande av denna lag stadgas i landskapslagen om införande av tjänstemannalagen för landskapet Åland.

Ikraftträdandebestämmelse (2022/54):

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2022.

Bestämmelserna i 10 och 12 §§ omfattar inte tjänsteförhållanden som inletts före lagens ikraftträdande.

För en tjänsteman som enligt övergångsbestämmelserna till lagen om ändring av sjukförsäkringslagen (FFS 28/2022) inte omfattas av den ändrade lagstiftningen ska i 34 § i stället för begreppen graviditets- och föräldrapenning tillämpas begreppen dag- och moderskapspenning.

Ikraftträdandebestämmelse (2023/57):

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

Bestämmelserna tillämpas inte på visstidsanställningar som gjorts före lagens ikraftträdande.

D 32 Landskapslag (1987:62) om införande av tjänstemannalagen för landskapet Åland

1 kap. Ikraftträdelsebestämmelser

1 §. Tjänstemannalagen för landskapet Åland, nedan kallad tjänstemannalagen, träder i kraft den 1 mars 1988. Åtgärder som verkställigheten av tjänstemannalagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2 §. Har annorstädes hänvisats till bestämmelse som ersatts av bestämmelse i tjänstemannalagen skall sistnämnda bestämmelse tillämpas om inte nedan eller annorstädes annat stadgas.

D 32 LL (1987:62) om införande av tjänstemannalagen

2 kap. Författningar som upphävs

3 §. Då tjänstemannalagen träder i kraft upphävs följande lagar och lagrum:

1) landskapslagen (1929:7) den 31 maj 1929 angående utnämningssbrev för innehavare av landskapet Ålands tjänster och fasta befattningar samt om deras rätt att kvarstå i sin tjänst eller befattning ävensom skyldighet att därifrån avgå, nedan kallad landskapslagen angående utnämningssbrev;

2) landskapslagen (1950:17) den 17 maj 1950 angående landskapsförvaltningen underlydande extraordinarie befattningshavare och tillfälliga funktionärer i landskapet Åland;

3) landskapslagen (1946:16) den 26 mars 1946 angående rätt för innehavare av landskapsförvaltningen underlydande tjänst eller befattning i landskapet Åland att innehava annan avlönad befattning;

4) landskapslagen (1946:4) den 4 januari 1946 om rättigheter och skyldigheter som tillkomma innehavare av Ålands landskapsförvaltning underlydande tjänst eller befattning, som indrages;

5) landskapslagen (1973:27) den 27 april 1973 om disciplinära åtgärder mot Ålands landskapsförvaltning underlydande tjänstemän;

6) landskapslagen (1943:17) den 17 juli 1943 om avlöning i landskapsförvaltningen underlydande tjänster eller befattningar uti landskapet Åland;

7) 24 och 43 §§ landskapslagen (1973:25) den 10 maj 1973 om landskapet Ålands centrala ämbetsverk; samt

8) 23 § landskapslagen (1974:27) den 28 mars 1974 om semester för landskapets tjänstemän.

Då tjänstemannalagen träder i kraft upphävs, om inte nedan annat stadgas, även sådana bestämmelser som utfärdats med stöd av i 1 mom. nämnda lagar.

Utan hinder av vad som i 1 och 2 mom. är stadgat, tillämpas i sagda moment angivna bestämmelser på sätt i denna lag stadgas.

4 §. Då tjänstemannalagen träder i kraft upphör även övriga bestämmelser som står i strid med nämnda lag att gälla, till den del de rör landskapets tjänstemän.

3 kap. Ombildning av tjänster

5 §. Tjänster, fasta befattningar och extraordinarie befattningar som inrättats före tjänstemannalagens ikraftträdande ombildas då sagda lag träder i kraft till tjänster med tidigare benämning och i samma avlöningsklass eller avtalslöneklass samt eljest till motsvarande i tjänstemannalagen avsedda tjänster som följer:

1) tjänst med grundlön till tjänst med grundlön;

2) tjänst med avtalslön till tjänst med avtalslön;

3) fast befattning till tjänst med grundlön;

4) extraordinarie befattning till tjänst med grundlön.

På tjänst som ombildats i enlighet med 1 mom. skall tjänstemannalagen tillämpas.

6 §. Angående i 5 § 1 mom. 1-3 punkten avsedd ombildad tjänst gäller dessutom fortfarande vad som är

särskilt föreskrivet om lika benämnd och eljest motsvarande tidigare tjänst eller fast befattning, såvida bestämmelserna inte står i strid med tjänstemannalagen.

Angående i 5 § 1 mom. 4 punkten avsedd ombildad tjänst gäller vad som är särskilt föreskrivet om lika benämnd och eljest motsvarande tidigare tjänst eller fast befattning, såvida bestämmelserna inte står i strid med tjänstemannalagen. Om det inte finns tidigare tjänst eller fast befattning, som till benämning eller i övrigt motsvarar extraordinarie befattning som enligt 5 § ombildats till tjänst, gäller dock om tjänsten i övrigt fortfarande vad som är särskilt föreskrivet om lika benämnd och eljest motsvarande tidigare extraordinarie befattning, såvida bestämmelserna inte står i strid med tjänstemannalagen.

7 §. Den som innehar tjänst, fast befattning eller extraordinarie befattning som inrättats före tjänstemannalagens ikraftträdande förflyttas då sagda lag träder i kraft till motsvarande i enlighet med 5 § ombildade tjänst. På sådan tjänsteman tillämpas vad som i tjänstemannalagen är stadgat om ordinarie tjänsteman, såvida inte i 10 § annat stadgas.

Den som förordnats att interimistiskt, såsom vikarie eller på provotid handha tjänst, fast befattning eller extraordinarie befattning, som inrättats före tjänstemannalagens ikraftträdande, förflyttas då sagda lag träder i kraft att på tidigare grunder handha motsvarande i enlighet med 5 § ombildade tjänst. På tjänsteman som interimistiskt eller såsom vikarie handhar tjänst eller befattning tillämpas vad som i tjänstemannalagen är stadgat om tjänstförrättande tjänsteman och på tjänsteman som förordnats på provotid vad som i tjänstemannalagen är stadgat om tjänsteman på provotid.

8 §. På tjänsteman som då tjänstemannalagen träder i kraft är innehavare av tjänst eller fast befattning eller handhar tjänst eller fast befattning interimistiskt eller såsom vikarie, och som i enlighet med 7 § har förflyttats till ombildad tjänst, tillämpas fortfarande bestämmelser om verkets eller inrättningens förvaltning, eller andra bestämmelser som gäller innehavare av lika benämnd och i övrigt motsvarande tidigare tjänst eller fast befattning, eller tjänsteman som handhar tjänsten eller den fasta befattningen interimistiskt eller såsom vikarie, om inte bestämmelserna står i strid med bestämmelserna i tjänstemannalagen.

På tjänsteman som då tjänstemannalagen träder i kraft är innehavare av extraordinarie befattning eller innehar extraordinarie befattning interimistiskt eller såsom vikarie, och som i enlighet med 7 § har förflyttats till ombildad tjänst, tillämpas fortfarande bestämmelser om verkets eller inrättningens förvaltning, eller andra bestämmelser som gäller innehavare av lika benämnd och i övrigt motsvarande tidigare tjänst eller fast befattning, eller tjänsteman som handhar tjänsten interimistiskt eller såsom vikarie, om inte bestämmelserna står i strid med tjänstemannalagen. Har innehavare av extraordinarie befattning, eller tjänsteman som interimistiskt eller såsom vikarie handhar extra-

ordinarie befattning som saknar till benämningen eller i övrigt motsvarande tidigare tjänst eller fast befattning, i enlighet med 7 § förflyttats till ombildad tjänst, tillämpas på tjänstemannen dock fortfarande vad som är föreskrivet om innehavaren av lika benämnd och i övrigt motsvarande tidigare extraordinarie befattning eller om tjänsteman som handhar befattningen intermistiskt eller såsom vikarie, om inte bestämmelserna står i strid med tjänstemannalagen.

På tjänsteman som då tjänstemannalagen träder i kraft är förordnad på provotid och som i enlighet med 7 § har förflyttats till ombildad tjänst tillämpas fortfarande bestämmelser om verkets eller inrättningens förvaltning eller andra bestämmelser som gäller tjänsteman som på provotid förordnats att handha motsvarande tidigare tjänst eller befattning, om inte bestämmelserna står i strid med tjänstemannalagen.

9 §. Utan hinder av att tjänst med avtalslön i enlighet med 5 § denna lag har ändrats till i tjänstemannalagen avsedd tjänst med avtalslön gäller avtal som före tjänstemannalagens ikraftträdande ingåtts med tjänsteman med avtalslön, efter det sagda lag trätt i kraft fortfarande på det sätt som är bestämt i avtalet, om inte i denna lag annat stadgas.

4 kap. Övergångsbestämmelser

10 §. Indras tjänst, till vilken innehavare av tjänst eller fast befattning enligt 7 § 1 mom. denna lag har förflyttats, innan tio år har förflutit från det tjänstemannalagen trädde i kraft, tillämpas inte på tjänstemannen bestämmelserna i 9 kap. tjänstemannalagen om avgångsbidrag och periodisk ersättning, utan på honom tillämpas fortfarande landskapslagen (1946:4) om rättigheter och skyldigheter, som tillkomma innehavare av Ålands landskapsförvaltning underlydande tjänst eller befattning, som indrages, nedan kallad landskapslagen om lön på indragningsstat.

På i 1 mom. avsedd tjänsteman tillämpas dock i stället för landskapslagen om lön på indragningsstat bestämmelserna i 9 kap. tjänstemannalagen, såvida han före den dag från vilken tjänsten indras anmäler till [landskapsstyrelsen] att han så önskar. Anmälan, som skall vara skriftlig, kan inte återtas.

På den som är uppförd på indragningsstat då tjänstemannalagen träder i kraft tillämpas efter sagda lags ikraftträdande fortfarande landskapslagen om lön på indragningsstat, om inte av 11 § denna lag annat följer. Dessutom tillämpas på sådan tjänsteman tjänstemannalagens bestämmelser om uppsägning, avgångsålder och avsättning samt i tillämpliga delar även andra bestämmelser i tjänstemannalagen.

11 §. På tjänsteman som under den i 10 § 1 mom. stadgade tiden om tio år uppförts på indragningsstat, eller på tjänsteman som är uppförd på indragningsstat då tjänstemannalagen träder i kraft, och som efter sagda lags ikraftträdande tar emot landskapstjänst som är huvudsyssla, eller som utnämns eller förflyttas till sådan tjänst, tillämpas inte från ifrågakvarande tidpunkt landskapslagen om lön på indragningsstat utan i alla avseenden tjänstemannalagen. Detsamma gäller den

som då tjänstemannalagen träder i kraft varit uppförd på indragningsstat och som varit utnämnd till tjänst med avtalslön eller anställd i extraordinarie befattning och i enlighet med 7 § förflyttats till tjänst.

Utän hinder av vad i 1 mom. stadgas tillämpas på tjänsteman som avses i sagda moment dock fortfarande vad i 6 § landskapslagen om lön på indragningsstat är stadgat om de rättigheter som tillkommer innehavare av tjänst eller befattning.

På tjänsteman som är uppförd på indragningsstat och som vid tjänstemannalagens ikraftträdande innehar i 6 § 1 mom. landskapslagen om lön på indragningsstat avsedd tjänst eller befattning, tillämpas efter det tjänstemannalagen trätt i kraft fortfarande 6 § landskapslagen om lön på indragningsstat.

12 §. Ombildas tjänst, fast befattning eller extraordinarie befattning som lediganslagits före tjänstemannalagens ikraftträdande innan den har besatts till tjänst som avses i tjänstemannalagen, får tjänsten besättas utan att den lediganslås på nytt.

13 §. Om innehavare av tjänst eller fast befattning har anhållit om avsked eller extraordinarie befattningshavare sagt upp sig eller blivit uppsagd före tjänstemannalagens ikraftträdande, skall de bestämmelser iakttagas som gällde innan tjänstemannalagen trädde i kraft.

I beslut som fattats före tjänstemannalagens ikraftträdande, genom vilket befattningshavare har entledigats eller extraordinarie befattningshavare sagts upp eller extraordinarie befattningshavares förordnande återkallats, söks efter det att tjänstemannalagen trätt i kraft ändring med iakttagande av de bestämmelser som gällde innan sagda lag trädde i kraft. Besvären handläggs och avgörs enligt samma bestämmelser.

14 §. Om tjänsteman då tjänstemannalagen träder i kraft sköter i lagens 18 § 1 mom. avsedd bisyssla utan att ha tillstånd till bisyssla skall han inom tre månader efter tjänstemannalagens ikraftträdande ansöka om tillstånd av [landskapsstyrelsen].

15 §. På preskription av fordran på lön eller annan ekonomisk förmån som följer av tjänsteförhållande och som före tjänstemannalagens ikraftträdande utan grund utbetalts till tjänsteman, tillämpas de bestämmelser som gällde innan tjänstemannalagen trädde i kraft. Har återkravsförfarande beträffande sådan förmån inte inletts eller har återkrav inte i annan ordning anhängiggjorts inom tre år efter tjänstemannalagens ikraftträdande är rätten till återkrav av förmånen dock förverkad.

I 58 § tjänstemannalagen avsett rättelseyrkande som gäller prestation vilken borde ha ägt rum före tjänstemannalagens ikraftträdande och beträffande vilken framställande av rättelseyrkande när tjänstemannalagen träder i kraft enligt då gällande bestämmelser inte har preskriberats, skall efter tjänstemannalagens ikraftträdande framställas inom tre år från utgången av det kalenderår under vilket prestationen borde ha ägt rum. I annat fall har rätten till förmånen förverkats.

D 32 LL (1987:62) om införande av tjänstemannalagen

16 §. Disciplinärt ärende som anhängiggjorts före tjänstemannalagens ikraftträdande, slutbehandlas med iakttagande av de bestämmelser som gällde innan tjänstemannalagen trädde i kraft.

17 §. Har tjänsteman före tjänstemannalagens ikraftträdande handlat mot sin tjänsteplikt eller försummat denna och har härpå grundat disciplinärt förfarande inte anhängiggjorts före tjänstemannalagens ikraftträdande, skall det disciplinära ärendet, om sådant anhängiggörs, handläggas och avgöras med iakttagande av de bestämmelser som gällde innan tjänstemannalagen trädde i kraft.

5 kap. Villkoren i anställningsförhållande under övergångstiden

18 §. Tjänstemans ordinarie lön, allmänna tillägg samt sådana tilläggsarvoden och lönetillägg, vilka betalas i regelbundet återkommande månatliga rater till bestämt belopp, betalas räknat från det tjänstemannalagen trätt i kraft, utan hinder av vad som med stöd av landskapslagen om tjänstekollektivavtal är överenskommet, för varje kalendermånad den 15 i månaden. Infaller den 15 i månaden på en lördag, söndag eller helgdag, betalas avlöningen den dag som föregår nämnda dagar.

Andra än i 1 mom. avsedda tilläggsarvoden och lönetillägg betalas så snabbt som möjligt efter det beräkningsperioden för dem utgått, dock senast före utgången av den kalendermånad som följer närmast efter beräkningsperioden.

Tjänstemans ordinarie avlöning och allmänna tillägg beräknas från och med den dag han tillträder sin tjänst till och med den dag hans tjänsteförhållande upphör. Annan avlöning beräknas från och med den dag från vilken den har beviljats honom till och med den dag då tjänsteförhållande upphör eller den avlöning som har beviljats honom eljest upphör. Tidsbestämd höjning, antingen motsvarande skillnaden mellan avlöningsklasser eller till ett bestämt belopp, som skall betalas till tjänsteman på grund av tjänstgöringstidens längd, betalas från början av den månad som följer efter den, under vilken han uppnått de tjänstgöringsår som krävs.

Då tjänsteförhållandet upphör, betalas till tjänsteman avlöning ända till dagen för tjänsteförhållandets upphörande, sagda dag medräknad. Upphör tjänsteförhållandet under kalendermånaden på grund av att tjänstemannen avlider, betalas dock till hans rättsinnehavare ett belopp som motsvarar den ordinarie avlöningen för den återstående delen av månaden.

Med ordinarie avlöning avses i tjänst som hör till avlöningsklassen A eller C grundlön och eventuella ålderstillägg samt i tjänst som hör till avtalslöneklassen S avtalslön, samt i tjänst tillhörade avtalslöneklass S, i vilken erläggs tabellön enligt inplaceringslöneklassen, dessutom ålderstillägg. Med allmänna tillägg avses dyrorottstillägg och fjärrortstillägg.

19 §. Avlöningen för i denna paragraf avsedd tjänsteman betalas, utan hinder av vad som med stöd av

landskapslagen om tjänstekollektivavtal är överenskommet, för de sex kalendermånader som föregår tjänstemannalagens ikraftträdande, som följer:

1) till innehavare av ordinarie tjänst och fast befattning samt till tjänsteman som tjänstledig från ordinarie tjänst eller fast befattning sköter extraordinarie befattning betalas annan avlöning än i 18 § 2 mom. avsedda tilläggsarvoden och lönetillägg

för september månad den 3,
för oktober månad den 5,
för november månad den 9,
för december månad den 9,
för januari månad den 12, och
för februari månad den 12.

2) till andra än i 1 punkten avsedda personer i tjänsteförhållande betalas annan avlöning än i 18 § 2 mom. avsedda tilläggsarvoden och lönetillägg

för september månad den 28,
för oktober månad den 26,
för november månad den 23,
för december månad den 21,
för januari månad den 18, och
för februari månad den 16.

I 18 § 2 mom. avsedda lönetillägg och tilläggsarvoden betalas för i denna paragraf nämnda månader på sätt som stadgas i 18 § 2 mom.

Utän hinder av vad som i denna paragraf stadgas, betalas avlöning i enlighet med 1 punkten även till övriga tjänstemän till vilka avlöningen ett år före tjänstemannalagens ikraftträdande med stöd av tjänstekollektivavtal eller annan bestämmelse betalas månatligen i förskott den första vardagen i månaden.

20 §. Förflyttas tjänsteman till annan tjänst med lägre lön, överenskommes särskilt genom tjänstekollektivavtal om avlöningen.

Är tjänsteman på grund av förflyttning till annan tjänst tvungen att flytta, skall han få ersättning för skäligen flyttningskostnader.

21 §. Ordinarie tjänstemans tjänsteförhållande kan av [landskapsstyrelsen] sägas upp att upphöra tidigast

1) efter 2 månader om anställningsförhållandet till landskapet har fortgått utan avbrott högst 5 år;
2) efter 3 månader om anställningsförhållandet till landskapet har fortgått utan avbrott över 5 men högst 10 år; samt

3) efter 4 månader om anställningsförhållandet till landskapet har fortgått utan avbrott över 10 år.

Tjänsteförhållandet för tjänsteman på provotid och för tjänstförrättande tjänsteman kan sägas upp såväl av [landskapsstyrelsen] som av tjänstemannen att upphöra tidigast efter 14 dagar.

Då annan tjänsteman än tjänsteman på provotid eller tjänstförrättande tjänsteman säger upp sig iaktas en uppsägningstid om en månad.

Har genom tjänstekollektivavtal eller genom avtal som ingåtts med tjänsteman med avtalslön överenskommit om annan än ovan i denna paragraf stadgad uppsägningstid, iaktas utan hinder av vad i denna paragraf stadgas vad som sålunda har överenskommit.

22 §. Har beslut om uppsägning av tjänsteman inte vunnit laga kraft och tjänstemannen på grund härav efter uppsägningstidens utgång med stöd av 53 § 1 mom. tjänstemannalagen har avstängts från tjänsteutövning, innehålls hela hans avlöning under denna tid. Om uppsägningen till följd av att ändring söks upphävs, betalas den innehållna avlöningen till tjänstemannen.

Har tjänsteman genom domstols utslag eller i disciplinärt förfarande avsatts, innehålls tjänstemannens hela avlöning även om utslaget eller beslutet inte vunnit laga kraft. Om avsättningen upphävs till följd av att ändring söks, betalas den innehållna avlöningen till tjänstemannen. Ändras avsättning till lindrigare straff, betalas till tjänstemannen hälften av den avlöning som innehållits. Ändras avsättning till varning betalas dock hela den innehållna avlöningen till tjänstemannen.

23 §. Har tjänsteman med stöd av 53 § 2 mom. 1 punkten tjänstemannalagen avstängts från tjänsteutövning under tiden för åtal, disciplinärt förfarande eller utredning med anledning därav, innehålls under denna tid hälften av hans avlöning. Om tjänsteman inte bestraffats för den gärning som lett till avstängningen, betalas den innehållna avlöningen till tjänstemannen.

Har tjänsteman med stöd av 53 § 2 mom. 2 punkten tjänstemannalagen avstängts från tjänsteutövning, betalas till honom för denna tid avlöning vars storlek bestäms i enlighet med tjänstemans avlöning under tiden för sjukdom.

Till tjänsteman som avstängts från tjänsteutövning med stöd av 53 § 2 mom. 3 punkten tjänstemannalagen betalas för denna tid avlöning, vars storlek bestäms i enlighet med vad som gäller om tjänstemans avlöning under tiden för semester.

24 §. Har tjänsteman som uppsagts på i 42 § 1 mom. tjänstemannalagen stadgad grund, genom landskapets försorg anvisats annan tjänst eller annat arbete hos landskapet och är tjänstemannen därigenom tvungen att flytta för att kunna ta emot ifrågasvarande tjänst eller arbete, har han rätt till ersättning för skäliga flyttningsekostnader.

25 §. Vad i 18-24 §§ är stadgat tillämpas endast till dess överenskommelse i saken träffas med stöd av landskapslagen om tjänstekollektivavtal.

Vad i 18-24 §§ är stadgat tillämpas på tjänsteman som anställts i tjänst med avtalslön endast till dess överenskommelse i saken träffas mellan [landskapsstyrelsen] och tjänstemannen.

6 kap. Tillfälliga tjänstemän

26 §. Tillfälliga funktionärer, timplärare och övriga personer i offentligt anställningsförhållande till landskapet som är jämförbart med tjänsteförhållande förflyttas då tjänstemannalagen träder i kraft till tillfälliga tjänstemän i tillfällig uppgift som har tidigare benämning och hör till tidigare avlöningsklass eller som eljest i fråga om avlöningen samt i övrigt motsvarar tidigare tillfällig funktion eller uppgift.

27 §. På tjänsteman som på i 26 § stadgat sätt förflyttas till tillfällig tjänsteman tillämpas vad i 55-57 §§ tjänstemannalagen är stadgat om tillfällig tjänsteman.

På i 1 mom. avsedd tjänsteman tillämpas även, om inte nedan annat stadgas, vad i denna lag är stadgat om tjänsteman. På honom tillämpas dock inte de bestämmelser i vilka stadgas enbart om ordinarie tjänsteman och tjänsteman på provotid.

28 §. På tjänsteman som på i 26 § stadgat sätt förflyttats till tillfällig tjänsteman tillämpas vad som är stadgat särskilt om motsvarande tillfällig funktionär eller annan i 26 § avsedd motsvarande person, såvida bestämmelserna inte står i strid med bestämmelserna i tjänstemannalagen.

29 §. Tillfällig tjänstemans tjänsteförhållande kan sägas upp av [landskapsstyrelsen] att upphöra tidigast efter förloppet av en månad och av tjänstemannen efter förloppet av 14 dagar.

30 §. Vad ovan i 27 och 29 §§ är stadgat, tillämpas endast till dess överenskommelse i saken träffats med stöd av landskapslagen om tjänstekollektivavtal.

7 kap. Särskilda bestämmelser

31 §. Vad i 8 § är stadgat om tillämpningen av där avsedda bestämmelser gäller även tjänsteman som efter tjänstemannalagens ikraftträdande har utnämnts eller förflyttats till eller anställts i tjänst som avses i sagda paragraf.

32 §. Tjänstemannalagen och denna lag skall till de delar som motsvarar bestämmelserna i landskapslagen angående utnämningssbrev tillämpas även på annan än i landskapets tjänst varande person, på vilken landskapslagen angående utnämningssbrev fortfarande tillämpas, såvitt inte annat följer av särskilda bestämmelser.

33 §. Om den som är uppförd på indragningsstat tar emot eller utnämns till tjänst eller befattning på vars innehavare tjänstemannalagen tillämpas med stöd av 32 §, tillämpas inte på honom från nämnda tidpunkt landskapslagen om lön på indragningsstat, utan i tillämpliga delar tjänstemannalagen. Detsamma gäller på indragningsstat uppförd som då tjänstemannalagen träder i kraft innehar i 32 § avsedd tjänst eller befattning.

Utän hinder av vad i 1 mom. stadgas tillämpas på tjänsteman som avses i sagda moment dock fortfarande vad som i 6 § landskapslagen om lön på indragningsstat är stadgat om de rättigheter som tillkommer innehavare av tjänst eller befattning.

34 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

35 §. Denna lag träder i kraft den 1 mars 1988.

Bestämmelserna i 19 § om erläggande av avlöning till tjänsteman får tillämpas innan denna lag träder i kraft.

Även andra åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

D 33 Landskapslag (2013:43) om tillämpning av semesterlagen på landskapets och kommunernas tjänstemän

1 §. Lagens tillämpningsområde

Med stöd av denna landskapslag ska semesterlagen (FFS 162/2005) med angivna avvikelser tillämpas i landskapet. Ändringar i semesterlagen ska tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket om inte annat följer av denna lag. Denna landskapslag gäller tillämpning av semesterlagen på landskapets och kommunernas tjänstemän. För arbetstagare och övriga tjänstemän i landskapet gäller rikslagstiftningen om semester.

2 §. Avvikelser

Kollektivavtal och riksomfattande tjänstekollektivavtal ska avse tjänstekollektivavtal enligt landskapslagen (1978:22) om tjänstekollektivavtal. Arbetsgivarnas och arbetstagarnas riksomfattande förenings rätt att avvika från semesterlagen ska avse avtalsparternas rätt att avvika från denna landskapslag.

Den 9 juni som är en ledig dag enligt landskapslagen (1976:26) om Ålands självstyrelsedag ska inte räknas som semesterdag.

Lagen om studieledighet (FFS 273/1979) ska avse landskapslagen (1983:57) om studieledighet.

Arbetsgivarens skyldighet enligt 35 § ska även omfatta skyldigheten att hålla denna landskapslag fritt tillgänglig för tjänstemännen på arbetsplatsen.

Särskilda bestämmelser för anställda i tjänsteförhållande tillämpas på landskapets tjänstemän enligt vad som gäller för statstjänstemän och på kommunernas tjänstemän enligt vad som gäller för kommunala tjänsteinnehavare.

Om det i övrigt hänvisas till någon bestämmelse som har sin motsvarighet i landskapslag eller någon annan bestämmelse inom landskapets behörighet, ska den i landskapet gällande bestämmelsen tillämpas.

3 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 september 2013.

Genom denna lag upphävs landskapsförordningen (1998:122) om semester för landskapets tjänstemän och landskapsförordningen (1998:123) om semester för vissa landskapets tjänstemän som inte är anställda i huvudsyssla.

D 34 Landskapslag (1999:44) om tjänstledighet för uppdrag som riksdagsledamot, lagtingsledamot eller medlem av landskapsregeringen (2006/94)

1 §. (2006/94) Den som står i offentligt tillämpningsförhållande till landskapet och som valts till riksdagsledamot, lagtingsledamot eller medlem av landskapsregeringen har, med de undantag och inskränkningar som anges i denna lag, rätt till tjänstledighet för uppdraget. Rätten till tjänstledighet gäller inte den som är anställd vid landskapsregeringen som

förvaltningschef, avdelningschef eller lagberedningschef.

Rätten till tjänstledighet gäller för den tid uppdraget varar, dock inte längre än en mandatperiod. I fråga om uppdrag som medlem av landskapsregeringen omfattar mandatperioden även tiden efter ett lagtingsval tills en ny landskapsregering har tillsatts. Efter en mandatperiod beviljas tjänstledighet för sådant politiskt uppdrag som avses i 1 mom. endast om det följer av bestämmelserna i 3 mom.

Rätt till tjänstledighet för politiskt uppdrag som nämns i 1 mom. har även den som enligt momentet har rätt till tjänstledighet för sådant uppdrag och som tidigare varit tjänstledig för sådant uppdrag med stöd av denna lag, om tjänstledigheten då varade kortare tid än en mandatperiod eller om det har förflutit minst två mandatperioder sedan han eller hon senast var tjänstledig med stöd av denna lag.

Den som har rätt till tjänstledighet för ett politiskt uppdrag med stöd av denna lag är tjänstledig under den tid uppdraget varar. Väljs den som inte har rätt till tjänstledighet eller vars rätt till tjänstledighet utlöpt till ett i 1 mom. avsett politiskt uppdrag, anses tjänsteförhållandet ha upphört efter en tid som motsvarar den uppsägningstid som gäller för tjänstemännen i fråga räknat från den dag han eller hon tillträder uppdraget.

2 §. Tjänstledig enligt denna lag är även tjänsteman i landskapets anställning som enligt bestämmelserna i 8 § 2 och 3 mom. lagtingsordningen (1972:11) för landskapet Åland inträder som ersättare för lagtingsledamot för viss tid.

Den som valts till lagtingsledamot är, enligt vad landskapsregeringen närmare beslutar, skyldig att sköta de till anställningen hörande uppgifterna under högst 30 dagars tid, räknat från tidpunkten då uppdraget som lagtingsledamot tillträds.

En riksdagsman, lagtingsledamot eller medlem av landskapsregeringen som utnämns till anställning som avses i denna lag får inte tillträda anställningen förrän han eller hon befriats från sitt uppdrag, såvida han eller hon inte är tjänstledig enligt bestämmelserna i denna lag.

3 §. Denna lag träder i kraft omedelbart och tillämpas första gången efter det första riksdagsmannaval, lagtingsval respektive val av medlemmar till landskapsregeringen som förrättas sedan lagen trätt i kraft.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1987:69) den 6 augusti 1987 om tjänstledighet för uppdrag som landstingsman eller ledamot av landskapsregeringen. Hänvisningar i annan lagstiftning till den upphävda lagen gäller denna lag efter att den har trätt i kraft.

Tjänstledighet för sådant politiskt förtroendeuppdrag som avses i denna lag som åtnjutits med stöd av tidigare lagstiftning skall inte beaktas vid tillämpningen av denna lag.

D 35 Landskapslag (1984:26) om rättsställningen för landskapstjänsteman som anställs vid nordisk institution

1 §. (1987/38) Den som står i offentligrättsligt anställningsförhållande till landskapet Åland (landskaps-tjänsteman) och som anställs vid nordisk institution har rätt till tjänstledighet utan lön.

Den i 1 mom. avsedda rätten till tjänstledighet gäller för den tid landskapstjänstemannen anställts vid institutionen, dock längst för en tid av åtta år om han anställts vid Nordiska rådets presidiesekretariat eller Nordiska ministerrådets sekretariat och längst för en tid av fyra år om han anställts vid annan institution.

2 §. Landskapstjänsteman som inträtt i tjänst vid nordisk institution har rätt till semester eller semesterersättning enligt de regler som gäller beträffande landskapstjänstemäns semester för de till semester berättigade månader hans anställning hos landskapet varat vid tidpunkten för övergången. Han har dessutom rätt till semesterpremie i enlighet med vad som med stöd av landskapslagen (1978:22) om tjänstekollektivavtal genom tjänstekollektivavtal i varje enskilt fall överenskommit.

Den tid under vilken landskapstjänsteman är anställd vid nordisk institution betraktas inte som sådan tid vilken enligt de bestämmelser beträffande semester som gäller för landskapstjänstemännen skall jämsättas med tjänstgöringstid.

3 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

D 36 Landskapslag (1936:1) angående innehavares av tjänst och befattning i landskapet Åland rätt till skadestånd vid olycksfall

1 §. Innehavare av tjänst eller [befattning] i landskapet Åland, som i tjänsten eller [befattningen] ådragit sig skada genom olycksfall eller insjuknat i yrkessjukdom, ävensom hans anhöriga äro berättigade att erhålla skadestånd ur landskapsmedel enligt de grunder, som gälla i riket.

Se lag om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (FFS 459/2015).

D 37 Landskapslag (1978:22) om tjänstekollektivavtal

1 kap. Lagens tillämpningsområde

1 §. (1987/64) För fastställande av villkoren i anställningsförhållandet för landskapets och kommunernas tjänstemän genom tjänstekollektivavtal och för tryggnad av arbetsfreden förhandlas på sätt i denna lag stadgas.

Vad i denna lag stadgas om kommun eller om tjänsteman i kommun äger motsvarande tillämpning på sammanlutning av kommuner samt på tjänstemän däri.

2 §. (1987/64) Angående villkoren i tjänstemans anställningsförhållande gäller, utan hinder av vad i lag är stadgat, vad därom bestäms genom tjänstekollektivavtal. Tjänsteman åtnjuter likväl minst de förmåner beträffande vilka sämre villkor enligt lag inte får avtalas.

Till villkoren i anställningsförhållande hänförs inte
1) grunderna för landskapets eller kommunernas ämbetsverks och inrättningsorganisation eller annan reglering av desamma;

2) inrättande eller indragning av tjänst, myndighets åligganden eller inre arbetsfördelning, arbetsledning eller arbetsmetoderna; eller

3) uppkomsten av tjänsteförhållande eller dess upphörande, med undantag av uppsägningstid och grunderna för uppsägning.

Avtal får inte ingås om

1) kompetenskrav för tjänst, befodringsgrunder, tjänstemans skyldigheter eller disciplin;

2) (1997/75) pensioner, familjepensioner eller därmed jämförliga andra förmåner, hyran för bostad som innehas på grundval av tjänsteförhållande eller nyttjande av landskapet eller kommunen tillhörig annan egendom, med undantag av arbetsutrymmen och arbetsredskap för tjänstemän i uppgifter som gäller samarbete mellan arbetsgivare och tjänstemän,

3) (1997/75) de frågor beträffande vilka för arbetstagarnas del inte kan avtalas genom arbetskollektivavtal, och inte heller om

4) (1997/75) utvidgning av lagstadgade grunder för uppsägning av ett tjänsteförhållande.

Bestämmelser i avtal får inte diskriminera tjänstemän på grund av deras kön, etniska tillhörighet, religion, övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuella läggning. (2007/83)

Det ankommer på förvaltningschefen samt avdelningscheferna för finans- och utbildnings- och kulturavdelningen vid landskapsregeringens allmänna förvaltning, på de övriga tjänstemän vid den allmänna förvaltningen som landskapsregeringen utser samt på polismästaren vid Ålands polismyndighet och förvaltningschefen vid Ålands hälso- och sjukvård att företräda landskapsregeringen vid förhandlingarna enligt denna lag och när arbetsstrid uppstår samt att i övrigt verka som företrädare för arbetsgivaren. Om justeringen av avlöningen för de tjänster som avses i detta moment samt om arvoden för deras innehavare beslutar landskapsregeringen. (2006/92)

Beträffande angelägenhet som inte reglerats genom tjänstekollektivavtal samt beträffande i 3 mom. avsedda angelägenheter gäller vad därom är särskilt föreskrivet eller utöver tjänstekollektivavtalet i enskilt fall överenskommet med tjänsteman som åtnjuter avtalslön.

En bestämmelse i ett tjänstekollektivavtal är giltig om den står i strid med denna paragraf. (2005/69)

Tidigare 4-6 mom. har blivit 5-7 mom. genom (2005/69).

D 37 LL (1978:22) om tjänstekollektivavtal

2 kap. Tjänstekollektivavtal**3 §. Förhandlings- och avtalsparter är:**

1) (1992/59) på landskapets vägnar landskapsregeringen eller, om så stadgas särskilt, affärsverks styrelse i frågor som rör verket,

2) på kommunernas vägnar kommunala avtalsdelegationen,

3) på landskapets tjänstemäns vägnar sådan registrerad förening till vars egentliga ändamål hör att bevaka tjänstemännens intressen i tjänsteförhållanden (tjänstemannaförening) och med vilken landskapsregeringen efter att vid behov ha hört berörda organisationer prövar ändamålsenligt ingå tjänstekollektivavtal,

4) på kommunala tjänstemäns vägnar sådan registrerad förening till vars egentliga ändamål hör att bevaka tjänstemännens intressen i tjänsteförhållanden (tjänstemannaförening) och med vilken avtalsdelegationen efter att vid behov ha hört berörda organisationer prövar ändamålsenligt ingå tjänstekollektivavtal. (1987/64)

I angelägenhet vari överenskommelse får träffas genom tjänstekollektivavtal kan kommunala avtalsdelegationen bemyndiga kommun eller kommunalförbund att för egen del ingå tjänstekollektivavtal inom de gränser avtalsdelegationen bestämmer.

Angående kommunala avtalsdelegationens organisation och verksamhet stadgas i kommunallagen (1997:73) för landskapet Åland. (1997/75)

Genom *huvudavtal* kan överenskommas om förhandlingsproceduren, om förfarande för tryggnad av arbetsfreden samt om förfarande som skall iaktas vid skötseln av tjänstemannafrågor. Genom *huvudavtal* får avvikelser inte göras från bestämmelser i lag eller förordning angående det förfarande som skall iaktas vid skötseln av tjänstemannafrågor. I övrigt gäller om *huvudavtal* vad om tjänstekollektivavtal är stadgat, såvitt inte annat följer av vad som stadgas nedan. (1987/64)

4 §. Tjänstekollektivavtal skall ingås skriftligen. Avtal kan ingås även sålunda, att avtalets innehåll uppges i det vid förhandlingarna mellan förhandlingsparterna förda protokollet, vilket styrkes på överenskommets sätt.

Medför tjänstekollektivavtal merutgifter för landskapet, för vilkas godkännande erfordras beslut av lagtinget, skall avtalet underställas lagtinget för godkännande såsom därom är särskilt stadgat.

Se 43 § LO (2011:97) och 21 § AO (2015:87).

5 §. (1987/64) Bundna av tjänstekollektivavtal är:

1) landskapet,

2) kommuner och kommunalförbund samt kommunala avtalsdelegationen,

3) de tjänstemannaföreningar som ingått tjänstekollektivavtal eller som efteråt med samtycke av tidigare parter i avtalet skriftligen biträtt detsamma,

4) de registrerade föreningar som direkt eller genom mellanled är eller under avtalets giltighetstid varit underföreningar av i 3 punkten avsedda tjänstemannaföreningar, och

5) de tjänstemän som är eller under avtalets giltighetstid varit medlemmar i förening som är bunden av avtalet.

Utän hinder av tjänstekollektivavtal kan landskapsregeringen och kommunala avtalsdelegationen bestämma annat om villkoren i tjänstemännens anställningsförhållande än vad i tjänstekollektivavtal är överenskommet, såvida möjligheterna att anställa eller bibehålla personal i tjänst hos landskapet, kommun eller kommunalförbund eller annat vägande skäl det kräver. Sämre villkor för tjänstemännen än vad som avtalats i tjänstekollektivavtal får dock inte bestämmas.

Landskapsregeringen och kommunala avtalsdelegationen skall innan i 2 mom. avsett beslut om avvikelse från tjänstekollektivavtal fattas bereda de övriga avtalsparterna i huvudavtal som ingåtts med stöd av 3 § 4 mom. tillfälle att yttra sig i ärendet. Kommunala avtalsdelegationen skall dessutom höra vederbörande kommuner och kommunalförbund.

Landskapet, kommun eller kommunalförbund får inte i andra än i 2 mom. avsedda fall inom tjänstekollektivavtals tillämpningsområde bestämma eller avtala om mot tjänstekollektivavtalet stridande villkor i anställningsförhållandet för tjänsteman som står utanför tjänstekollektivavtalet men utför i avtalet avsett arbete.

I tjänstekollektivavtal kan överenskommas att tjänsteman som i kommun eller kommunalförbund företräder arbetsgivaren inte skall vara bunden av tjänstekollektivavtalet. Villkor i sådan tjänstemans anställningsförhållande fastställs av kommunala avtalsdelegationen. Kommun eller kommunalförbund kan dock besluta att själv fastställa villkoren för sådan tjänsteman. Meddelande om sådant beslut skall ofördröjligen tillställas kommunala avtalsdelegationen. (1989/80)

Vad i 1 och 4 mom. är stadgat skall iaktas endast såvida landskapet, kommun, kommunalförbund, kommunala avtalsdelegationen, förening eller tjänsteman inte är bunden av tidigare, på andra villkor ingånget tjänstekollektivavtal eller såframt den krets tjänstekollektivavtalet binder inte är begränsad i avtalet.

6 §. Tjänstekollektivavtal som icke ingåtts för viss tid kan av den som är part i avtalet uppsägas, varvid uppsägningstiden är tre månader, såvida ej annat överenskommit. Tjänstekollektivavtal som slutits för längre tid än fyra år gäller efter förloppet av fyra år såsom tjänstekollektivavtal vars giltighetstid icke är bestämd. Vad här är sagt gäller även huvudavtal. Uppsägningstiden för dess vidkommande är likväl sex månader.

Samma uppsägningstid som part i avtalet har i 5 § 1 mom. 4 punkten avsedd förening, om den upphört att vara underförening av förening som är part i avtalet. Underförening är likväl bunden av tjänstekollektivavtal under samma tid som ovan avsedd förening vilken är part i avtalet.

Uppsägning skall ske skriftligen.

7 §. Även om tjänstekollektivavtal upphört att gälla, skall däri upptagna villkor för anställningsförhållande

fortfarande iakttagas intill dess nytt avtal ingåtts och trätt i kraft, såfram ej annat överenskommit eller följer av 2 § 4 mom.

3 kap. Arbetsfred och arbetstvister

8 §. Annan stridsåtgärd som angår gällande anställningsförhållande än lockout eller strejk får inte vidtas. Även dessa är förbjudna om syftet med dem är att påverka andra angelägenheter än sådana som enligt 2 § kan vara föremål för avtal, eller om så är särskilt stadgat i lag. Förbudet gäller även andra ärenden än sådana som kan vara föremål för avtal enligt 2 § även när huvudavtal enligt 3 § 4 mom. kan ingås om dem. (1987/64)

Med *lockout* avses av landskapet, kommun eller kommunalförbund föranstaltad avstängning från arbetet och med *strejk* av tjänstemannaförening mot landskapet, kommun eller kommunalförbund riktad arbetsinställelse som har till ändamål att utgöra påtryckning på motparten i arbetstvisten genom att avbryta utförandet av de av stridsåtgärden omfattade tjänstemännens samtliga tjänsteåligganden med nedan stadgade begränsningar. (1987/64)

Landskapsregeringen eller kommunala avtalsdelegationen beslutar för landskapets respektive kommuns och kommunalförbunds vidkommande om inledande av lockout.

Tjänsteman får delta i strejk endast med stöd av beslut av den tjänstemannaförening som utlyst strejken. I 2 § 4 mom. avsedda tjänstemän får inte vidta stridsåtgärd. (1987/64)

9 §. Av tjänstekollektivavtal bunden får icke medan avtalet gäller vidtaga stridsåtgärd som angår avtalets giltighet, bestånd eller rätta innebörd eller för avgörande av tvist med anledning av ett på avtalet grundat anspråk, för ändring av gällande avtal eller för åstadkommande av nytt avtal.

I 1 mom. avsedd förpliktelse till arbetsfred kan utvidgas i tjänstekollektivavtal. Förpliktelsen till arbetsfred gäller även förening vars i 5 § 1 mom. 4 punkten avsedda underförening med föreningens samtycke ingått tjänstekollektivavtal. Förefintligheten av huvudavtal eller annat avtal som ingåtts utslutande för reglering av specialfrågor hindrar inte att stridsåtgärder vidtas för åstadkommande av nytt avtal angående andra frågor, såfram inte annat är avtalat. (1987/64)

10 §. Tjänstemannaförening är skyldig att övervaka att underlydande föreningar och tjänstemän avhåller sig från i 8 § förbjudna stridsåtgärder. (1987/64)

Av tjänstekollektivavtal bunden förening är skyldig att tillse att underlydande föreningar och tjänstemän som berörs av avtalet inte bryter mot den förpliktelse till arbetsfred varom stadgas i 9 § eller mot bestämmelserna i avtalet. (1987/64)

Förening enligt 1 eller 2 mom. åvilande skyldighet innebär även att föreningen icke får stödja eller främja förbjudna stridsåtgärder eller på annat sätt medverka till sådana åtgärder utan är pliktig att söka avveckla dem.

11 §. (1987/64) Kommunala avtalsdelegationen skall övervaka att kommunerna och kommunalförbunden iakttar bestämmelserna i denna lag och i tjänstekollektivavtal. Angående övervakningsskyldigheten gäller på motsvarande sätt vad i 10 § är stadgat om tjänstemannaförenings skyldighet att övervaka underlydande föreningar.

12 §. Tjänsteman är inte skyldig att utföra åligganden vilka berörs av tillåten lockout eller strejk eller av sådan blockad som gäller angelägenheter vilka enligt 2 § kan vara föremål för avtal. Tjänsteman som inte omfattas av arbetsstrid skall fullgöra sina sedvanliga arbetsuppgifter, varjämte han är skyldig att utföra skyddsarbete. Vad i 8 § 2 mom. är stadgat hindrar inte tjänsteman som omfattas av arbetsstrid att utföra skyddsarbete. (1987/64)

Med *skyddsarbete* avses arbete som vid arbetsstrid är oundgängligt för förhindrande av fara för medborgarnas liv eller hälsa eller för skyddande av sådan egendom, som särskilt utsättes för fara till följd av arbetsstriden.

4 kap. Påföljder av brott mot tjänstekollektivavtal och stadgandena i denna lag

13 §. (1987/64) Den som är bunden av tjänstekollektivavtal och som medvetet överträder eller som på goda grunder borde ha insett att han överträder bestämmelserna i avtalet, kan av arbetsdomstolen dömas att betala plikt.

Förfar landskapet, kommunala avtalsdelegationen, kommun eller kommunalförbund i strid med bestämmelserna i 8 eller 9 § eller underlåter att iakttä vad i 11 § är stadgat, skall den felande om inte annat är föreskrivet i tjänstekollektivavtal, i stället för skadestånd betala plikt. Detsamma gäller om tjänstemannaförening förfar i strid med bestämmelserna i 8 eller 9 § eller underlåter att iakttä vad i 10 § är stadgat. Bestämmelserna i detta moment skall dock inte tillämpas på förening som lämnat i 9 § avsett samtycke.

Plikt får uppgå till högst det belopp som gäller i riket i motsvarande situation. (1997/75)

14 §. Då plikt ådöms skall hänsyn tas till alla föreliggande omständigheter såsom skadans storlek, graden av skuld, den anledning till överträdelsen som den andra parten möjligen givit och föreningens, kommunens eller kommunalförbundets storlek. Om särskilda skäl föreligger behöver plikt inte ådömas. (1987/64)

Plikt tilldömes, såvida ej annat är föreskrivet i tjänstekollektivavtalet, den som lidit skada eller, om ingen skada uppkommit, den part på vars yrkande domen givits. Finns det flera till plikten berättigade parter, skall i domen, med beaktande av storleken av den skada som drabbat envar av dem och deras medlemmar och dem som de företräder, bestämmas hur det utdömda beloppet skall fördelas mellan parterna.

15 §. Har bestämmelserna i tjänstekollektivavtal så väsentligt åsidosatts, att det icke rimligtvis kan fordras, att de övriga av avtalet bundna skall kvarstå i avtalsförhållandet, kan arbetsdomstolen förklara avtalet omedelbart hävt.

D 38 LL (1998:44) om tillämpning av arbetstidslagen

Har avtal på talan mot någon tjänstemannaförening förklarats hävt, kan avtalet inom två veckor uppsägas gentemot övriga föreningar. (1987/64)

Har avtal på föreningens talan förklarats hävt, äger även annan förening, som är part i avtalet eller som har uppsägningsrätt enligt 6 § 2 mom., rätt att inom två veckor uppsäga avtalet.

Sålunda uppsagt avtal upphör omedelbart att gälla.

16 §. (1987/64) Tjänstemans deltagande i en av tjänstemannaförening vidtagen stridsåtgärd med stöd av föreningens beslut skall inte anses som brott i tjänsten, ej heller som sådan handling som kan bestraffas i disciplinär väg.

5 kap. Särskilda stadganden

17 §. (1987/64) Tjänsteman får inte utan tvingande skäl hindras att i egenskap av företrädare för tjänstemannaförening delta i förhandlingar som avses i denna lag.

18 §. (1987/64) Till tjänsteman som omfattas av arbetsstrid erläggs inte avlöning eller andra ekonomiska förmåner för den tid arbetet är inställt till följd av stridsåtgärd mot landskapet, kommun eller kommunalförbund. Sådana förmåner utgår inte heller till tjänsteman som omfattas av lockout som utlysts av landskapet, kommun eller kommunalförbund. Tjänsteman har likväl rätt att nyttja tjänstebostad medan arbetsstrid pågår.

19 §. (1987/64) Tjänsteman får inte genom besvär söka ändring i myndighets beslut i ärende som avses i 2 § eller bringa det till handläggning genom anspråk på rättelse eller såsom förvaltningstvistemål, om han eller tjänstemannaförening har rätt att anhängiggöra ärendet vid arbetsdomstolen.

20 §. På de terminer som avses i denna lag tillämpas stadgandena i lagen om beräkning av laga tid (FFS 150/1930).

21 §. Landskapsregeringen och kommunala avtalsdelegationen skall inom en månad efter det tjänstekollektivavtal undertecknats översända avskrift därav till riksfrörläkningsmannabyrån.

22 §. Närmare stadganden om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

D 38 Landskapslag (1998:44) om tillämpning i landskapet Åland av arbetstidslagen

1 §. Tillämpning i landskapet av arbetstidslagen

Arbetstidslagen den 9 augusti 1996 (FFS 605/1996) skall i landskapet tillämpas på landskapets och kommunernas tjänstemän med de avvikelser som följer av denna lag.

Den lag som avses i 1 mom. ska tillämpas i landskapet sådan den lyder när denna lag träder i kraft, dock så att 15 § 3 mom. i arbetstidslagen ska tillämpas sådant det lyder i lagen om ändring av 15 § i arbetstidslagen (FFS 104/2016). (2016/79)

2 §. Tillämpningsområde

Vad i arbetstidslagen föreskrivs om arbetsgivarföreningar vars verksamhetsområde omfattar hela landet skall i landskapet tillämpas på [landskapsstyrelsen], kommunala avtalsdelegationen samt ett affärsverks styrelse, om det i lag bestämts att styrelsen skall företräda landskapet som förhandlings- och avtalspart i tjänstekollektivavtal.

Vad i arbetstidslagen föreskrivs om arbetstagarföreningar vars verksamhetsområde omfattar hela landet skall i landskapet gälla sådana registrerade föreningar till vars egentliga ändamål hör att bevaka tjänstemännens intressen och vilka är part i tjänstekollektivavtal.

3 §. Skötseln av förvaltningsuppgifter

De förvaltningsuppgifter som enligt arbetstidslagen ankommer på riksmyndighet skall i landskapet handhas av [landskapsstyrelsen].

4 §. Avvikelser från bestämmelser i arbetstidslagen

I landskapet gäller följande avvikelser från bestämmelserna i arbetstidslagen:

1) i de fall landskapet är arbetsgivare skall vad som föreskrivs om arbetsgivare i 21 § tillämpas endast när en annan myndighet än [landskapsstyrelsen] företräder landskapet,

2) i de fall [landskapsstyrelsen] företräder landskapet som arbetsgivare krävs inte tillstånd enligt 14 §, 26 § 14 punkten, 27 och 36 §§,

3) i stället för vad som föreskrivs i 23 § 3 mom. skall gälla vad som överenskommes i tjänstekollektivavtal,

4) arbetsgivarens framläggningsskyldighet enligt 41 § arbetstidslagen skall även omfatta denna lag samt de föreskrifter och tillstånd till undantag som utfärdats med stöd av lagen samt

5) 10 och 11 §§ skall inte tillämpas.

5 §. Landskapsförordning

[Landskapsstyrelsen] kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att bestämmelser som utfärdats med stöd av 2 § 3 mom., 26 § 2 mom. eller 44 § arbetstidslagen skall tillämpas i landskapet oförändrade eller med de ändringar [landskapsstyrelsen] föreskriver.

Ikraftträdandebestämmelse (1998:44):

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1998.

Pensionerna

D 39 Landskapslag (2016:76) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om pension för den offentliga sektorn

1 §. Lagens tillämpningsområde

Följande författningar ska, med i denna lag angivna avvikelser, tillämpas på arbetspensionsskyddet för landskapets anställda:

1) pensionslagen för den offentliga sektorn (FFS 81/2016), nedan kallad OffPL,

2) lagen om införande av pensionslagen för den offentliga sektorn (FFS 82/2016), nedan kallad lagen om införande av OffPL, samt

3) lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem (FFS 165/1999).

Den som står i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande till landskapet har, med i denna lag angivna avvikelser, rätt till ålderspension, partiell förtida ålderspension, arbetspensionsrehabilitering, invalidpension samt arbetslivspension ur landskapets medel enligt bestämmelserna om rätt till pension och pensionsgrundande förmåner i de författningar som anges i 1 mom.

Den som är förmånstagare efter en sådan person som avses i 2 mom. har, med beaktande av avvikelserna i denna lag, rätt till familjepension ur landskapets medel enligt de författningar som anges i 1 mom.

Med undantag för den lag som avses i 1 mom. 3 p. omfattar bestämmelserna i denna lag endast sådana anställda som avses i 2 mom. och som inlett sitt anställningsförhållande till landskapet före den 1 januari 2008. Lagen tillämpas dock även på den som den 1 januari 2008 står i ett anställningsförhållande till landskapet eller till en annan arbetsgivare inom landskapets pensionssystem och efter det, utan avbrott, övergår till ett nytt anställningsförhållande till landskapet.

De författningar som anges i 1 mom. ska tillämpas i landskapet, med de avvikelser som står i denna lag, i den lydelse de har då denna lag träder ikraft. Om någon av författningarna ändras efter detta ska de ändrade författningarna tillämpas i landskapet från den tidpunkt då de träder i kraft i riket, om inte annat följer av denna lag.

Denna lag ska även tillämpas på den som tillträder en anställning som rektor, lärare eller timplärare vid en grundskola på Åland (grundskolelärare). Det som bestäms om landskapets anställda i lagen ska tillämpas på grundskolelärare. Den pensionsgrundande lönen för grundskoleanställda bestäms utgående från det kommunala tjänstekollektivavtalet. (2021/1)

2 §. Förvaltningsmyndighet

De förvaltningsuppgifter som enligt de författningar som anges i 1 § 1 mom. ankommer på statens myndigheter ska i landskapet skötas av landskaps-

regeringen till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området.

De förvaltningsuppgifter och befogenheter som Keva har enligt de författningar som anges i 1 § 1 mom. och som gäller verkställigheten av arbetspensionsskyddet för dem som är anställda hos staten, har landskapsregeringen på Åland i fråga om arbetspensionsskyddet för landskapets anställda till den del förvaltningen grundar sig på landskapets behörighet på området. (2020/66)

Vid avdrag för pension eller motsvarande förmån från utlandet enligt 93 § i OffPL ska de beräkningsgrunder som fastställs av social- och hälsovårdsministeriet tillämpas i landskapet. Den lönekoeficient som fastställs av social- och hälsovårdsministeriet enligt bestämmelserna i 94 § i OffPL ska tillämpas i landskapet. Den livslängdskoefficient och de åldersgränser som fastställs av social- och hälsovårdsministeriet enligt bestämmelserna i 95 § i OffPL ska tillämpas i landskapet. De grunder för betalning av engångsbelopp som fastställs av social- och hälsovårdsministeriet enligt bestämmelserna i 125 § i OffPL ska tillämpas i landskapet.

De blanketter och intyg som avses i 106 § i OffPL ska användas i landskapet, om inte landskapsregeringen genom en landskapsförordning utfärdar bestämmelser om blanketter och intyg som ska användas i landskapet.

3 §. Tillämpning av hänvisningar till riksförfattningar som motsvaras av landskapslagstiftning

Om det i de författningar som anges i 1 § 1 mom. hänvisas till bestämmelser i rikslagstiftningen ska hänvisningarna avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

4 §. Särskilda avvikelser från pensionslagen för den offentliga sektorn

Vid tillämpning av OffPL ska de avvikelser som anges i denna paragraf följas i landskapet.

Bestämmelserna i 7 § 2 mom., 8-9 §§ och 29 § 3 mom. i OffPL om Kevas medlemssamfund ska inte tillämpas i landskapet.

Bestämmelserna i 7 kap. samt i 80 § 2 mom., 112 § 1 och 2 mom., 125 § 5 mom., 126 § 1 mom., 137 § 3 mom. och 138 § 2 mom. i OffPL om sista pensionsanstalt ska inte tillämpas i landskapet.

Bestämmelserna i 5 kap. i OffPL om militärpensioner ska inte tillämpas i landskapet.

Med avvikelse från vad som bestäms i 111 § i OffPL om anhängiggörande av pensionsansökan ska en pensionsansökan anses vara gjord den dag den inkom till landskapsregeringen.

Med avvikelse från vad som bestäms i 112 § 3 mom. och 113 § i OffPL om delgivning och motivering av beslut ska landskapsregeringen delge och motivera sina beslut enligt vad som bestäms i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland.

D 40 LL (2023:6) om L om främjande av sjukpensionärers återgång i arbete

Bestämmelserna i 130 § 5 mom. i OffPL om utbetalning av retroaktiv pension till Folkpensionsanstalten till den del pensionen till sitt belopp motsvarar det studiestöd som har betalats för samma tid, ska inte tillämpas i landskapet.

Med avvikelse från vad som bestäms i 149 § 5 mom. i OffPL om delgivning av hörande ska delgivning ske enligt bestämmelserna i förvaltningslagen för landskapet Åland.

Bestämmelserna i 164 § i OffPL om uppgifter om ekonomiskt stöd till omyndiga ska inte tillämpas i landskapet.

Bestämmelserna i 11 kap. i OffPL om finansiering av pensionsskyddet ska inte tillämpas i landskapet.

Bestämmelserna i 174 § i OffPL om kommunernas pensionsdelegation ska inte tillämpas i landskapet.

Bestämmelserna i 175 § i OffPL om statens pensionsdelegation ska inte tillämpas i landskapet.

Bestämmelserna i 176 § i OffPL om samarbete ska inte tillämpas i landskapet.

5 §. Särskilda avvikelser från lagen om införande av pensionslagen för den offentliga sektorn

Vid tillämpningen av lagen om införande av OffPL ska de avvikelser som anges i denna paragraf följas i landskapet.

Bestämmelserna i 1 § 2 mom. i lagen om införande av OffPL om sista pensionsanstalt ska inte tillämpas i landskapet.

Bestämmelserna i 23 § i lagen om införande av OffPL om kommunernas och statens pensionsdelegation ska inte tillämpas i landskapet.

Bestämmelserna i 24, 25 och 26 §§ i lagen om införande av OffPL om militärpension ska inte tillämpas i landskapet.

6 §. Sökande av ändring

Beslut som landskapsregeringen har fattat med stöd av denna lag kan överklagas hos försäkringsdomstolen.

7 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (2007:54) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner.

D 40 Landskapslag (2023:6) om tillämpning på Åland av lagen om främjande av sjukpensionärers återgång i arbete**1 §. Lagens tillämpningsområde**

Lagen om främjande av sjukpensionärers återgång i arbete (FFS 738/2009) ska, med i denna lag angivna avvikelser, tillämpas på invalidpension som har beviljats med stöd av landskapslagen (2016:76) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om pension för den offentliga sektorn eller landskapslagen (2007:29) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om pension för arbetstagare oberoende av vad som i landskapslagarna föreskrivs om arbetsinkomsternas inverkan på invalidpensionen.

Lagen om främjande av sjukpensionärers återgång i arbete ska tillämpas på Åland sådan den lyder när denna lag träder i kraft. Ändras därefter författningen, ska den ändrade författningen gälla på Åland från tidpunkten för dess ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag.

2 §. Bestämmelser som inte ska tillämpas

Med stöd av denna lag ska 5 § i lagen om främjande av sjukpensionärers återgång i arbete om inkomstgräns vid sjukpension som beviljas av Folkpensionsanstalten och vilande pension inte tillämpas på Åland.

3 §. Tillämpning av hänvisningar till riksförfattningar

Hänvisas i lagen om främjande av sjukpensionärers återgång i arbete till bestämmelser i rikslagstiftningen, vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen, ska hänvisningarna avse bestämmelserna i landskapslagstiftningen.

4 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2023 och gäller till och med den 31 december 2024.

Lagen tillämpas från och med den 1 januari 2023.

Denna lag tillämpas på invalidpension som lämnas vilande medan denna lag är i kraft.

D 41 Landskapslag (1971:51) om vissa pensioner, som skall betalas av landskapsmedel

1 §. Den som den 1 januari 1997 är eller har varit anställd vid en i denna lag avsedd landskapsunderstödd institution har rätt till pensionsskydd i enlighet med bestämmelserna i denna lag. (1997/6)

Med landskapsunderstödd åtnjutande institution avses i denna lag sådan sammanslutning eller inrättning som den 1 juli 1969 ägde rätt att få landskapsunderstödd för i landskapslag bestämd proportionell del av kostnaderna för anordnande av pensionsskydd, samt sådan sammanslutning eller inrättning, som börjar sin verksamhet, medan denna lag är i kraft och som skulle ha varit berättigad att erhålla landskapsunderstödd i enlighet med vad ovan anförts om den varit verksam den 1 juli 1969.

Utan hinder av vad ovan är stadgat anses dock icke såsom landskapsunderstödd åtnjutande institution kommunala pensionsanstaltens medlemssamfund, ej heller understödd åtnjutande sammanslutning eller inrättning till den del dess anställda är berättigade till pensionsskydd direkt av landskapsmedel.

Då denna lag träder i kraft upphör landskapsunderstödd åtnjutande institutions rätt att med stöd av landskapslag som avses i 2 mom. erhålla landskapsunderstödd för kostnader för anordnande av pensionsskydd samt dess skyldighet att anordna och upprätthålla pensionsskydd för person, som äger rätt till pension med stöd av denna lag.

2 §. (1989/54) Den som är anställd vid en landskapsunderstödd institution och för vars del institutionen hade eller skulle ha haft rätt att erhålla landskapsunderstödd

för kostnaderna för anordnande av pensionsskydd på sätt som avses i 1 § har rätt till ålders-, invalid-, arbetslöshets- och deltidspension av landskapsmedel, i tillämpliga delar enligt de bestämmelser som gäller person som står i tjänste- eller arbetsförhållande till landskapet.

Sedan en i 1 mom. avsedd person som är anställd vid landskapsunderstödd institution eller person som med stöd av denna lag erhållit ålders-, invalid-, arbetslöshets- eller deltidspension avlidit, betalas efter honom av landskapsmedel familjepension i tillämpliga delar enligt de bestämmelser som gäller person som stått i tjänste- eller arbetsförhållande till landskapet.

3 §. Den pensionsgrundande lönen bestäms enligt den avlöning för vilken institutionen med stöd av landskapslag ägde rätt att erhålla landskapsunderstöd.

4 §. Äger anställd vid landskapsunderstöd åtnjutande institution eller förmånstagare efter honom rätt att på grund av pensionsfall, som inträffat före den 1 juli 1969, av institutionens medel få en pension, för vars betalning institutionen enligt lag haft rätt att erhålla landskapsunderstöd på sätt som avses i 1 §, överföres ansvaret för pensionen, sedan denna lag trätt i kraft, på landskapet till den del pensionen godkänts såsom till landskapsunderstöd berättigande utgift.

5 §. Äger person, som är berättigad till pension enligt denna lag, rätt att erhålla pension även på grund av pensionsskydd, som uppfyller minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare och som anordnats av landskapsunderstöd åtnjutande institution, betalas pension, som utgår enligt denna lag, minskad med sistnämnda pension till den del de båda grundar sig på samma tjänstgöringstid.

Äger person, som är berättigad till pension enligt denna lag, rätt att i andra än i 1 mom. avsedda fall erhålla pension även från landskapsunderstöd åtnjutande institution eller på grund av pensionsskydd, som institutionen anordnat, betalas pension, som utgår enligt denna lag, minskad med sistnämnda pension till den del de båda grundar sig på samma tjänstgöringstid och på den avlöning som nämnts i 3 §.

Erlägger institution själv i 2 mom. avsedd pension, må den del som motsvarar avdraget betalas till institutionen.

6 §. Bekostar landskapet enligt vederbörande landskapslag icke ensamt det pensionsskydd som utgår enligt denna lag, avdrages från landskapsunderstöd, som annars tillkommer landskapsunderstöd åtnjutande institution för avlöningen, såsom andel i pensionskostnaderna ett belopp, vilket motsvarar den del av den vid institutionen anställda, i 2 § avsedda personalens i denna lag åsyftade löner som framgår av den procentuella kostnadsandel varom i 2 mom. stadgas.

Den procentuella kostnadsandelen utgör en fjärdedel av den procentsats enligt vilken institutionen med stöd av i 1 § avsedd landskapslag själv skulle ha deltagit i kostnaderna för anordnande av pensionsskydd.

Om den procentsats enligt vilken institutionen med stöd av i 1 § avsedd landskapslag själv skulle ha del-

tagit i kostnaderna för anordnande av pensionsskydd, är olika i fråga om olika grupper av personer, bestäms den procentuella andelen i kostnaderna och det belopp, som skall avdragas såsom andel i pensionskostnaderna, särskilt för varje sådan grupp.

Om den procentsats enligt vilken institutionen med stöd av i 1 § avsedd landskapslag, skulle ha deltagit i kostnaderna för anordnande av pensionsskydd, skulle ha kunnat variera mellan två olika procenttal, är andelsprocenten en fjärdedel av medeltalet av dessa två procenttal.

7 §. [Landskapsstyrelsen] och pensionsanstalt, där pensionsskydd för i denna lag avsedd personal har varit anordnat, må överenskomma om att pensionsanstaltens pensionsansvar för denna personal överföres på landskapet. Ansvaret enligt lagen om pension för arbetstagare överföres med avseende på grunderna sådant det är vid denna lags ikraftträdande. Såsom täckning för ansvaret må [landskapsstyrelsen] godkänna av vederbörande institution åt pensionsanstalten utfärdad låneförbindelse angående försäkringspremie.

Av de medel som [landskapsstyrelsen] erhållit i samband med överföringen av ansvaret skall [landskapsstyrelsen] till den landskapsunderstöd åtnjutande institutionen samt till person som beröres av avtalet, såframt denne eller hans förmånsåttare betalt försäkringspremie till pensionsanstalt för pensionsskydd, som överförts till landskapet, återbära ett belopp, som motsvarar den del av pensionsansvaret som bör anses ha finansierats med den landskapsunderstöd åtnjutande institutionens eller ovan avsedda persons premier.

Ikraftträdandebestämmelse (1971:51):

Denna lag tillämpas från den 1 juli 1969, dock så att [landskapsstyrelsen] med i denna lag avsedd institution må överenskomma om att landskapet övertar pensionsansvaret vid en senare tidpunkt.

Med avvikelse från vad i 6 § 2 mom. är stadgat bestäms den procentuella kostnadsandelen gradvis på följande sätt:

1) Den procentuella kostnadsandelen år 1969 för landskapsunderstöd åtnjutande institution, som är verksam den 1 juli 1969, är ett tal som utvisar, huru många procent institutionens med andra än i landskapsunderstöd erhållna medel för år 1968 betalda, i 4 § avsedda pensioner samt institutionens för samma tid för ovan avsedda pensionsskydd betalda försäkringspremier utgjorde av de i 6 § 1 mom. avsedda löner som utbetalts samma år. De följande åren lägges till det sålunda erhållna procenttalet varje år 1/15 av skillnaden mellan det procenttal som avses i 6 § 2 mom. och ovan avsedda procenttal, tills det i 6 § 2 mom. stadgade talet uppnås.

2) Den procentuella kostnadsandelen för institution som inleder sin verksamhet efter lagens ikraftträdande bestäms på det sätt på vilken den enligt punkt 1 skulle ha bestämts, om institutionen hade varit verksam den 1 juli 1969. Såsom 1969 års procentuella andel anses härvid 1/20 av den procentsats enligt vilken institutionen med stöd av i 1 § avsedd landskapslag

D 42 LL (2007:29) om riksförfattningar om pension för arbetstagare

själv skulle ha deltagit i kostnaderna för anordnandet av pensionsskydd.

Utan hinder av vad i 2 mom. är stadgat må [landskapsstyrelsen] på ansökan av institutionen av särskilda skäl bestämma, att i sagda moment avsedda tillägg till procentsatsen för kostnadsandelen skall vara mindre än 1/15, dock icke mindre än 1/30 av skillnaden mellan det procenttal som avses i 6 § 2 mom. och kostnadsandelsprocenttalet för år 1969.

Har landskapsunderstöd åtnjutande institution, då denna lag träder i kraft, ännu icke anordnat pensionskydd för sina anställda enligt lagen om pension för arbetstagare, övergår ansvaret för detta pensionskydd med avseende på grunderna sådant det är, då denna lag träder i kraft, på landskapet, och från det landskapsunderstöd som skulle ha erlagts till institutionen för avlöning avdrages för tiden för försummelsen den del av försäkringspremierna, som icke skulle ha återburits till institutionen enligt 7 § 2 mom., ifall densamma hade fullgjort sin försäkringsskyldighet och motsvarande ansvar hade överförts på landskapet.

Har i 1 mom. nämnd överenskommelse ingåtts skall vid uträkningen av institutionens procentuella kostnadsandel i tillämpliga delar gälla vad i 2 mom. 2 p. är stadgat.

Ikraftträdandebestämmelse (1989/54):

Denna lag tillämpas från den 1 juli 1989.

Om ikraftträdandet gäller i tillämpliga delar vad som stadgas om ikraftträdandet av landskapslagen angående ändring av landskapslagen (1989:53) om tillämpning i landskapet Åland av vissa i riket gällande författningar rörande statens pensioner.

D 42 Landskapslag (2007:29) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om pension för arbetstagare

1 §. Lagens tillämpningsområde

Med de avvikelser som anges i denna lag är den som tillträder en offentligrättslig eller privaträttslig anställning hos landskapet den 1 januari 2008 eller därefter (landskapsanställd) berättigad till ålderspension, partiell förtida ålderspension, arbetspensionsrehabilitering, invalidpension samt arbetslivspension i enlighet med bestämmelserna om arbetstagares rätt till pension och pensionsgrundande förmåner i

1) lagen om pension för arbetstagare (FFS 395/2006) och

2) lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare (FFS 396/2006) samt

3) lagen om införande av lagen om ändring av lagen om pension för arbetstagare (FFS 71/2016). (2016/77)

Då en landskapsanställd avlider skall, med beaktande av avvikelserna i denna lag, även familjepension erläggas till den landskapsanställdes förmånstagare i enlighet med vad som bestäms om förmånstagares rätt till familjepension vid arbetstagares dödsfall i de i 1 mom. angivna författningarna.

Den som den 31 december 2007 innehar anställning hos landskapet eller hos annan arbetsgivare inom landskapets pensionssystem och därefter, utan en enda dags avbrott, övergår till ny anställning hos landskapet, omfattas inte av bestämmelserna i denna lag.

Till den del de i 1 mom. angivna författningarna reglerar sådant som hör till landskapets behörighet skall de tillämpas sådana de lyder när denna lag träder i kraft. Ändras därefter något i författningarna som hör till landskapets behörighet skall ändringarna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag.

Denna lag ska även tillämpas på den som tillträder en anställning som rektor, lärare eller timplärare vid en grundskola på Åland (grundskolelärare). Det som bestäms om landskapsanställda i lagen ska tillämpas även på grundskolelärare. Respektive kommun ansvarar för att ordna pensionsskyddet för de grundskoleanställda i kommunen som omfattas av lagens bestämmelser. (2021/2)

2 §. Tillämpning av hänvisningar till riksförfattningar vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen

Hänvisas i de i 1 § nämnda författningarna till bestämmelser i rikslagstiftningen, skall hänvisningarna avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen om sådana finns.

3 §. Upphävd (2018:18).

4 §. Förvaltningsuppgifter m.m.

De förvaltningsuppgifter och befogenheter som Pensionsskyddscentralen har enligt de författningar som avses i 1 § 1 mom., har landskapsregeringen på Åland till den del förvaltningen grundar sig på landskapets behörighet på området. I fråga om sådana blanketter som avses i 101 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare ska de i riket fastställda blanketterna användas, om inte landskapsregeringen genom landskapsförordning utfärdar bestämmelser om blanketter som ska användas på Åland. (2020/67)

Upphandling av pensionstjänster enligt de lagar som nämns i 1 § 1 mom. och åtgärder som följer av det sköts av Ålands hälso- och sjukvård samt kommunerna för sina respektive anställda. I övrigt sköts dessa uppgifter av finansavdelningen vid landskapsregeringens allmänna förvaltning. (2021/2)

5 §. Ikraftträdelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008. Åtgärder för verkställighet av lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

Ikraftträdandebestämmelse (2018:18):

2 §. Enligt övergångsbestämmelser till landskapslagen (2018/17) om ändring av 9 § landskapslagen om Ålands polismyndighet är avgångsåldern för polisman född före 1965 fortsättningsvis 60 eller 63 år. Sådan polisman är berättigad till ålderspension redan vid uppnående av denna lägre avgångsålder.

3 §. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2018.

D 43 Republikens presidents förordning (2008:139) om skötseln i landskapet Åland av vissa förvaltningsuppgifter som gäller pensioner

(FFS 625/2008)

1 §. Pensionsskyddscentralen svarar för skötseln av de förvaltningsuppgifter som med stöd av 4 § 1 mom. i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om pension för arbetstagare (Ålands författningssamling 2007:29) ankommer på Ålands landskapsregering.

2 §. Denna förordning träder i kraft den 1 november 2008.

D 44 Republikens presidents förordning (2008:6) om skötseln i landskapet Åland av uppgifter som gäller pensionsersättning för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier

(FFS 1487/2007)

1 §. De förvaltningsuppgifter som enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier (644/2003), nedan pensionsersättningslagen, ankommer på en pensionsanstalt ska i landskapet Åland skötas av Ålands landskapsregering när den beviljar arbetspension i enlighet med 18 § 2 a-punkten i självstyrelselagen för Åland.

2 §. Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet ska meddela Pensionsskyddscentralen de uppgifter som den får av åländska studerande om sådana utomlands avlagda examina som avses i pensionsersättningslagens 3 § 3 mom. och som i riket i motsvarande fall lämnas av Folkpensionsanstalten med stöd av lagens 6 § 3 mom.

3 §. I enlighet med de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställer med stöd av 8 § i pensionsersättningslagen svarar riket för alla utgifter och kostnader som Ålands landskapsregering och Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet har på grund av de uppgifter som avses i denna förordning.

Landskapsregeringen, Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet och Pensionsskyddscentralen avtalar närmare om kostnadsersättningarna.

4 §. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2008.

Förordningen tillämpas på pensionsersättning som grundar sig på vård av barn under tre år och på studier räknat från den 1 januari 2005.

D 45 Landskapslag (1995:71) om landskapet Ålands pensionsfond

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Syfte

För att trygga betalningen av framtida pensioner, familjepensioner och andra med dem jämförbara förmåner som baserar sig på anställning som omfattas av landskapets pensionssystem och för att utjämna pensionsutgifterna för landskapet finns landskapet Ålands pensionsfond.

Landskapet Ålands pensionsfond är en fond som inte upptas i landskapets budget.

1a §. (2007/34) Tillämpningsområde

Bestämmelserna i denna lag rörande pensionsförmåner samt finansieringen av dessa är tillämpliga endast i fråga om dem som före den 1 januari 2008 innehaft en anställning inom landskapets pensionssystem eller som vid utgången av år 2007 innehar en sådan anställning, vilken fortgår även vid ingången av år 2008. Dessa bestämmelser tillämpas dock även på dem som vid ingången av år 2008 innehar en anställning hos landskapet eller hos annan arbetsgivare inom landskapets pensionssystem och därefter, utan en enda dags avbrott, övergår till ny anställning hos en sådan arbetsgivare.

2 §. Förvaltning

Förvaltningen av pensionsfonden handhas av fondens styrelse och finansavdelningen vid Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning. Finansavdelningen verkställer styrelsens beslut och sköter den löpande förvaltningen av pensionsfonden. (2007/55)

Styrelsen skall med de medel som den förvaltar betala kostnader för dess verksamhet och för revision av dess förvaltning. Finansavdelningens administrativa kostnader bekostas av landskapets medel.

2 kap. Pensionsfondens ledning

3 §. Styrelsen

Till pensionsfondens styrelse utser landskapsregeringen för fyra kalenderår i sänder sju ledamöter med personliga ersättare. Bland ledamöterna utser landskapsregeringen en ordförande och en vice ordförande. Tre av ledamöterna och deras personliga ersättare utses bland personer som föreslagits av de mest representativa fackliga organisationerna.

Landskapsregeringen får entlediga en ledamot eller ersättare från sitt uppdrag innan mandattiden har gått ut. Om en ledamot eller ersättare entledigas eller avlider skall en ny ledamot respektive ersättare utses för den återstående tiden.

Landskapsregeringen bestämmer arvoden och övriga ersättningar till ledamöter och ersättare i styrelsen.

4 §. Styrelsemöte

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden. Styrelsen skall också kallas samman för behandling av visst ärende då mer än hälften av ledamöterna begär det. Vice ordföranden handhar ordförandes uppgifter vid jäv eller annat förfall för denna.

D 45 LL (1995:71) om landskapet Ålands pensionsfond

Styrelsen är beslutför då mer än hälften av dess ledamöter är närvarande, bland dem ordföranden eller vice ordföranden.

Som styrelsens beslut gäller det förslag som majoriteten har biträtt. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Vid styrelsens möten förs protokoll som under-tecknas av ordföranden och sekreteraren, om sådan utsetts, samt justeras på det sätt som styrelsen bestämmer. Om beslutsfattandet i styrelsen och handläggningen av ärenden gäller i övrigt i tillämpliga delar de bestämmelser som gäller beslutsfattandet i landskapsregeringen.

5 §. Styrelsens uppgifter

Fondens styrelse beslutar om pensionsfondens placeringsprinciper, ansvarar för fondens verksamhet samt sköter övriga uppgifter som ankommer på styrelsen.

Styrelsen kan anta en arbetsordning för pensionsfonden med närmare bestämmelser om styrelsens administration och uppgifter. Arbetsordningen skall underställas landskapsregeringen för fastställelse.

3 kap. Pensionsfondens penningrörelse och rättsförmåga**6 §. Pensionsfondens inkomster**

Pensionsfondens inkomster består av

1) pensionspremier från landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter, inrättningar och affärsverk,

2) pensionspremier från övriga samfund och inrättningar vilkas anställda och förtroendevalda omfattas av landskapets pensionssystem,

3) pensionspremier för den grupp av anställda inom grundskolorna som omfattas av landskapets pensionssystem,

4) pensionsavgifter som uppbärs av anställda som omfattas av landskapets pensionssystem, lagtingets ledamöter och landskapsregeringens medlemmar,

5) avkastningen av pensionsfondens medel,

6) anslag som tas upp i landskapets budget för överföring till pensionsfonden samt

7) andra avgifter och överföringar som enligt särskilda bestämmelser utgör inkomst för pensionsfonden.

7 §. Pensionspremier

Pensionspremier som avses i 6 § 1-3 punkten betalas av arbetsgivaren till pensionsfonden på det sätt som landskapsregeringen bestämmer. Pensionspremierna fastställs i procent av den på ett offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande i 13 § lagen om förskottsuppbörd (FFS 1118/1996) och 4 § lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet (FFS 627/1978) avsedda lönen som betalas till personal som omfattas av landskapets pensionssystem. Landskapsregeringen fastställer närmare bestämmelser om pensionspremiens storlek och enligt vilka grunder pensionspremierna skall uppbäras. (2003/50)

Bestämmelsen i 1 mom. gäller inte personal vid en privat verksamhetsenhet som avses i 38 § landskapslagen (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården.

3 mom. upphävt (2003/50)

8 §. Pensionsavgifter

De som står i ett offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande till landskapet Åland samt de, om vilkas rätt till pension av landskapets medel i tillämpliga delar gäller vad som föreskrivs om rätt till pension för dem som står i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande till landskapet, skall betala en pensionsavgift till pensionsfonden. Pensionsavgiften är lika stor som arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift, om vilken föreskrivs i 153 § i lagen om pension för arbetstagare (FFS 395/2006), beräknad på den lön som avses i 2 mom. Även lagtingets ledamöter och landskapsregeringens medlemmar skall betala en pensionsavgift till pensionsfonden. (2007/55)

Arbetsgivaren är skyldig att i samband med löneutbetalningen innehålla pensionsavgiften av den på ett offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande i 13 § lagen om förskottsuppbörd eller 4 § lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet avsedda lönen samt redovisa pensionsavgiften till pensionsfonden på det sätt som landskapsregeringen bestämmer. (1997/34)

8a §. (2007/55) Retroaktiv innehållning av pensionsavgifter

Om pensionsavgiften på grund av ett uppenbart fel inte har innehållits i samband med en löneutbetalning, kan arbetsgivaren innehålla avgiften i samband med högst de två därpå följande löneutbetalningarna.

Har till en anställd i samband med löneutbetalningen inte betalats en lön som räcker till för innehållning av pensionsavgiften och intjänar den anställda ändå pensionskydd, kan arbetsgivaren innehålla pensionsavgiften i samband med senare löneutbetalningar under ett års tid.

8b §. (2007/55) Preskription av pensionspremier eller pensionsavgifter

Landskapsregeringen skall debitera en pensionspremie eller pensionsavgift som baserar sig på denna lag inom fem år från premierna eller avgiftens förfallodag.

Utökas en anställds arbetsinkomst retroaktivt med till pension berättigande arbetsinkomster som är mer än fem år gamla, skall landskapsregeringen på basis av dessa arbetsinkomster debitera pensionspremierna eller pensionsavgiften inom tio år från den dag då denna premie eller avgift för anställningen i fråga hade förfallit till betalning.

8c §. (2007/55) Återbetalning av en pensionsavgift som har innehållits utan grund

Arbetsgivaren skall på den anställdes yrkande till den anställda återbetala en pensionsavgift som har innehållits utan grund eller den del av avgiften som överstiger den anställdes föreskrivna pensionsavgift.

8d §. (2007/55) *Preskription av återbetalning av en pensionspremie eller en pensionsavgift som har betalats utan grund*

Återbetalningen av en pensionspremie eller en pensionsavgift som har betalats utan grund preskriberas fem år från den dag då pensionspremien betalades eller pensionsavgiften innehölls, om preskriptionen inte har avbrutits före det. Preskriptionen avbryts på det sätt som föreskrivs i 10 och 11 §§ i lagen om preskription av skulder (FFS 728/2003). Från avbrytandet av preskriptionstiden börjar en ny fem år lång preskriptionstid att löpa. Preskriptionstiden på fem år kan förlängas på det sätt som anges i 11 § 3 mom. i lagen om preskription av skulder.

9 §. Finansiering av pensionsutgifter

I enlighet med vad i landskapets budget anges skall medel ur pensionsfonden överföras till landskapet. Beloppet som överförs får uppgå till högst tre fjärdedelar av landskapets årliga pensionsutgifter.

10 §. Lån till landskapet

Medel ur pensionsfonden skall lånas till landskapet i enlighet med vad landskapsregeringen beslutar.

På de medel som landskapet lånar betalar landskapet en ränta vilken är densamma som den ränta som uppbärs för försäkringspremielån inom det pensionssystem som avses i lagen om pension för arbetstagare.

11 §. Lån till affärsverk och kommuner

Den andel av pensionsfondens medel som inte används på något av de i 9 och 10 §§ nämnda sätten kan av styrelsen lånas till affärsverk underställda landskapsregeringen och kommuner i enlighet med de villkor styrelsen bestämmer.

12 §. Placering av medel

Den andel av pensionsfondens medel som inte överförs till landskapet eller lånas till landskapet, affärsverk underställda landskapsregeringen eller kommuner skall placeras. Fondens medel skall placeras på ett betryggande sätt så att de ger avkastning.

Genom landskapsförordning kan utfärdas närmare bestämmelser om hur fondens medel skall placeras.

Se LF (1996:45) om placering av de medel som landskapet Ålands pensionsfond förvaltar.

13 §. Partshabilitet

Pensionsfonden kan förvärva rättigheter, ingå förbindelser samt vara part vid domstolar och andra myndigheter i ärenden rörande fonden, om inte landskapsregeringen beslutar annat.

4 kap. Bokföring och bokslut

14 §. Bokföring

Över pensionsfondens hushållning förs bok enligt allmänna bokföringsprinciper. Landskapsregeringen utfärdar vid behov närmare anvisningar om fondens bokföring.

De pensionsavgifter som anges i 8 § skall särskiljas från pensionsfondens övriga inkomster i fondens bokföring.

15 §. Bokslut

För varje kalenderår lämnas det av styrelsen godkända bokslutet jämte styrelsens verksamhetsberättelse till revisorerna för granskning före utgången av februari månad. Senast en månad efter att räkenskaperna mottagits skall revisorerna överlämna sin revisionsberättelse till styrelsen. Landskapsregeringen fastställer pensionsfondens bokslut och beviljar de redovisningsskyldiga ansvarsfrihet.

16 §. Revisorer

Landskapsregeringen tillsätter årligen minst två revisorer och personliga ersättare för dessa för att granska pensionsfondens förvaltning och räkenskaper.

Landskapsrevisionen har rätt att granska pensionsfondens verksamhet. (2013/28)

Landskapsregeringen bestämmer revisorernas arvode.

5 kap. Särskilda bestämmelser

17 §. (2007/55) *Dröjsmålsränta och utsökning*

Om pensionspremierna eller pensionsavgifterna inte betalas inom utsatt tid, får en årlig dröjsmålsränta uppbäras till pensionsfonden från förfallodagen högst enligt den räntefot som anges i 4 § 1 mom. räntelagen (FFS 633/1982). Pensionspremier, pensionsavgifter och dröjsmålsräntor får indrivnas i den ordning som föreskrivs [i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (FFS 367/1961)].

L om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (FFS 367/1961) har ersatts av L om verkställighet av skatter och avgifter (FFS 706/2007).

18 §. Uppgifter för verkställigheten av lagen

Arbetsgivare som avses i 7 och 8 §§ är skyldig att till landskapsregeringen lämna alla de uppgifter som behövs för verkställigheten av denna lag. Landskapsregeringen har rätt att granska arbetsgivarens bokföring för att kontrollera att uppgifterna är korrekta. Försummar arbetsgivaren att lämna dessa uppgifter eller lämnar han dem senare än landskapsregeringen bestämt, kan pensionspremien eller pensionsavgifterna indrivnas till högst det dubbla beloppet.

19 §. Upplösning

Ändras denna lag så att pensionsfondens verksamhet upphör skall de tillgångar som pensionsfonden förvaltar överföras till landskapet och användas i enlighet med det syfte som anges i 1 §.

20 §. Besvär

Om förutsättningarna och sättet för anförande av besvär över beslut som avser pensionspremien eller pensionsavgiften finns bestämmelser i 25 § självstyrelselagen [samt i lagen om ändringsökande i förvaltningsärenden (FFS 154/1950)].

Bestämmelser om besvär finns numera i L om rättegång i förvaltningsärenden (FFS 808/2019).

21 §. Landskapsförordning

Närmare bestämmelser om verkställighet och tillämplighet av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

Se LF (1996:45) om placering av de medel som landskapet Ålands pensionsfond förvaltar.

D 46 LL (1996:45) om placering av de medel som pensionsfonden förvaltar

22 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1995.

Lagens 7 § träder likväl i kraft den 1 januari 1996.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1994:37) om pensionsavgift för anställda som omfattas av landskapets pensionsskydd jämte ändringar.

23 §. Övergångsbestämmelser

De pensionsavgifter som landskapet uppburit av anställda och förtroendevalda fram till dess att denna lag trätt i kraft skall överföras till pensionsfonden. Dessa medel skall särskiljas från pensionsfondens övriga inkomster i fondens bokföring.

På de pensionsavgifter och pensionspremier som är försenade när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Styrelsen för pensionsfonden utses med tillämpning av bestämmelserna i denna lag första gången för en mandattid som sträcker sig till utgången av år 1999.

D 46 Landskapsförordning (1996:45) om placering av de medel som landskapet Ålands pensionsfond förvaltar

1 kap. Inledande bestämmelser**1 §. Allmänna principer**

Styrelsen i landskapet Ålands pensionsfond, nedan kallad fondstyrelsen, skall förvalta anförtrodda medel på ett sådant sätt att det blir till största nytta för landskapets pensionssystem.

Fondmedlen skall placeras så att kraven på god avkastning, långsiktighet, riskspridning, betryggande säkerhet och tillfredställande betalningsberedskap tillgodoses.

Vid bedömningen av säkerheten skall avseende fästas vid att investeringarnas realvärde bevaras.

2 §. Definitioner

I denna lag förstås med

reglerad marknad: en fondbörs som står under offentlig tillsyn av respektive stats övervakningsmyndighet samt andra fungerande system för omsättning som kan likställas med en fondbörs,

skuldförbindelse: en låne- och annan fordran som har sin grund i en skuldförbindelse samt masskuldebrevslån och andra penning- och kapitalmarknadsinstrument, dock inte aktier eller andelar, derivatavtal eller sådana förbindelser som har sämre förmånsrätt än gäldenärens övriga förbindelser,

fastighetssammanslutning: en sammanslutning med huvudsakligt syfte att äga sådana tillgångar som avses i 6 § 1 mom. 1-3 punkten.

3 §. Grupper av tillgångsslag

Fondstyrelsen får, med de begränsningar som anges i 4-12 §§, placera de medel som styrelsen förvaltar i

1) masskuldebrevslån och andra penning- och kapitalmarknadsinstrument,

2) lånefordringar och andra fordringar som baseras sig på skuldförbindelser,

3) aktier och andra andelar med rörlig avkastning,

4) andelar i placeringsfonder och andra därmed jämförbara företag för kollektivplaceringar,

5) (2010/37) fastigheter, byggnader och rättigheter i fast egendom, såsom nyttjande-, dispositions- och legorätt, aktier och andelar i fastighetssammanslutningar,

6) (2010/37) fordringar under byggnadstiden på sådana fastighetssammanslutningar som äger sådana tillgångar som avses i 5 punkten och i vilka pensionsfonden har bestämmanderätten,

7) (2010/37) indirekta placeringar i råvaror, såsom metaller, jordbruksprodukter och energiråvaror, via värdepapper vars värdeutveckling baserar sig på värdet på ovannämnda produkter eller

8) (2010/37) andelar i kapitalfonder som placerar medel i företagsandelar, andra kapitalfonder, fastigheter eller delar därav.

Om det behövs för en tillfredställande betalningsberedskap eller för att tillgodose kravet på ändamålsenlig förvaltning får fondmedel placeras i form av banktillgodohavanden eller i andra samfund med rätt att ta emot depositioner.

Fondstyrelsen kan om det totalt sett är ändamålsenligt med beaktande av kraven på god avkastning och betryggande säkerhet även godkänna att placeringar görs i andra än i 1 och 2 mom. nämnda tillgångar och förbindelser om placeringarna med avseende på beskaffenhet och säkerhet kan jämföras med sådana tillgångsslag som avses i 1 och 2 mom. (2010/37)

2 kap. Den procentuella fördelningen av tillgångsslag**4 §. Placeringar som motsvarar det totala marknadsvärdet av de tillgångar som fondstyrelsen förvaltar**

Det sammanlagda värdet av pensionsfondens innehav av tillgångar får uppgå till ett belopp som motsvarar det totala marknadsvärdet av de tillgångar som fondstyrelsen förvaltar om placeringarna avser

1) skuldförbindelser i vilka gäldenären eller borgensmannen är en stat eller landskapet,

2) skuldförbindelser i vilka gäldenären eller borgensmannen är en kommun, ett kommunalförbund, en församling som är ett offentlig samfund eller något annat regionalt offentligt samfund som kan jämföras med dessa och som har rätt att uppbära skatt eller vars medlemmar har en sådan rätt,

3) skuldförbindelser i vilka gäldenären eller borgensmannen är en depositionsbank eller ett försäkringsbolag som erhållit koncession i den stat varifrån verksamheten bedrivs och står under offentlig tillsyn eller en annan sammanslutning som kan jämföras med en depositionsbank eller ett försäkringsbolag av ovan nämnd art eller

4) skuldförbindelser för vilka säkerheten utgörs av skuldförbindelser som avses i 1-3 punkten.

5 §. Placeringar som motsvarar högst 50 eller 60 procent av det totala marknadsvärde av de tillgångar som fondstyrelsen förvaltar (2010/37)

Det sammanlagda värdet av pensionsfondens innehav av tillgångar får uppgå till ett belopp som motsvarar högst 50 procent av det totala marknadsvärdet

av de tillgångar som fondstyrelsen förvaltar om placeringarna avser

1) (2010/37) skuldförbindelser i vilka gäldenären eller borgensmannen är ett annat kreditinstitut, som erhållit koncession i den stat varifrån verksamheten bedrivs och står under offentlig tillsyn, än en depositionsbank som avses i 4 § 3 punkten eller en annan sammanslutning som kan jämföras med en depositionsbank,

2) skuldförbindelser i vilka gäldenären är en sammanslutning vars aktier eller andelar omsätts på en reglerad marknad,

3) (2010/37) skuldförbindelser som är föremål för handel på en reglerad marknad och i vilka gäldenären är en annan sammanslutning än de som avses i 1 och 2 punkten eller 4 § 1-3 punkten eller

4) (2010/37) skuldförbindelser för vilka säkerheten utgörs av skuldförbindelser som avses i 1-3 punkten.

5) upphävd (2010/37).

Med beaktande av vad som föreskrivs i 9 § 4 mom. får det sammanlagda värdet av pensionsfondens innehav av tillgångar uppgå till ett belopp som motsvarar högst 60 procent av det totala marknadsvärdet av de tillgångar som fondstyrelsen förvaltar om placeringarna avser aktier och andelar i sammanslutningar vilkas aktier eller andelar är föremål för handel på en reglerad marknad. (2010/37)

6 §. *Placeringar som motsvarar högst 40 eller 50 procent av det totala marknadsvärdet av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar*

Det sammanlagda värdet av pensionsfondens innehav av tillgångar får uppgå till ett belopp som motsvarar högst 40 procent av det totala marknadsvärdet av de tillgångar som fondstyrelsen förvaltar om placeringarna avser

1) fastigheter och byggnader,

2) sådana rättigheter i fast egendom som nämns i 3 § 5 punkten,

3) aktier och andelar i fastighetssammanslutningar samt

4) skuldförbindelser och fordringar under byggnadstiden på sådana fastighetssammanslutningar som avses i 3 punkten och i vilka pensionsfonden har bestämmanderätten.

Tillsammans med de tillgångsslag som nämns i 1 mom. får sammanlagt högst en andel av täckningen som motsvarar 50 procent av det totala marknadsvärdet av de tillgångar som fondstyrelsen förvaltar placeras i skuldförbindelser för vilka säkerheten utgörs av en inteckning i egendom som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten eller av aktier eller andelar som nämns i 1 mom. 3 punkten.

7 §. (2010/37) *Placeringar som motsvarar högst 30 procent av det totala marknadsvärdet av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar*

Det sammanlagda värdet av pensionsfondens innehav av tillgångar får uppgå till ett belopp som motsvarar högst 30 procent av det totala marknadsvärdet av de tillgångar som fondstyrelsen förvaltar om placeringarna avser

1) förbindelser som emitterats av sammanslutningar enligt 5 § 2 mom. och som har sämre förmånsrätt än sammanslutningens övriga förbindelser och

2) skuldförbindelser för vilka säkerheten utgörs av aktier och andelar enligt 5 § 2 mom. eller förbindelser enligt 1 punkten.

8 §. *Begränsning av vissa enskilda riskkoncentrationer till 15 procent av det totala marknadsvärdet av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar*

Av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar får ett belopp motsvarande högst 15 procent av det totala marknadsvärdet av pensionsfondens tillgångar vara placerat i ett enskilt objekt om placeringen gäller

1) en fastighet, byggnad, rättighet eller fastighetssammanslutning enligt 6 § 1 mom. 1 punkten,

2) skuldförbindelser för vilka säkerheten utgörs av en inteckning i ett objekt enligt 1 punkten eller för vilka säkerheten utgörs av aktier och andelar i sammanslutning, eller

3) skuldförbindelser under byggnadstiden på en sådan fastighetssammanslutning enligt 6 § 1 mom. 3 punkten i vilken pensionsfonden har bestämmanderätten.

Om en fastighet eller byggnad, föremålet för en rättighet enligt 1 mom. 1 punkten eller föremålet för en inteckning som fastställs till säkerhet för skuldförbindelsen är en och samma placering, eller om de befinner sig så nära varandra att de kan betraktas som en enda placering, skall alla placeringar enligt 1 mom. som hänför sig till detta objekt sammanräknas vid tillämpningen av den maximigräns som fastställs i momentet.

9 §. *Begränsning av vissa enskilda riskkoncentrationer till 10 procent av det totala marknadsvärdet av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar*

Av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar får ett belopp motsvarande högst 10 procent av det totala marknadsvärdet av pensionsfondens tillgångar vara placerat i ett enskilt objekt om placeringen gäller skuldförbindelser i vilka gäldenären eller borgensmannen är en i 4 § 2 punkten avsedd kommun, kommunalförbund eller församling eller ett annat kreditinstitut än en depositionsbank enligt 5 § 1 mom. eller placeringen gäller placeringsfonder enligt 12 § 1 mom. Skuldförbindelser för vilka säkerheten utgörs av ovan avsedda skuldförbindelser jämföras med dylika skuldförbindelser. (2010/37)

Om en sammanslutning enligt denna paragraf noteras på en reglerad marknad, skall vid tillämpningen av maximigränsen sammanräknas också sammanslutningens aktier och andelar och sådana förbindelser som har sämre förmånsrätt än sammanslutningens övriga förbindelser.

Utöver vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. kan ett belopp motsvarande högst 10 procent av det totala marknadsvärdet av pensionsfondens tillgångar direkt eller indirekt via fondandelar i placeringsfonder vara placerat i aktier och andelar i sammanslutningar vilkas aktier eller andelar inte är föremål för handel på en reglerad marknad. (2010/37)

D 46 LF (1996:45) om placering av de medel ...

Det sammanlagda värdet av det i 5 § 2 mom. och i 3 mom. denna paragraf avsedda beloppet får inte överskrida ett belopp motsvarande 60 procent av det totala marknadsvärdet av pensionsfondens tillgångar. (2010/37)

10 §. Begränsning av vissa enskilda riskkoncentrationer till 5 och 10 procent av det totala marknadsvärde av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar

Av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar får ett belopp motsvarande högst 5 procent av det totala marknadsvärdet av pensionsfondens tillgångar vara placerat i en och samma sammanslutning som noteras på en reglerad marknad och som avses i 5 § 2 mom. och 7 § 2 punkten, om placeringen består av aktier och andelar samt sådana förbindelser som har sämre förmånsrätt än sammanslutningens övriga förbindelser. (2010/37)

Tillsammans med de tillgångsslag som avses i 1 mom. får sammanlagt högst en andel av täckningen som motsvarar 10 procent av det totala marknadsvärde av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar placeras i

1) (2010/37) skuldförbindelser i en och samma sammanslutning vilka saknar säkerhet eller vilka säkerheten utgörs av tillgångar enligt 1 mom. och

2) skuldförbindelser som ingåtts av andra gäldenärer och för vilka säkerheten utgörs av en och samma sammanslutnings tillgångar enligt 1 mom. eller 1 punkten.

Utöver vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. får av de tillgångar som hör till täckningen högst 10 procent vara placerat i skuldförbindelser enligt 5 § 3 punkten i en och samma sammanslutning.

Utöver vad som föreskrivs i 1, 2 och 3 mom. får av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar ett belopp motsvarande högst 5 procent av det totala marknadsvärdet av pensionsfondens tillgångar vara placerade i indirekta placeringar i råvaror som avses i 3 § 7 punkten. (2010/37)

3 kap. Särskilda bestämmelser

11 §. Placeringar i åländska aktier och andelar som inte är noterade på en reglerad marknad

Det sammanlagda värdet av pensionsfondens innehav av tillgångar får uppgå till ett belopp som motsvarar högst 10 procent av det totala marknadsvärdet av de tillgångar som fondstyrelsen förvaltar om placeringarna avser aktier och andelar i sammanslutningar vilkas aktier eller andelar inte är föremål för handel på en reglerad marknad men som har hemort eller väsentlig andel av sin verksamhet på Åland.

Av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar får ett belopp motsvarande högst 2 procent av det totala marknadsvärdet av pensionsfondens tillgångar vara placerat i en och samma sammanslutnings aktier och andelar som avses i 1 mom.

Landskapsregeringen kan bevilja undantag från maximigränserna enligt 1 och 2 mom.

12 §. (2010/37) Placeringar i fondandelar

Placeringar kan göras i fondandelar i placeringsfonder som grundats av ett fondbolag under offent-

lig tillsyn som erhållit koncession i den stat varifrån verksamheten bedrivs.

Placeringarna i andelar i placeringsfonder bör följa vad som stadgats om den procentuella fördelningen av tillgångsslag i 4-10 §§ med beaktande av de underliggande värdepappren eller fastigheterna som placeringsfonderna ifråga äger. Om en placeringsfond har en fastslagen normalfördelning på de i fonden ingående tillgångsslagen kan detta förhållande användas till att bestämma den procentuella fördelningen av tillgångsslagen i placeringsfonden.

13 §. (2010/37) Begränsning av valutarisken

Högst 20 procent av de tillgångar fondstyrelsen förvaltar får vara relaterade i en annan valuta än euro eller bestå av sådana tillgångar som inte är fullständigt skyddade mot valutakursförändringar.

14 §. Innehav som överskrider angivna gränser

Om de i 4-13 §§ angivna gränserna kommer att överskridas, skall innehavet avvecklas i motsvarande mån så snart det är lämpligt.

15 §. Externa förmögenhetsförvaltare

Fondstyrelsen får uppdra åt värdepappersförmedlingsföretag eller annan förmögenhetsförvaltare att förvalta fondmedel.

16 §. Ikraftträdelse

Denna förordning träder omedelbart i kraft.